

مركز أصول
Osoul Center
www.osoulcenter.com

ANG MGA KARAPATAN NG TAO SA ISLAM

Abdul Rahman A. Al-Sheha

ANG MGA KARAPATAN NG TAO SA ISLAM

Inihanda ni
Dr. Abdul Rahman A. Al-Sheha

Isinalin sa Wikang Pilipino (Tagalog)

Ahmad Jibreel Salas

Jihad Jamal Joves

Sinuri ni
Mohammad Taha Ali

Sa Ngalan ng Allah
Ang Mahabagin, Ang Maawain

ANG MGA NILALAMAN

Ang Panimula	9
Ang Pagpapakilala ng May-akda	11
Ang Islam at Ang Mga Pangunahing Pangangailangan	21
Ang Pagkakapantay-pantay sa Islam	27
Ang Islam at Ang Pangunahing Kinakailangan	33
1. Ang Pangangalaga sa Dakilang Relihiyon	33
2. Ang Pangangalaga sa Katawan	41
3. Ang Pangangalaga sa Kaisipan	45
4. Ang Pangangalaga sa Dangal	46
5. Ang Pangangalaga sa Yaman	50
6. Ang Pangangalaga sa Mga Anak	53
7. Ang Pangangalaga sa Lahi (Angkan)	54
Ang Publiko at Pribadong Karapatan sa Islam	61
1. Ang Karapatan ng Allah	62
2. Ang Karapatan ni Propeta Muhammad ﷺ	68
3. Ang Karapatan ng Mga Ibang Propeta	72
4. Ang Karapatan ng Mga Magulang	73
5. Ang Karapatan ng Lalaki sa Kanyang Asawa	75
6. Ang Karapatan ng Babae sa Kanyang Asawa	76
7. Ang Karapatan ng Mga Anak	79
8. Ang Karapatan ng Mga Kamag-anak	80

Ang Pananalita Tungkol sa Karapatan at Tungkuling Panlipunan	83
1. Ang Karapatan ng Namumuno sa Lipunan	84
2. Ang Karapatan ng Mamamayan sa Tagapamahala	85
3. Ang Karapatan ng Mga Kapitbahay	89
4. Ang Karapatan ng Mga Kaibigan	91
5. Ang Karapatan ng Mga Dukha at Mahihirap	91
6. Ang Karapatan ng Mga Manggagawa	95
7. Ang Karapatan ng Pinaglilingkuran	95
8. Ang Karapatan Para sa Mga Ibang Nilikha	96
Ang Mga Ibang Bagay na Dapat at Hindi Dapat Gawin sa Islam	101
Ang Paghuhukom sa Islam	109
Ang Hisbah (Pamamaraan ng Pagtataguyod at Pagpapatupad sa Islam)	115
Ang Islamikong Pagpapahayag ng Mga Karapatan ng Tao	119
Ang Paliwanag sa Mga Maling Paratang Tungkol sa Karapatan ng Tao sa Islam	135
Ang Huling Pananalita	171

ANG PANIMULA

Lahat ng papuri ay para lamang sa Allah, na Siyang nagbigay patnubay sa atin bilang Muslim at pinili tayo upang maging tagasunod ng Huling Propeta, na si Muhammad (Sumakanya nawa ang Pagpapala ng Allah at Kapayapaan).

Sa Mga Minamahal Kong Mambabasa.

Ang paggugol ng panahon at lakas para sa pagpapaunlad at pagpapalaganap ng Islam (Da'wah) at gayundin naman ang pagbibigay paliwanag tungkol sa mga karapatan ng tao ayon sa paglalahad ng Relihiyong Islam batay sa Qur'an at sa Sunnah ng Propeta ﷺ ay tunay na napakahalaga, sapagka't ito ay nagsisilbing liwanag upang mahawi ang lambong ng di pagkakaunawa tungkol sa paksang ito. Ang aklat na ito na pinamagatang, "Misconception of Human Rights in Islam" ni Dr. Abdul Rahman Al-Sheha ay isang dakilang tagumpay. Isinalin naman sa wikang Pilipino (tagalog) na may pamagat na, "Ang Mga Karapatan ng Tao sa Islam". Tinalakay ng May-akda ang mga mahahalagang paksa batay sa kautusan at aral ng Banal na Qur'an at ng Sunnah.

Ang aklat na ito ay binubuo ng mga karapatan ng tao sa lahat ng aspeto ng buhay at walang alinlangan na ang ganitong patakaran ay lubhang napakahalaga para sa ating ganap na pang-unawa sa Relihiyong Islam bilang isang pamamaraan ng buhay. Sa pamamagitan ng tunay na pang-unawa sa mga karapatan ng tao at ang pangangailangan ng bawa't isa, ito ay magdudulot ng higit na paggalang sa bawa't mamamayan maging siya man ay Muslim o di-Muslim. Ang aklat na ito ay makakatulong sa pamayanang Muslim. Nawa'y pagpalain ng Allah ang pagpupunyagi ng ating kapatid na si Dr. Abdul Rahman Al-Sheha at ipagkaloob sa kanya

ang masaganang gantimpala sa buhay dito sa mundong ibabaw at sa kabilang buhay.

Marami ng aklat ang naisulat at nailathala ng ating kapatid na naging kapaki-pakinabang sa mga mambabasa. Nais kong batiin sa pagkakataong ito ang ating kapatid at hinihingi ko sa mga mambabasa na ipalaganap ang aklat na ito. Ang ating kapatid na si Dr. Abdul Rahman Al-Sheha ay masipag at matiyaga. Nawa'y bigyan siya ng lakas ng Allah upang maipagpatuloy niya ang dakilang gawain ng pagpapalaganap ng mensahe ng Relihiyong Islam.

Nawa'y patnubayan tayo ng Allah sa tuwid na landas at iligtas tayo mula sa lahat ng kasamaan at kasalanan.

Shouiab Ahmed
General Secretary
Markaz Jaamiat Ahl-e-Hadith
United Kingdom
3 Hulyo, 2001

ANG PAGPAPAKILALA (NG MAY-AKDA)

Lahat ng papuri ay nauukol lamang sa Allah, ang Panginoon ng lahat ng nilikha. Nawa'y ang kapayapaan at pagpapala ay makamtan ng Kanyang Huling Sugo, na si Muhammad ﷺ, ng kanyang pamilya at mga kasamahan.

Bawa't lipunan ay dapat na may itinakdang alituntunin at prinsipyo na magbibigay pangangalaga kalakip ng mga karapatan at kapanatagang inihahandog sa mga mamamayang nasa ilalim ng kapamahalaan nito. At sa gayon, bawa't mamamayan ay makadarama ng diwa ng pagkakaisa, pagmamahal, katahimikan at kapayapaan. Ang ganitong kapaligiran at kalakaran ay tunay na isang sangkap ng magandang buhay at isinasaalang-alang bilang isang pangunahing pangangailangan ng bawa't mamamayan upang kanilang matagumpay na gampanan ang bawa't tungkulin at pananagutan sa maayos na pamamaraan at mamuhay sa gitna ng katiwasayan, kasarinlan at kaligayahan.

Sa kasalukuyan, mayroong tatlong kinikilalang paraan o kalagayang panlipunan sa buong mundo. Ang una ay lumalagpas sa hangganan ng karapatan ng mamamayan sa lipunan. Ito ay nagbibigay ng ganap na kalayaan sa tao sa anumang kanyang naisin. Walang alinlangan, ito ay siyang daan upang maging magulo ang panlipunang kalagayan. Ang pagbibigay ng walang hanggang limitasyon at kalayaan sa tao ay nagbubunga ng masama sa kabuuan ng lipunan. Ang mga krimen ay lumalaganap at ang pagiging makamundo o materyoso ng tao ay sadyang nakakagulat. Ang ganitong kalagayan ay matatagpuan sa isang Kapitalistang Lipunan.

Ang ikalawa naman ay ganap na taliwas sa unang nabanggit. Higit na

pinagtutuunan ng pansin at higit na pinahahalagahan ang karapatan ng pamahalaan kaysa sa karapatan ng mamamayan. Ang tanging karapatan na makapagbibigay kabutihan sa pamahalaan ang siya lamang ipinagkakaloob sa mamamayan. Ang ganitong lipunan ay inaalisan ang lahat ng karapatan ng mamamayan na hindi umuugnay sa kabutihan ng pamahalaan. Ang ganitong kalakaran ay matatagpuan sa Lipunang Komunismo.

At ang ikatlo ay hindi ganap na nakatuon ng pansin sa karapatan ng lipunan o pamahalaan at hindi rin naman nagbibigay diin sa karapatan ng bawa't mamamayan. Samakatuwid, bawa't kaukulang karapatan ay ipinagkakaloob bilang bahagi ng isang likas na pamumuhay ng tao. At sa bawa't karapatan ay mayroong kaukulang tungkulin at kaakibat na pananagutan na dapat gampanan ng bawa't mamamayan at maging ang pamahalaan. Sa gayon, ang bawa't mamamayan ng lipunan ay nagtatamasa ng sariling karapatan at ang pamahalaan o lipunan ay mayroon ding sariling karapatan. Sa madaling salita, ang pangkalahatang kabutihan ng mamamayan (general welfare) ay binibigyan ng higit na pansin kaysa sa kabutihan ng isang tao lamang sa mga pagkakataon ng pangangailangan. Ito ay matatagpuan sa Islamikong Lipunan.

Sa aklat na ito, aming tatalakayin, sa malawak na paglalarawan, ang mga karapatan ng tao sa pananaw ng Relihiyong Islam. Ang mga karapatang ito ay batay sa Banal na Qur'an, ang Aklat na ipinahayag ng Allah at sa Sunnah ng Propeta ﷺ. Ito ang dalawang pangunahing pinagkukuhanan ng Islamikong Pamumuhay at Batas. Naglalayon ang Banal na Qur'an at ang Sunnah ng Propeta ﷺ na mag-alay ng isang huwarang mamamayan sa pakikipag-ugnayan nito sa kapwa tao sa sarili niyang lipunan at sa buong mundo.

Kami ay taos pusong naniniwala na ang pagpapatupad ng panlipunang alituntunin at prinsipyo ng ikatlong uri ng lipunan (ang Islamikong Lipunan) ay ganap na makapagbibigay ng kapanatagan at katiwasayan sa buong sangkatauhan. Ang makabuluhang pagpapatupad at tapat na pagpapairal ng mga prinsipyo ng Islam ay makakatulong sa lipunan

upang makamit nito ang pinakamataas na antas ng kapayapaan sa kapaligiran, sa kaisipan at maging sa kalooban ng tao. Ang mga panlipunang karapatan at prinsipyo ay hindi mga bunga ng mga naunang karanasan, ideolohikal na panlipunan, pansamantalang pangangailangan o di kaya ay mga pampolitikang adhikain at layunin.

Ang mahalagang dahilan ng aming matibay na paniniwala sa mga panlipunang karapatan at prinsipyo ay batay sa katotohanan na ang mga ito ay nagmula at itinakda ng Tagapaglikha na Siyang tanging ganap na nakaalam kung ano ang nakabubuti sa Kanyang mga nilikha sa lahat ng panahon. Ang Allah ay ganap na nakababatid kung ano ang makasasama o makabubuti sa tao, kung ano ang ikaliligaya, kung ano ang ikalulungkot, kung ano ang ikatatagumpay nito at kung ano ang maaaring maging sanhi ng kapighatian o kapahamakan nito. Nalalaman ng Allah kung ano ang nararapat at pangangailangan ng buong sangkatauhan. Mayroon pa kayang batas na higit pang mabuti kaysa sa Batas ng Tagapaglikha?

Ang Banal na Qur'an na ipinahayag sa Propeta ﷺ, na mahigit na labing apat na dekada na ang nakararaan, ay siyang unang pinagmumulan ng Batas ng Islam at ito ay naglalaman ng mga dakilang aral tungkol sa mga pangunahing batas panlipunan. Karagdagan pa nito, ang Sunnah ng Propeta ﷺ, na siyang ikalawang pinagmumulan ng Batas ng Islam, ay naglalaman ng mga salita, gawain at mga pangyayaring sinang-ayunan ng Propeta ﷺ at kalakip ng paglalarawan nito para sa pagpapatupad at pagpapairal ng mga alituntunin na iniutos mula sa kapahayagan ng Banal na Qur'an. Ang mga alituntunin at prinsipyong ito ay itinatag sa pinakamagandang ayos at pamamaraan. Ang tao bilang natatanging nilikha na may higit na pagpapala sa lahat ng nilikha ay binigyan ng karangalan at kinilala ng Banal na Qur'an at ng Sunnah ng Propeta ﷺ at maging ang lahat ng karapatang likas na nauukol sa kanya. Sa kabilang dako, ang dalawang pinagmumulan ng Islamikong Batas (Qur'an at Sunnah) ay hindi naman isinasantabi o pinababayaan ang pangangailangan at karapatan ng lipunan at pangkalahatang kabutihan (general public interest). Katunayan nito, ang Allah ay nagsabi:

{At tunay ngang Aming pinarangalan ang mga anak ni Adam (Adan), at Aming pinasakay sila sa kalupaan (ng sasakyang pangkalupaan) at karagatan (ng sasakyang-dagat), at Aming tinustusuan sila ng mga mabubuti, at Amin silang pinagpala ng higit sa karamihan ng Aming mga nilikha na may pagtatangi}. (Qur'an 17:70)

Ang pagpaparantal sa sangkatauhan ay binubuo ng mga karapatang itinakda na nagbibigay daan ng pagsulong ng buhay, kalayaan at kabihasan. Kaalinsabay nito, ang tao ay pinarangalan at ginawang nakatataas ng higit kaninuman dito sa mundo. At upang maisakatuparan ang tungkulin ng tao bilang siyang nakatataas ng higit kaninuman, nararapat na mayroong iba't ibang uri ng pananagutan batay sa antas ng kakayahan upang maisakatuparan ang bawa't itinakdang tungkulin. Magkagayon, ang lipunan ay magkakaroon ng higit na maayos at magandang haligi at gawain. Ang konseptong ito ay matatagpuan batay sa kapahayagan ng Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{At Siya ang nagtalaga sa inyo bilang mga tagapamahala sa lupa, at itinaas Niya ang iba sa inyo nang higit sa iba sa maraming antas, upang masubukan Niya kayo sa mga ipinagkaloob Niya sa inyo. Katotohanan, ang iyong Rabb (Panginoon) ay maagap sa pagpaparusa, at katotohanan, Siya ay tunay na Mapagpatawad, Maawain}. (Qur'an 6:165)

Ayon sa Relihiyong Islam, ang mga karapatan ng tao ay isang pagpapahiwatig ng patuloy na pamamaraan ng buhay na walang katapusan maging pagkaraan ng kamatayan ng tao. Kabilang sa mga karapatan ng tao sa Islam ay nauukol sa panahon ng kanyang kamatayan. Siya ay dapat paliguan ng maayos, balutin ng malinis at maayos na kapisasong puting tela at dapat isagawa ang pagdarasal at ilibing sa marangal na kaayusan bilang wakas ng kanyang buhay dito sa mundo. Ipinagbabawal ng Islam ang pang-aalipusta sa bangkay ng namatay; tulad ng pagputol ng tainga, dila, ilong, alisin ang mata, bunutin ang ngipin, o putulin ang mga paa at iba pa.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang pagbakli ng buto ng isang patay ay isang kasalanang katumbas (ng kasalanan) ng pagbakli ng buto ng isang taong buhay.”** (Ibn Majah, Ahmad at Abu Dawud)

Pagkaraang mailibing ang isang namatay ay iginagalang pa rin sa pamamagitan ng kanyang mga karapatan: ang kanyang libingan ay hindi dapat hukayin ng walang mahalagang dahilan, sinuman ay di pinahihintulutang maupo sa itaas ng libingan ng namatay at sinuman ay pinagbabawalang tapakan o lumakad sa libingan nito.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Higit na mabuti sa isang tao na umupo sa nagliliyab na uling na nasusunog ang kanyang damit, pagkaraan ay makadarama ng init sa kanyang balat kaysa umupo sa libingan (ng patay).”** (Muslim)

Ang isang namatay na Muslim ay may karapatan ding pangalagaan ang kanyang dangal laban sa anumang masamang balita o alaala.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Banggitin lamang ang mga mabubuting gawa ng inyong namatay at iwasan ang pagbanggit ng mga nakasisirang puri (na nalalaman ninyo noong siya ay buhay pa).”** (Abu Dawud)

Sa katunayan, marami pang karapatan ang mga namatay na Muslim katulad ng mga sumusunod; ang namatay ay kailangan laging ipagdasal at dapat magbigay ng kawanggawa alang-alang sa kanya. Ang namatay na Muslim ay kinakailangan isaalang-alang ang pagpapatupad ng kanyang huling habilin (last will), at kung maaari ay tuparin ang kanyang mga kahilingan noong siya ay nabubuhay pa (na hindi natupad dahil sa biglaang kamatayan).

Naiulat mula sa Propeta ﷺ na siya ay nagsalaysay: **“Isang tao ang nagtanong sa Propeta ﷺ: “O Propeta ng Allah! Ang mga magulang ko ay patay na. Mayroon ba akong magagawang kabutihan para sa ikaliligaya at ikabubuti nila kahit pagkatapos ng kanilang kamatayan?” Siya ay dagling sumagot: “Oo, ipagdasal mo ang kaluluwa nila. Igalang ang kanilang mga kaibigan at maging**

mapagbigay sa kanila. Pagsikapang madalaw lagi at magpakita ng magandang pakikisama sa kanilang mga kamag-anak at tuparin ang pangako nila sa iba (noong nabubuhay pa sila).”

Mapapansin natin na may mga ibang pandaigdigang samahan katulad ng mga Kapisanang Makatao (Humanitarian Organizations) ngayon na may pinanghahawakang prinsipyo na katulad ng aming inilahad sa itaas. Subali’t, unang naitatag ng Islam ang mga karapatang pantao mula pa noong mahigit na labing apat na siglo na ang nakakaraan. Sa katunayan ang mga inilahad na karapatan para sa tao ng mga pandaigdigang samahan sa ngayon ay mapupuna natin na ang mga ito ay may pagkukulang sa mga katangian. Ang mga nasabing karapatan ay pinagtibay hindi dahil sa kapakanan ng tao, kundi dahil sa kapakanan mismo ng samahan nila. Makikita nating maliwanag na ang mga karapatan para sa tao ng samahang ito sa buong mundo ay karaniwang ipinagtatanggol ang karapatan ng mga naaabuso, nguni’t ang mga mahihirap ay hindi tinutulungan at ang mga mahihina ay kinakalimutan.

Ang mga ibang makataong samahan ay hindi tumutulong sa mga taong naaapi dahil hindi makapagdulot sa kanilang kapakanan o kapakinabangan. Kung tutuusin ang mga samahang ito ay makakatulong kung nanaisin lamang nila, subali’t, sa dahilang wala silang nakukuhang pakinabang sa pagtulong nila sa mga dukha, hindi sila nagtatangkang tumulong sa mga ito. Ang mga ganitong samahan, sa kasong nabanggit, ay may salawikain na ganito: “Huwag manghimasok sa kaguluhang panloob ng ibang bansa!”

Ang Islam, sa kabilang dako, ay nanawagan para sa proteksiyon, pagtatanggol at pagtulong para sa mga naaapi sa pamamagitan ng pagsasakripisyo ng sariling hangarin. Ang Islam ay nanghihikayat na pawiin ang paghihirap ng mga naaapi kung kaya rin lamang at walang pinsalang maidudulot sa mga tumutulong at nararapat na walang pangyayaring sumasalungat sa mga alituntunin at regulasyon ng pamahalaan. Ang Allah ay nagsabi:

{At ano nga bang nangyayari sa inyo, na hindi kayo nakikipaglaban sa Landas ng Allah, at sa (kapakanan ng) mga mahihina, mula sa lipon ng mga kalalakihan, ng mga kababaihan at ng mga kabataan? Sila yaong nagsasabi: Aming Rabb (Panginoon)! Ilabas Mo kami mula sa bayang ito na mapang-api ang mga taong nandirito, at magtalaga Ka para sa amin mula sa Iyong Sarili ng isang tagapagtanggol, at magtalaga Ka para sa amin mula sa Iyong Sarili ng isang tagatulong}. (Qur'an 4:75)

Magandang bigyang pansin dito na ang pagsasakatuparan ng karapatan para sa tao sa ilalim ng Islamikong bansa ay malulutas lamang sa pagsasagawa ng aral at prinsipyo ng Islam. Ang mga ibang bansang Muslim ay tumatalikod (ng ganap) sa mga aral ng Islam at ang mga iba naman ay kinukuha lamang ang ibang aral na nakapagdudulot sa kanila ng personal na kapakinabangan. At mayroon namang ibang Islamikong lugar na nagkukunwaring isinasagawa ang mga Islamikong alituntunin at prinsipyo, nguni't sa katotohanan sinisira nila ang Islam sa kaloob-looban nito. Kaya, aming ipinapayo sa mga taong may layunin na mag-aral tungkol sa Islam, na dapat pag-aralan ang buong katotohanan, ang batas ng Islam. Hindi dapat mahikayat sa mga ginagawa ng ibang tao o pangkat ng tao o ng isang bansa o ng isang pamahalaan.

Katulad ng naunang nabanggit, ang pagsasakatuparan ng Islamikong batas at prinsipyo ay nagkakaiba-iba, batay na rin sa layunin at pasiya. Mayroong mabuting alituntunin at batas nguni't mapapansin natin na may pagkukulang at pagkakamali sa pagsasagawa o sa pagpapatupad nito. Kailangang suriin nating mabuti ang paggamit o pagsasagawa mismo at hindi ang batas. Tulad halimbawa, kung may taong nagsasabi na siya ay isang mabuting Muslim, nguni't kung tingnan natin ang kanyang pag-uugali at kilos, ay taliwas naman at kakaiba sa tunay na asal na inilalarawan ng Islam. Kaya, kung may makitang mga taong nandaraya, at hindi tumutupad sa pinagkasunduan, huwag husgahan ang Relihiyong Islam, bagkus husgahan natin ang taong mismong gumagawa ng kamalian. Kailangang isaalang-alang natin ang naidudulot nitong

tunay na kabutihan. Katulad, halimbawa na kung kailangan ng isang tao ang tinapay dapat siyang pumunta at bumili sa panaderya o kaya sa tindahan na nagtitinda ng tinapay. Mayroong pangkalahatang pahayag ang Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{At kung susunod ka sa karamihan ng sinumang nasa kalupaan, ililigaw ka nila sa Landas ng Allah. Wala silang sinusunod kundi ang haka-haka, at wala silang ginagawa kundi kumatha ng kasinungalingan}. (Qur'an 6:116)

Nakakalungkot banggitin na marami tayong nakikitang Muslim (sa kasalukuyan) sa buong mundo, na hindi tunay na huwaran ng Islam at maraming Muslim ang gumagawa ng kasamaan at marami ring pagkukulang sa pagsasakatuparan ng Islam. Masakit isipin ang ganitong kasamaang palad, nguni't ito ay katotohanan. Ang dahilan ng aming paglalalahad ng katotohanan sa pambungad na ito ay upang bigyan ng paunang babala ang mga taong may hangaring yumakap at tumanggap sa Islam bilang kanilang Pamamaraan ng buhay. Hindi sila dapat maimpluwensiya upang mahikayat o madaya ng mga maling pag-uugali at pag-aasal ng ibang Muslim. Iminumungkahi namin sa mga taong interesado at nais yumakap sa Islam na sila ay hindi dapat mawalan ng lakas ng loob upang tahakin ang magandang landas ng buhay tungo sa kapayapaan at kaligtasan sa kabilang buhay.

Samantalang, hinihikayat at tuwina ay pinaaalalahanan ang mga Muslim na panatilihin ang pinakamabuting pagsasagawa ng kanilang pananampalataya sa lahat ng aspeto ng buhay. Sa kabilang dako, tinatawagan namin ng pansin ang mga hindi pa Muslim na pag-aralang mabuti ang Islam, unawain ang mga prinsipyo at subukang mamuhay sa pamantayan nito at matatamo ninyo ang kaibahan ng tunay na kapayapaan.

Katulad ng isang **Amerikanong bagong Muslim**, na nakarating sa isang bansang Islamiko, at nagulat siya sa nakapanlulumong kalagayan ng Islamikong lipunan. Napansin niya na napakalayo nila sa maganda at

ulirang Islamikong aral, ang mga prinsipyo at alituntunin. Nasabi niya: “Pinasasalamatan ko ang Allah, sa pagbibigay ng patnubay sa akin sa pagyakap ko ng Islam bilang panuntunan ng buhay bago ako nakarating sa bansang ito. Kung sakali’t dumating ako sa bayang ito na hindi pa Muslim, hindi ko iisipin na ako ay yayakap sa Islam.”

Naipahayag ng kapatid na bagong Muslim ang mga ito sa dahilang nakita niya ang pagpapabaya at pang-aabuso sa tungkulin ng ibang mga Muslim. Tunay na nakakalungkot ang ganitong kalagayan.

Dr. Abdul Rahman A. Al-Sheha

WWW.ISLAMLAND.ORG

ANG ISLAM AT ANG MGA PANGUNAHING PANGANGAILANGAN

Ang Islam ay may sakdal na layunin na makapagtatag ng isang huwaran at magandang pamayanan. Upang maisakatuparan ang mga ito, lubhang kinakailangan ang mga itinakdang pamantayan o batayan sa pagkakaroon ng ganap na katiyakan na makamtan ang lahat ng karapatan ng mga mamamayan sa isang pamayanan. Kung ang mga tao ay nakadarama ng kasiyahan sa katahimikan, kapanatagan, kalayaan at sa mga masaganang bagay na kinakailangan, maaaring sila ay magiging mabuting mamamayan. Ang mga tao sa ganitong maayos na pamayanan ay magiging maligaya sa kanilang lehitimong karapatan.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sinuman ang magising sa umaga na may panatag na pakiramdam sa kanilang pook, walang sakit at karamdaman sa katawan at mayroong sapat na panustos (pagkain at kagamitan) sa loob ng isang araw, ang mga taong ito ay tila ba sa kanila ang buong mundo.”** (At-Tirmidhi)

Samakatuwid, hangarin ng Islam na makapagtatag at makapagpatayo ng isang balangkas na pamayanan na magkakaloob ng mga sumusunod:

- **KAPAYAPAAN AT KALIGTASAN.**

Ang Islam ay nag-aalay ng pansariling katiwasayan at pampamilyang kaligtasan at pangangalaga. Ang mga kasapi ng pamayanan ng mga Muslim ay dapat na walang kinataakutan o pinangangambahan at hindi dapat na pagbantaan ng sinuman kahit sa salita man lang.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sinuman ang manakot o mang-abuso sa isang mananampalataya (dito sa mundo), magiging isang tungkulin ng**

Allah na bigyan ang taong ito (nanakot) ng walang kapanatagan at takutin siya (ng walang tigil) sa Araw ng Paghuhukom.” (At-Tabarani)

Ang katiwasayan ay nagbibigay sa isang mamamayan (sa pamayanan) ng kalayaan sa pagkilos upang makapaghanap-buhay at tuluyang kumita sa matapat na pamamaraan. Ang pangunahing parusa (capital punishment) ay ipinapataw at ipinaiiral upang magkaroon ng mahigpit na parusa sa mga taong may tangkang maghasik ng kaguluhan sa kapayapaan, katiwasayan at katatagan ng bayan ng mga Muslim. Isa sa mga mahigpit na parusa sa mga kriminal, batay sa batas ng Islam ay ang parusa para sa paghahasik ng kaguluhan sa kapayapaan at katiwasayan at ang pananakot sa mga inosente o walang kasalanan na mamamayan. Inilahad ito ng Propeta ﷺ mula sa kanyang huling sermon.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Katotohanan, ang inyong dugo, ang inyong pinangangalagaang bagay, ang inyong mga kayamanan ay ipinagbabawal sa iba. At bawal na dungisan ang mga ito katulad ng pagbabawal na dungisan ang Banal na Araw na ito (Arafah), sa Banal na Buwan na ito (Dhul Hijjah) at ang Banal na Lugar na ito (Makkah).”** (Al-Bukhari)

• MALINIS NA PAGKAIN AT KABUHAYAN PARA SA LAHAT.

Ang pagkaing malinis at mainam na kabuhayan ay nakatalaga sa Islamikong pamayanan, mula sa maayos at magandang paghahanap-buhay. Ang Islamikong pamahalaan ay may nakalaan na mabuting gawain para sa mga mamamayan para sa kanilang pangangailangan sa buhay. At ang mga taong hindi na kayang maghanapbuhay, mga matatanda, mga may kapansanan, may karamdamang hindi na gagaling, at ang mga naulila sa mga ama, ay dapat paglaanan ng pamahalaang Islamiko ng kanilang kabuhayan. Ang mga Zakah (ubligadong kawanggawa) at Sadaqah (kusa na kawanggawa) ay nararapat sa mga ganitong uri ng tao na hindi na makapaghanapbuhay. Ang Zakah at Sadaqah ay kumakatawan bilang mekanismo sa panlipunang

pagkakaisa ng mga mamamayan sa Islamikong pamayanan. Ang Zakah at Sadaqah ay mga tungkulin at kusang pagbibigay mula sa mga mayayaman at mga may kakayahan at ibinibigay ito sa mga tunay na mahihirap at nangangailangan sa pamayanan.

Ito ay batay sa isang Hadith (salaysay) ng Propeta ﷺ bilang payo sa kanyang kasamahan na si Muad bin Jabal, nang inutusan siyang pumunta ng Yemen upang ipalaganap ang Islam. Siya ay nagsabi: **“Sabihin mo sa mga mamamayan ng Yemen na ipinag-uutos ng Allah na magbigay ng tulong, ilang bahagdan mula sa kanilang mga kayamanan bilang Zakah (kawanggawa). Ang Zakah ay mula sa mga mayayamang mamamayan na kasapi ng kanilang pamayanan at ibinibigay sa mga mahihirap at sa mga taong nangangailangan.”** (Muslim)

Karagdagan dito, ang mga ibang kusang loob na kawanggawa at tulong o handog at mga salaping nakalaan dito ay ibinibigay ng taos-puso sa mga mahihirap na mamamayan, na may tanging layunin upang bigyang kasiyahan at lugod ang Allah.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sinuman sa mga taong nakatira sa isang Islamikong pamayanan at hindi binigyang pagpapahalaga ang kanyang kapwa na nagugutom (nagdarahop), siya ay hindi itinuturing ng Allah at ng Kanyang Propeta ﷺ bilang tunay na Muslim.”** (Ahmad)

Ang mga mahihirap at ang mga dukhang mamamayan ay may karapatang bigyan ng tulong mula sa kaban ng Muslim na Lipunan.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang sinumang may naiwanang yaman upang ipamana ay nararapat ibigay sa kanyang mga tagapagmana (heredero). Nguni’t yaong mga taong iniwang mahihirap na miyembro ng pamilya, ang Allah at ang Propeta ﷺ ang magkakaloob ng mga pangangailangan nila.”** (Al-Bukhari)

• PANGUNAHING EDUKASYON PARA SA LAHAT.

Ang Allah ay nagsabi:

{...Sabihin mo: **Bakit, magkatulad ba yaong mga nakakaalam at yaong mga hindi nakakaalam? Katotohanan, tanging ang nakakaalala lamang ay yaong mga may pang-unawa**}. (Qur'an 39:09)

{...**At kapag sinabi na tumayo kayo, kung gayon, magsitayo kayo. Itataas ng Allah yaong mga naniwala sa inyo at yaong mga pinagkalooban ng kaalaman sa mga antas. At ang Allah sa anumang ginagawa ninyo ay nakababatiid**}. (Qur'an 58:11)

Ang edukasyon sa Islamikong pamayanan ay hindi lamang karapatan ng mga mamamayan. Bagkus, ito ay isang tungkulin ng bawa't isa na may kakayahan. Lahat ng may talino at may kakayahan sa isang pamayanan na Muslim ay nararapat na mag-aral tungkol sa Relihiyon at sa makamundong kapakanan. Sa katunayan, ang Islamikong pamahalaan ay dapat maghanda at tumulong sa lahat ng kaparaanan para sa magandang kinabukasan ng mga mamamayan.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang paghahanap ng kaalaman (mabuting edukasyon) ay tungkulin ng bawa't Muslim (lalaki man o babae).”**
(Ibn Majah)

Bukod dito, iminumungkahi ng Islam ang paghahanap ng magandang edukasyon bilang pagsisikap at isang uri ng Jihad (Pakikibaka sa landas ng Allah) na may malaking gantimpala mula sa Allah.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sinuman ang naghahanap ng kaalama, ay itinuturing ang taong ito bilang isang nakikibaka sa pakikipaglaban sa Landas ng Allah (Jihad) hanggang siya ay makabalik (sa kanyang tahanan).”** (At-Tirmidhi)

At sinabi pa niya: **“Sinuman ang tumahak sa daan ng paghahanap ng kaalaman (o magandang edukasyon), ay gagawin ng Allah na maging madali para sa kanya ang daan tungo sa Paraiso.”** (Abu Dawud at At-Tirmidhi)

Sa katunayan, isinaalang-alang ng Islam na ang pagkakait o pagpipigil upang makamit ang mabuting kaalaman at ang hindi pamamahagi nito para sa kapakanan ng iba ay hindi umaayon sa Batas ng Islam.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sinuman ang nagkait at hindi namahagi ng mabuting kaalaman sa mga nangangailangan ay mapaparusahan sa apoy ng Impiyerno sa Araw ng Paghuhukom.”** (Al-Darimi)

Karagdagan pa dito, ipinapaalala at binabalaan na lapatan ng parusa o multa ang mga taong nagbabawal at yaong hindi naghahanap o di kaya ay hindi lumalahok at nakikiisa sa pagpapataguyod at pagpapaunlad ng edukasyon sa Islamikong pamayanan.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang sinumang hindi nakapag-aral ay dapat magsikap na humanap ng kaalaman sa kanilang mga kapitbahay o karatig pook. Ang may kaalaman ay dapat magturo sa kanilang mga kapitbahay, at kung ito ay hindi magawa, may ipapataw na parusa sa mga iyon.”** (At-Tabarani)

MAAYOS AT MAALIWALAS NA TANGGAPANG PANGKALUSUGAN.

Sa isang dako, ang Islam ay nagbabawal sa lahat ng bagay na nakakasira sa kalusugan ng mga mamamayan. Ipinagbabawal ang lahat ng uri ng gamot na nakakapinsala at nakakalasing. Ipinagbabawal din ng Islam ang magtinda ng lahat ng uri ng pagkaing lagpas na sa itinakdang taning na petsa ng bisa. Bawal din sa Islam ang lahat ng uri na gawaing kalaswaan (immorality) katulad ng pakikiapid at pangangalunya (maging ang ugnayang babae sa babae (lesbian) at lalaki sa lalaki (homosexual). Pinangangalagaan ng Islam ang mga tao mula sa mga gawaing immoralidad sa pamamagitan ng pagpapailalim sa kuwarantenas (quarantine) upang sa gayon ang mga sakit ay hindi kumalat at lumaganap sa buong pamayanan.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Kung may balitang kumakalat na sakit o**

epidemya sa isang lugar, magkagayon huwag kayong maglakbay (patungo) sa pook na yaon. At kung may kumakalat na epidemya sa mismong lugar na inyong tinitirhan, nararapat na huwag kayong umalis o lumisan mula dito.” (Ahmad)

At sinabi pa niya: **“Ang isang may sakit na tao ay hindi dapat dumalaw sa isang papagaling na sa karamdaman.”** (Al-Bukhari at Muslim)

ANG PAGKAKAPANTAY-PANTAY SA ISLAM

Inaalis ng Islam ang lahat ng mga bagay na nakakasagabal sa mga kasapi ng Islamikong pamayanan upang maayos at masaya nilang maisagawa ang kanilang lehitimong karapatan. Hindi pinahihintulutan ang anumang uri ng pagtatangi-tangi (discrimination) sa Islam. Ang lahi, kulay, lugar o wika ay hindi dapat magbigay ng natatanging katayuan ng sinuman sa Islamikong pamayanan. Ito ay ipinatutupad upang maiwasan ang hindi pagkakaisa ng mga mamamayan. Ang Allah ay nagsabi:

{O Sangkatauhan! Matakot kayo sa inyong Rabb (Panginoon), na Siyang lumikha sa inyo mula sa iisang buhay (Adam/Adan), at nilikha Niya mula sa kanya ang kanyang asawa (Hawa/Eba), at pinalitaw Niya mula sa kanilang dalawa ang mga lalaki na marami at mga babae; kaya't matakot kayo sa Allah na kung saan ay nakakahingi kayo ng tulong sa isa't isa dahil sa Kanya, at (pagtibayin) ang ugnayan ng pagkakamag-anak. Katotohanan, ang Allah sa inyo ay laging nakamasid}. (Qur'an 4:01)

Ang Propeta ﷺ ay nagsabi rin: **“O Sangkatauhan! Ang inyong Panginoon ay Isa. Ang inyong Ama ay isa, at lahat kayo ay mula kay Adam (Adan) at si Adam ay nilikha mula sa alabok. Katotohanan, ang kapuri-puri sa harap ng inyong Panginoon-ang Allah, ay ang mapitagan sa lahat. Walang Dayuhan na nakakahigit sa Arabo at wala ring Arabo na nakakahigit sa Dayuhan. At gayundin na hindi hihigit ang may kulay na pula sa kulay na puti. O di kaya ay ang may kulay na puti sa kulay na pula, maliban kung ito ay mapitagan at masunurin (sa Allah).” (Ahmad)**

Batay sa katuruan ng Islam, ang pinagmulan ng sangkatauhan at ang lahat ng lahi nito ay iisa na walang pagtatangi. Hindi pinahihintulutan

ng Islam na magkaroon ang mga Muslim ng pagmamataas dahil sa kanilang pinagmulan (angkan) o dahil sa katayuang panlipunan at sa pagkakaroon ng ari-arian at ng iba pang tulad nito.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang Makapangyarihang Allah ay pinawi ang gawaing pagmamataas na ito, na palasak (na kaugalian) bago dumating ang Islam, nang ang karamihan ay mapagmalaki ng dahil sa kanilang pinagmulang lipi. (Nguni’t) lahat ng tao ay nagmula kay Adam (Adan) at si Adam ay nilikha mula sa alabok (lupa).”**

(Abu Dawud)

Karagdagan nito, hindi pinahintulutan ng Islam ang lahat ng uri ng pagtatangi. Noong una, ang mga Hudyo at Kristiyano ay isinaalang-alang na mataas ang kanilang lahi. Dahil dito, ang Allah ay nagpahayag ng katotohanan tungkol sa kanila sa Banal na Qur’an. Ang Allah ay nagsabi:

{At nagsabi ang mga Hudyo at ang mga Kristiyano: Kami ay mga anak ng Allah at Kanyang minamahal. Sabihin mo: Kung gayon, bakit pinarurusahan Niya kayo dahil sa inyong mga kasalanan? Bagkus, kayo ay tao lamang na kabilang sa nilikha Niya, pinapatawad Niya ang sinumang Kanyang naisin at pinaparurusan Niya ang sinumang Kanyang naisin. At pagmamay-ari ng Allah ang kaharian ng mga kalangitan at kalupaan, at ang anumang nasa pagitan ng mga ito, at doon sa Kanya ang hantungan}. (Qur’an 5:18)

At ang isang kasamahan ng Propeta ﷺ ay nag-ulat: **“Na si Abu Dharr ay nagsabi sa kanyang maitim na alipin ng ganito: “O anak ng maitim na babae...”, hanggang makarating ang pangyayaring ito sa Propeta ﷺ at agad-agad na pinagsabihan si Abu Dharr ng ganito: “Iniinsulto mo ba siya ng dahil sa kanyang maitim na Ina? Tunay na mayroong ka pang kaugalian na nagmula pa noong panahon ng kamangmangan (Jahiliyah)! Napakasakit ng sinabi mo! Napakasakit ng sinabi mo! Hindi matatagpuan ang kabutihan o kagalingan nang dahil lamang sa siya ay anak ng isang maputing**

babae higit kaysa doon sa anak ng isang maitim na babae, kundi matatagpuan ito sa gawang kabanalan at kabutihan at pagkamakatuwiran.” (Ahmad)

Nang marinig ni Abu Dharr ang puna ng Propeta ﷺ, ibinaba niya ang kanyang ulo sa lupa upang ipaapak sa maitim na paa ng kanyang alipin, bagama't hindi ipinagawa ng Propeta ﷺ na gawin ito. Ikinalungkot at pinagsisihan ni Abu Dharr at nais niyang magkaroon ng aral kaya niya ipinapaapak ang kanyang ulo (sa lupa) upang hindi na maulit pa ang kasalanang ito sa darating na araw.

Gayon din naman, na ang lahat ng tao ay pantay-pantay sa itinakdang iba't ibang uri ng pagsamba; ang mayaman, ang mahirap, ang namumuno, ang manggagawa, ang mga puti at itim ay pantay lahat sa paningin ng Allah sa larangan ng pagsamba sa Islam. Ang mga naitakdang kautusan at ang mga ipinagbabawal sa Islam ay ipinatutupad sa lahat na walang kinikilingan. Ang Allah ay nagsabi:

{Sinuman ang gumawa ng kabutihan ay para rin ito sa kanyang sarili, at sinuman ang gumawa ng masama ay laban ito sa kanya. At wala sa iyong Rabb (Panginoon) na mandaya sa mga alipin (Niya)}. (Qur'an 41:46)

Ang pagkakaiba ng bawa't tao sa paningin ng Allah ay batay sa kanilang kabanalan, kabaitan at sa pagsunod at pagtalima sa mga Kautusan ng Allah. Ang Allah ay nagsabi:

{O Sangkatauhan! Katotohanang Kami, nilikha Namin kayo mula sa lalaki at babae, at ginawa Namin kayong mga bansa at mga tribo, upang magkakakilala kayo. Katotohanan, ang pinakamarangal sa inyo doon sa Allah ay ang pinakabanal sa inyo. Katotohanan, ang Allah ay Nakakaalam, Nakababatid}. (Qur'an: 49:13)

Ang lahat ng tao ay pantay-pantay sa Batas ng Islam. Ang kaparusahan, paghatol at ang paglilitis ng naaayon sa batas ay para sa lahat ng uri ng tao na walang pagkiling. Walang partikular na uri ng paghahatol o kaparusahan para sa mga ilang uri lamang. Lahat ay pantay na saklaw

ng kapangyarihan ng Batas Islamiko. Wala ring isang uri ng tao ang magiging ligtas sa sakop ng Islamikong Batas.

Si **Aishah** ay nag-ulat na ang mga ‘Korishites’ ay nangabalisa nang malaman nila na ang isang babaing ‘Makhzumi’ ay nagnakaw at ang Propeta ﷺ ay nais ipatupad ang kaparusahan ng pagputol ng kamay nito. Ang mga ‘Korishites’ ay nag-usap at napagkasunduan nilang kausapin ang pinakamamahal na anak ng kasama ng Propeta ﷺ na si Usamah bin Zaid. Kaya si Usamah ay nakiusap sa Propeta ﷺ tungkol sa babaing ‘Makhzumi’. Nang marinig ang salita ni Usamah. Sinabi ng Propeta ﷺ : **“O, Usamah! Nakipagkita ka ba upang mamagitan sa itinakdang kaparusahan ng Allah.”** Ang Propeta ﷺ ay tumayo pagkatapos makipag-usap kay Usamah at nagbigay-aral. Siya ay nagsabi: **“O Sangkatauhan! Bago pa man kayo, ang mga naunang bansa ay nangapinsala (nawasak) dahil sa katotohanan na kung ang mga may impluwensiya (mayayaman) ang nakagawa ng kasalanan (i.e.: nagnakaw), pinapalaya nila na hindi nilalapatan ng kaparusahan, nguni’t kung ang mahirap at mahihinang tao ang nakagawa ng kasalanan (i.e.: nagnakaw) ay iginagawad kaagad ang pangunahing kaparusahan. Sa Ngalan ng Allah, kung si Fatimah, na anak ni Muhammad ﷺ ay nagnakaw, aking puputulin ang kanyang kamay.”** (Al-Bukhari at Muslim)

Lahat ng mamamayan ng isang bansa ay may karapatan na makinabang sa mga yamang kalikasan, at kailangan na ang lahat ay pantay sa ganitong karapatan. Ito ay nangangahulugan na lahat ng tao ay pantay-pantay na makakakuha ng kani-kanilang bahagi sa Islamikong pampublikong kayamanan. Datapuwa’t, hindi magkakatulad ang kanilang tungkulin at gawain (para sa bayan). Ang unang Khalifah, na si Abu Bakr ay namahagi ng pantay-pantay na handog para sa mga Muslim. Ang mga ibang tao ay magkakaiba sa kanilang haka-haka tungkol dito sa ipinamahaging handog at sila ay nangatuwiran: “O Khalifah ng Propeta ﷺ, napuna namin na iyong ipinagkaloob at ipinamahagi ang mga handog ng pantay-pantay sa mga tao. Nguni’t ang mga ibang tao ay nakagawa

ng higit na kagalingan kaysa sa iba. Hangad naming bigyan ninyo sila ng natatanging handog (ang mga taong gumawa ng nakahihigit).” Si Abu Bakr ay sumagot: “Papaano ko masasabi at isasaalang-alang ang kagalingan at pribilehiyo ng mga sinasabi ninyong mga tao? Ang aking ipinamahagi ay mga panggugol at sustento. Ang pagbibigay ng pantay-pantay na panustos sa mga tao ay mas mabuti kaysa bigyan ng higit ang mga iba. At ang mga gumagawa ng higit at labis para sa Ngalan ng Islam, ang kanilang gantimpala ay nakalaan mula sa Allah. At ang makamundong kayamanan ay naririto para sa mabubuti at masasamang tao. Ang ipinamahagi ko ay hindi gantimpala ng kanilang labis na paglilingkod.” (Abu Yaala)

Ang bawa’t miyembro ng Islamikong pamayanan ay may karapatan sa pambansang kayamanan kabilang na rito ang mga kayamanan sa lupa, katulad ng mga ginto, pilak, diyamante, langis at iba pang mahahalagang hiyas at mga metal. Ang Islamikong pamahalaan ay dapat gumawa ng makalayuning hakbangin upang makatiyak ng pagkakataong magkaroon ang lahat ng kanyang mamamayan ng hanap-buhay at magamit ang mga likas na yaman ng bayan para sa kaunlaran at kabutihan ng mga mamamayan. Walang dapat magkaroon ng karapatan na masarili o umabuso para sa kanilang personal na kapakinabangan sa mga yamang pambansa. Ang Allah ay nagsabi:

{Siya (Allah) ang lumikha para sa inyo ng kalupaan na sunud-sunuran, kaya’t tumahak kayo sa mga daan nito, at kumain kayo sa Kanyang biyaya. At doon sa Kanya ang Muling Pagkabuhay}.
(Qur’an 67:15)

Ipinahayag ng Islam na ang lahat ay pantay sa kahalagahan ng tao. Ang pagkakaiba ay makikilala batay sa kabutihang nagawa para sa pamayanan o komunidad. Karagdagan pa dito, pinapahalagahan ng Islam ang mga mabubuting gawain para sa relihiyon sa pamayanan na naidudulot ng bawa’t isa. Nguni’t ang Islam ay nag-uutos na bigyan ng katumbas na kabayaran ang mga mabubuting gawa at nararapat ding

bayaran ang mga iba batay sa kanilang pinagsumikapang gawain. Ang Allah ay nagsabi:

{At para sa bawa't isa ay may mga antas na naaayon sa anumang ginawa nila. At wala sa iyong Rabb (Panginoon) na makaligta sa anumang ginagawa nila}. (Qur'an 6:132)

ANG ISLAM AT ANG PANGUNAHING KINAKAILANGAN

Dapat nating matanto na ang Islam ay dumating upang bigyang kaganapan ang mga naunang relihiyon at pananampalataya sa mundo. Sa katunayan, si Propeta Muhammad ﷺ ay ganap na isinakatuparan ang mga layunin ng mga naunang mga Propeta.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang kahalintulad ko at ng mga Propetang nauna sa akin ay katulad ng isang tao na nagtayo ng isang magandang tirahan. Ang bahay na ito ay lubos na maganda, maringal at kahanga-hanga, maliban sa isang tipak ng bato (bricks) sa isang sulok na hindi nailagay. Ang mga tao ay humahanga sa bahay, nguni’t sila ay nagugulat kung bakit hindi ikinabit ng may-ari ang isang tipak ng bato na kulang. Ako ang isang tipak na batong nawawala. Ako ang panghuling Propeta (para sa Sangkatauhan).”**

(Al-Bukhari at At-Tirmidhi)

Mauunawaan natin na ang Islam ay naglaan ng mga pangunahing pangangailangan para sa tao at pinagtibay ang mga sumusunod:

ANG PANGANGALAGA SA DAKILANG RELIHIYON.

Basahin natin ang mga sumusunod na talata sa Banal na Qur’an. Ang Allah ay nagsabi:

{At makipaglaban kayo sa Landas ng Allah sa mga yaong nakikipaglaban sa inyo, datapuwa’t huwag kayong umabuso. Katotohanan, ang Allah ay hindi Niya minamahal ang mga mapang-abuso}. (Qur’an 2:190)

Ipinag-utos ng Allah ang **Jihad** (pakikibaka o pakikipaglaban sa Landas

ng Allah) na may marangal na gantimpala, at ito ay pinaniniwalaan at tinutupad ng mga Muslim. Sa katotohanan, ang Jihad ay itinuturing na isang umbok (sa likod) ng kamelyo, ang pinakamataas at mahalagang bahagi ng kamelyo para sa mga Muslim. Ang pakikipaglaban at pagpupunyagi para sa landas ng Allah ay ibinabantayog ng may pagtatangi ng mga matatapat na mananampalatayang Muslim sa mundong ito. Ito ay itinuturing ng may higit na pitagan kasabay ng may ganap at tamang kaalaman sa pinaka layunin nito. Sa katunayan, ang Jihad ay tinanggap at mahusay na naitatag at sadyang nalalaman na rin ito ng mga ibang pananampalataya at ng ibang bansa noong una pa. Datapuwa't (alam natin) na ang mabuti at masama ay lagi nang nangyayari sa lahat ng pamayanan sa buong mundo at ng buong kasaysayan. Samakatuwid, ang Jihad ay naitakda upang pumigil sa mga malulupit at mapaniil na namumuno. Ito ay ipinahayag at ipinapatupad bilang alituntunin ng buhay.

Ang Jihad ay ipinatutupad din upang pigilin at ituwid ang mga taong sumasamba sa ibang nilikha at mga diyus-diyusan at nagpanukala ng katotohanan sa pagsamba sa Nag-iisang Tagapaglikha lamang. Siya ang Allah na walang anak at walang katambal sa Kanyang pagiging Diyos. Ipinakikilala rin ang pagsasagawa ng Jihad sa mga tao upang alisin ang lahat ng bagay na labag sa batas na nangyayari at ang Islam ay nagpanukala ng kapayapaan, katarungan, tiwasay at tahimik na pamumuhay – bilang pamamaraan ng buhay. Ang pagpapakilala sa Islam ay hindi para sa mga Arabo o mga Muslim lamang, kundi para sa kapakanan ng mga tao sa buong mundo, sapagka't ang Islam ay walang Heograpiyang (Geography) hangganan. Ang Islam ay mensahe para sa buong sangkatauhan at ito ay may malawak na kautusan para sa kagandahang asal. Ang Islam ay nagtatag ng prinsipyong pangkatarungan, pagkapantay-pantay (walang kinikilingan), kasarinlan (kalayaan), pang-kaunlaran at pagkamatapat sa kapwa sa buong mundo.

Sa kabilang dako, ang Jihad ay hindi tumutuligsa at walang pamimilit sa mga tao ng laban sa kanilang kalooban upang tanggapin ang Islam, kundi ito ay isang paraan ng pagpapalaganap sa pagsamba sa Nag-

iisang Diyos at sa pagtataguyod ng Batas ng pagkapantay-pantay at katarungan. Ang pinakamahalagang layunin ng Jihad ay ang magbigay ng mensahe sa mga tao, at nasa kanilang mga sarili ang pagpapasiya kung tatanggapin ang Islam bilang pamamaraan ng kanilang buhay. Ang Allah ay nagsabi:

{Walang sapilitan sa relihiyon. Katotohanan, nakabukod na ang Tamang Landas (katuwiran) mula sa maling landas (kamalian). Kaya't sinuman ang magtakwil sa mga Taghut (diyus-diyusan), at maniwala sa Allah ay tunay na nakatangan siya ng matibay na hawakan na walang pagkakasira. At ang Allah ay Nakakarinig, Nakakaalam}. (Qur'an 2:256)

Ang panutong prinsipyo (directive) na nag-uugnay sa pamahalaan at sa mga tao ay ang kapayapaan. Magkagayon man, ang Allah ay naglahad ng mga alituntunin tungkol sa Jihad sa konsepto ng Islam para sa natatanging layunin. Mayroong pagkakaiba ang katawagang Jihad at digmaan. Ang Jihad, katulad ng paliwanag sa itaas at sa kaalaman sa Islam, ay hindi katulad ng tinatawag na banal na digmaan (Holy War), higit sa lahat, ito ay marangal na pakikipaglaban upang pawiin ang dimakatarungang gawain at ipagtanggol ang batas laban sa mga kaaway ng Allah at sa mga mapang-api at walang pananampalataya sa Kanya.

Ang Digmaan, sa kabilang dako, ay mga pakikibaka para sa kanilang personal na kapakinabangan at ang pagkamkam ng mga lupain, mga likas na kayamanan at para sa politikal na adhikain. Sa Islam, ibinabantayog at tinatawag ang Jihad sa tatlong kadahilanan:

1. Ang pagtatanggol sa buhay, mga ari-arian at sa pangangalaga sa hangganan ng bansa (national boundaries).

Ang Allah ay nagsabi:

{At makipaglaban kayo sa Landas ng Allah sa mga yaong nakikipaglaban sa inyo, datapuwa't huwag kayong umabuso. Katotohanan, ang Allah ay hindi Niya minamahal ang mga mapang-abuso}. (Qur'an 2:190)

2. **Ang pagtatanggol at pagpapanatili ng mga karapatan ng mga inaapi.**

Ang Allah ay nagsabi:

{Atanong bang nangyayarisainyo, na hindi kayo nakikipaglaban sa Landas ng Allah, at sa (kapakanan ng) mga mahihina, mula sa lipon ng mga kalalakihan, ng mga kababaihan at ng mga kabataan? Sila yaong nagsasabi: Aming Rabb (Panginoon)! Ilabas Mo kami mula sa bayang ito na mapang-api ang mga taong nandirito, at magtalaga Ka para sa amin mula sa Iyong Sarili ng isang tagapagtanggol, at magtalaga Ka para sa amin mula sa Iyong Sarili ng isang tagatulong}. (Qur'an 4:75)

3. **Ang pagtatanggol sa Pananampalataya at Relihiyon.**

Ang tagapagtanggol ay nararapat magkaroon ng malinis na layunin na para lamang sa Allah, at dapat maunawaan na ang paglahok sa Jihad ay walang di-makatarungang hangarin o pagpapasiya. Ang mga nagtatanggol ay dapat matanto na ang pagsali nila ay upang ipalaganap at ibantayog ang Salita ng Allah. Ang Allah ay nagsabi:

{At makikipaglaban kayo sa kanila hanggang wala nang umiral pa na Fitnah (pagtatambal sa Allah), at ang pananampalataya, sa kabuuan nito ay magiging sa Allah na lamang. Datapuwa't kung tumigil sila, magkagayon, tunay na ang Allah sa anumang ginagawa nila ay nakakakita}. (Qur'an 8:39)

Karagdagan dito, kung ang mga kaaway ng Islam ay nagsitigil sa pakikipaglaban at nakipagkasundo sa katahimikan, ang mga Muslim na nakikipaglaban ay dapat ding tumigil. Sa katunayan, magiging labag sa batas ang patuloy na pakikipaglaban ng mga Muslim kung tumigil na ang mga kalaban at nakipagkasundo para sa katiwasayan. Ang Allah ay nagsabi:

{...At kung sila ay lumayo sa inyo, at hindi na sila nakikipaglaban pa sa inyo, at sa halip ay inalok nila kayo ng kapayapaan, sa

gayon, walang itinalaga ang Allah sa inyo laban sa kanila na anumang daan}. (Qur'an 4:90)

Bukod dito, lahat ng uri ng digmaan na ang layunin ay kamkamin at kupkupin ang mga lupain, at maghiganti na ang nagiging bunga ay malaking kapinsalaan, ay hindi pinahihintulutan ng Islam. Kahit na ang Islam ay nagpahintulot ng pakikipaglaban, ito ay sa lehitimong dahilan at ito ay nag-ulat ng mga alituntunin sa pakikipaglaban. Ipinagbabawal ng Islam na pumatay ng kahit sino. Nguni't ito ay nag-uutos na pumatay laban sa mga sundalo at mga tumutuligsa o nanlulupig na mga kalaban. Sa kabila nito, hindi pinapahintulot na pumatay ng mga matatanda, bata, mga babae, mga may sakit at ang mga kawani ng pagamutan at ang mga hermitanyo na nasa mga liblib na pook at sumasamba sa Allah lamang sa kanilang pansariling pamamaraan. Karagdagan pa dito, hindi pinapahintulutan ng Islam ang pumatay ng mga hayupan (lahat ng uri ng mga hayop) na pag-aari ng mga kalaban. Ipinagbabawal din ng Islam ang manira ng mga bahay ng mga tao, at bawal ding lagyan ng lason ang kanilang pinagkukuhanan ng inumin tulad ng mga ilog, lawa, bukal at mga balon ng mga kalaban. Ipinagbabawal din ang pumatay ng mga sugatan na kalaban sa digmaan at bawal din ang tumugis ng mga tumatakbo na palayong mga kalaban. Ang Allah ay nagsabi:

{At iyong hangarin sa anumang ipinagkaloob sa iyo ng Allah ang Huling Tahanan, datapuwa't huwag mong kalilimutan ang iyong bahagi sa mundo; at magpakabuti ka katulad ng pagpapabuti ng Allah sa iyo, at huwag mong hangarin na ihasik ang katiwalian sa lupa. Katotohanan, ang Allah ay hindi Niya minamahal ang mga mapaghasik ng katiwalian}. (Qur'an 28:77)

Ang Propeta ﷺ ay nagsabi rin: **“Makipaglaban sa landas ng Allah at (ibantayog) ang Kanyang Pangalan laban sa mga taong walang pananampalataya sa Kanya. Makipaglaban, datapuwa't huwag sumira sa kasunduan, huwag putulin (ang bahagi ng katawan) ng mga patay na kalaban at huwag pumatay ng sanggol.”** (Muslim)

Ang iniulat na ito ay batay din sa pagpapatupad, direksiyon at mga tagubilin ng unang Khalifah, si Abu Bakr, sa kanyang mga pinunong sundalo nang ang mga ito ay maglunsad ng Jihad.

Siya ay nagsabi: “Pakinggan at tumalima sa mga sampung tagubilin at kautusan. 1) Huwag magtaksil sa kaninuman. 2) Huwag kayong magnakaw sa mga labing-yaman ng digmaan. 3) Huwag magtaksil sa inyong pinagkasunduang kapayapaan ng mga kalaban. 4) Huwag pagputul-putulin ang mga patay na kaaway. 5) Huwag pumatay ng sanggol, mga bata, mga matatanda at mga kababaihan. 6) Huwag manira at manunog ng mga pananim na punong datiles at mga halamanan, at huwag pumutol at manira ng mga punongkahoy na nagbubunga. 7) Huwag pumatay ng mga babaing tupa at baka o kamelyo maliban sa inyong pangangailangan. 8) May makikita kayong mga taong nag-iisa sa ilang na lugar (hermitanyo) na sumasamba sa Allah, huwag gambalain o guluhin. 9) Mayroong kayong makikitang mga taong mag-aalok at magbibigay ng mga pagkain, purihin at sambitin ang Pangalan ng Allah bago kayo magsikain. 10) At tiyak na may makikita kayong mga taong ahit ang buhok sa bandang tuktok (gitna) na pabilog at iniwang mahaba ang ibang bahagi ng buhok, sila ang mga mandirigma ng mga kalaban, patayin ang mga ito sa Ngalan ng Allah.”

Katulad din ng mga bilanggo ng digmaan (POW- Prisoner of War), sa Islamikong Jihad, sila ay hindi dapat pahirapan, hamakin o ikulong sa masikip na kulungan at huwag pagputul-putulin ang kanilang mga patay. Ang Allah ay nagsabi:

{At nagpapakain sila ng pagkain sa pagmamahal sa Kanya (Allah), ng mahirap, ng ulila at ng bihag. (Sinasiabi nila:) Katotohanan, pinapakain lamang namin kayo para sa kaluguran ng Allah. Hindi kami naghahangad mula sa inyo ng anumang gantimpala, at hindi ng anumang pasasalamat}. (Qur'an 76:08-09)

Ang Islamikong pamahalaan ay mayroong karapatan na palayain ang mga bihag o bilanggo ng digmaan na may pantubos o di kaya kahit na

walang anumang katubusan, o bilang kapalit ng mga Muslim na bihag o bilanggo ng digmaan. Ang Allah ay nagsabi:

{Kaya, kapag nakaharap ninyo yaong mga nagtakwil ng pananampalataya, kung gayon tigpasin ang mga leeg hanggang sa kapag marami na ang napatay ninyo sa kanila, inyong higpitan ang mga gapos. Kaya, maski alin sa pagpapalaya pagkaraan niyon o pagtubos, hanggang sa mailapag ng digmaan ang mga pasanin nito. Gayon nga, at kung nanaisin lamang ng Allah, tiyak na matatalo Niya sila, nguni't upang subukin lamang Niya ang iba sa inyo sa pamamagitan ng iba. At yaong mga nasawi sa Landas ng Allah, kailanman ay hindi Niya hayaan na maglaho ang kanilang mga gawa}. (Qur'an 47:04)

At ang mga taong nagapi, ang mga di-Muslim na naninirahan sa Islamikong bayan, ang kanilang pamilya (kamag-anak), ang kanilang kalagayan at ang kanilang ari-arian ay kailangan ang pangangalaga. Walang sinuman ang may karapatang kumamkam sa kanilang mga kayamanan at mga pag-aari. Walang sinuman ang may karapatan na hamakin o makialam sa kanilang puri at dangal. Walang sinuman ang may karapatan na tuligsain sila para sa paghihiganti ng kahit na sa anong dahilan. Karagdagan pa dito, ang mga di-Muslim sa bayang Islamiko ay dapat pakitunguhan nang mabuti, pantay at makatuwiran. Ang mga paniniwala at ang mga gawaing pagsamba ng mga di-Muslim sa pamayanang Islamiko ay dapat igtalang. Ang Allah ay nagsabi:

{Sila yaong kung pinagkalooban Namin sila ng kapangyarihan sa lupa, itataguyod nila ang Salah (pagdarasal), at ibibigay nila ang Zakah (kawanggawa), at ipag-uutos nila ang kabutihan, at ipagbabawal nila ang kasamaan. At sa Allah ang kahihinatnan ng mga pangyayari}. (Qur'an 22:41)

Sa kabilang dako, ang mga di-Muslim na nakatira sa Islamikong pamayanan ay kinakailangan magbayad ng mababang halaga ng buwis na tinatawag na **Jizyah**. Ito ang pangunahing buwis na sinisingil sa mga

mamamayan na hindi tumatangkilik sa Islam at nais manatili sa kanilang dating relihiyon o pananampalataya na naninirahan sa Islamikong bayan. Ang pangunahing buwis ay may tatlong uri; ito ay ang mga sumusunod:

1. Ang buwis mula sa mga mayayaman na ang kabuuang halaga ay katumbas ng apatnapu't walong (48) Dirham (isang lumang pilak na barya na may bigat na 2.28 gramo) sa loob ng isang taon.
2. Ang buwis mula sa mga mamamayan na may kainamang pamumuhay (middle class) na ang kabuuang halaga ay katumbas ng dalawampu't apat (24) na Dirham sa loob ng isang taon.
3. Ang buwis na mula sa mga manggagawa, katulad ng mga karpintero, tubero, at iba pa, na nagkakahalaga ng labing-dalawang (12) Dirham sa loob ng isang taon.

Ang pangunahing buwis ay sinisingil sa mga di-Muslim na naninirahan sa Islamikong pamayanan bilang pagbabayad sa kanilang proteksyon sa buhay at karagdagang pangangalaga sa kanilang mga ari-arian at mga kayamanan. Karagdagan pa dito, ang mga di-Muslim ay magtatamasa ng pantay na karapatang tinatamasa ng mga Muslim.

Ito ay ipinahayag ng isang Muslim na pinuno na si **Heneral Khalid bin Al-Walid** noong siya ay lumagda ng kasunduan sa mga di-Muslim na naninirahan sa Islamikong pamahalaan at sinabi niya na: “Ibinibigay ko ang aking matapat na pakikipagkasunduan para sa inyong pangangalaga dahil sa pagbabayad ninyo ng buwis. Kung walang pangangalaga ay hindi kayo nararapat magbayad.” (Balathuri)

Samantala, ang buwis ay hindi pinaiiral sa lahat ng di-Muslim na naninirahan sa Islamikong pamayanan. Katulad ng mga mahihirap, mga bata, babae, mga bulag, hermitanyo at sa mga may kapansanan (o mga pinanganak na inutil). Manapa’y ang Islamikong pamahalaan ay nagbibigay ng buong pagkalinga sa mga taong nabanggit at binibigyan pa sila ng kaukulang panggastos. Sa katotohanan, ang panatang kasunduan na nilagdaan ni Heneral Khalid bin Al-Walid sa mga di-

Muslim na naninirahan sa bayan na tinatawag na Heerah sa Iraq na nasa ilalim ng kapamahalaang Muslim ay nagsasaad ng ganito:

“Sinuman ang kabilang sa mga matatanda, mga naging inutil na manggagawa, ipinanganak na lumpo o ang mga naluging dating mayayaman, lahat ng mga ito ay nararapat na bigyan ng kawanggawa mula sa kanilang mga relihiyosong kasamahan, lahat ng mga nabanggit na tao ay hindi dapat magbayad ng buwis. Karagdagan pa dito, ang mga nasabing tao at ang kani-kanilang pamilya ay dapat bigyan ng kaukulang panggastos mula sa Kaban ng Bayan.” (Abu Yusuf Al-Kharaj)

Bukod dito, ang ikalawang Khalifah, si **Umar bin Al-Khattab** ay napadaan minsan (at nakita niya) ang isang matandang Hudyo na namamalimos sa mga tao. Si Umar ay nagtanong sa taong ito at napagalaman niya na ang Hudyong ito ay di-Muslim na naninirahan sa (Islamikong) kanilang bayan. Si Umar ay nagsabi: “Hindi kami naging makatarungan sa iyo! Noong bata ka at may kakayahan, nagbabayad ka nang buwis at ngayong tumanda ka na ay pinabayaan ka na namin!” Dinala ni Umar ang matandang Hudyo sa kanilang pamamahay at binigyan siya ng mga pagkain at damit na mayroon siya. Pagkatapos noon, tinawag niya ang tagapangalaga ng Yaman at inutusan niya ito, at nagsabing: “Subaybayan at sikapin mong malaman ang kalagayan ng mga katulad niyang mga tao. Pagkalooban sila ng sapat na tulong para sa kanila at ng kanilang buong mag-anak mula sa Kaban ng Bayan.”

Ang Allah ay nagsabi sa Banal na Qur'an:

{Katotohanan, ang mga Sadaqah (ubligadong kawanggawa) ay para lamang sa mga nangangailangan, at sa mga mahihirap...}.
(Qur'an 9:60)

ANG PANGANGALAGA SA KATAWAN.

Ang buhay ng tao ay napakahalaga sa Islam. Ang mga tao ay nangangailangan ng pangangalaga, pag-iingat at karapatan. Sa ganitong layunin, ang Islam ay nagpanukala ng kaukulang parusa at

pagganti o pagpaparusa sa mga taong nanakit ng kapwa tao. Kaya, ang Islam ay nag-uutos na patayin din ang mga nagtangkang pumatay sa walang kasalanang tao. Datapuwa't, ang hindi sinasadyang pagpatay ay may bukod na kahatulan. Ang ganitong pangyayari, ang pamilya o ang mga tagapagmana ng namatay ay bibigyan ng **Diyah** (blood money) o salaping kabayaran sa napatay. Kaalinsabay nito, ang (atonement) pagsisisi o pagbabayad-sala ay isinasagawa sa pamamagitan ng pagpapalaya ng alipin at kung ito ay hindi magawa, ang pag-aayuno (Fasting) ng sunod-sunod na dalawang buwan ay dapat gawin. Ang lahat ng parusa ay itinakda upang mapangalagaan ang kaluluwa ng tao. Walang sinuman ang may karapatan na makialam sa buhay ng sinuman, sa kanyang pag-aari dahil sa lehitimong katuwiran. Lahat ng mapang-abuso o mapaniil na tao ay kinakailangang bigyan ng babala laban sa mga di-makatuwirang pagpatay, pamiminsala, panliligalig o panggugulo sa Islamikong pamayanan. Karagdagan pa dito, kahit na ang may tangka o balak pumatay ay nakaaalam din na siya ay hahatulan ng kamatayan bilang kabayaran sa kanyang pagpatay. Kung ang kabayaran sa krimen ay hindi katulad ng krimen na ginawa at kung hindi pantay ang igagawad na kaparusahan sa krimeng ginawa, ang tao ay hindi mag-iingat na gumawa ng kabuktutan na nais niyang gawin. Ito ang alituntunin na inilahad ng Islam. Ang Allah ay nagsabi:

{At mayroon kayo sa Qisas (pantay-pantay na pagpaparusa) na (mapayapang) kabuhayan, O kayong mga may pang-unawa; baka sakaling magkaroon kayo ng kabanalan}. (Qur'an 2:179)

Ang Islam ay hindi nagtatapos sa pagpapairal ng kaparusahan sa mga gumagawa ng krimen. Manapa'y isinasaalang-alang din na ang mga makasalanan ay makatatanggap pa ng panibagong kaparusahan sa Kabilang Buhay. At ang parusa roon ay ang Matinding Poot ng Allah na karagdagan parusa na mas masidhi kaysa sa kaparusahan dito sa mundo. Ang Allah ay nagsabi:

{At sinuman ang pumatay ng isang Mananampalataya nang sinadya, samakatuwid, ang kanyang kabayaran ay Impiyerno, mananatili

siya roon, at kapootan siya ng Allah, at sumpain siya, at Kanyang paghandaan siya ng isang malaking kaparusahan}. (Qur'an 4:93)

At tungkol sa buhay ng tao, ang Islam ay naglapat ng mga partikular na alituntunin para sa lahat. Ang mga tungkuling ito ay ang mga sumusunod:

- Hindi pag-aari ng tao ang kanyang kaluluwa at katawan, nguni't ito ay ipinagkatiwala sa kanya ng panandalian lamang. Samakatuwid, ang tao ay walang karapatan na saktan o gawan ng masama ang kanyang katawan na sinasadya. Ang buhay ng tao ay iniaalay lamang para sa landas ng Allah. Samakatuwid, ipinagbabawal ng Islam ang pagpapakamatay o kahit na anong uri na maging sanhi dito. Ang Allah ay nagsabi:

{O kayong mga naniwala! Huwag ninyong kamkamin ang inyong mga kayamanan sa pagitan ninyo sa paraang di-makatwiran, maliban kung ito ay isang kalakalang napagkasunduan ninyo, at huwag ninyong patayin ang inyong mga sarili. Katotohanan, ang Allah sa inyo ay laging Maawain}. (Qur'an 4:29)

- Dapat panatilihin ng tao ang tamang pagkain para sa kanyang kalusugan na kinakailangan upang makapamuhay nang maayos. Samakatuwid, ang tao ay kailangang huwag alisan ng karapatan para sa mga pinahintulatang mga pagkain, inumin, pag-aasawa at tamang pangangalaga sa sarili. Ang Allah ay nagsabi:

{Sabihin mo (O Muhammad ﷺ): Sino ba ang nagbawal sa (pagsusuot ng) palamuti ng Allah na iginawad Niya sa Kanyang mga alipin, at sa mga mabubuting panustos? Sabihin mo: Ang mga ito ay para sa mga yaong naniwala, dito sa buhay sa mundo, lalo na sa Araw ng Pagbabangong Muli. Sa gayon Namin isinasalaysay ang mga Tanda sa mga taong nakakaalam}. (Qur'an 7:32)

Sa katotohanan, ang Allah ay nagbigay puna sa Kanyang Propeta ﷺ nang pagkaitan ang sarili na kumain ng pulut-pukyutan (honey) para lang sa ikasisiya ng isa niyang asawa. Ang Allah ay nagsabi:

{O Propeta! Bakit mo ipinagbabawal (sa iyong sarili) ang anumang

pinahihintulutan ng Allah sa iyo, sa paghahangad mong makuha ang mga kaluguran ng iyong mga asawa? At ang Allah ay Mapagpatawad, Maawain}. (Qur'an 66:01)

Ganoon pa man, inaasahan na ang tao ay hindi maging isang kuripot o kaya ay maluho. Sa pamamalakad ng Islam, kailangang maging katamtaman (hindi lumalabis) sa lahat ng bagay. Sa Islam, binigyang karapatan ang tao para magtamasa sa mga masaganang bagay na ibinigay ng Allah, nguni't dapat ay alinsunod sa batas at sa paraang katamtaman. Ang katamtaman ay pinakamagandang paraan tungo sa mga ganitong bagay. Ang katamtaman ay ipinapatupad na may saklaw na hangganan at batay sa balangkas na itinatag at pinairal ng Islam. Ang Allah ay nagsabi: **{O, mga anak ni Adam (Adan)! Kunin ninyo ang inyong palamuti (damit) sa lugar ng bawa't Masjid (bahay-dasalan): At kumain kayo at uminom; at huwag kayong mag-aksaya. Katotohanang Siya, ay hindi Niya minamahal ang mga mapag-aksaya}. (Qur'an 7:31)**

Hindi pinahihintulot ng Islam na pabayaang pangangatawan kundi dapat ay makuha ang nararapat para sa magandang pamumuhay. Ang pagkamalungkutin ay hindi tinatanggap at hindi pinapahintulot ng Islam. Ang tao ay hindi rin dapat pahirapan ang kanyang sarili, kahit na ito ay isang uri ng pagsamba sa Allah. Ang Allah ay nagsabi:

{Hindi inuubliga ng Allah ang isang kaluluwa maliban sa abot kaya niya. Igagawad sa kanya ang anumang (kabutihan na) kinita niya, at papanagutin siya sa anumang (kasamaan na) kinita niya...}. (Qur'an 2:286)

Bukod dito, iniulat ni **Anas bin Malik** na nagsabi: **“May tatlong tao ang dumating sa bahay ng Propeta ﷺ. Nagtanong sila tungkol sa mga kaugalian at kung gaano ang pagsasagawa nito ng pagsamba habang nasa bahay. Nang makuha nila ang inpormasyong nais nilang malaman, nanliit sila sa nalaman nila (sa pagsambang ginagawa ng Propeta ﷺ sa kanyang bahay). Nasabi nila sa isa't isa, napakaliit ng ating nagagawa kung ihahambing sa mga gawa ng Propeta ﷺ.**

Ang Allah ay pinatawad na ang mga kasalanan ng Propeta ﷺ, ang lahat ng mga nakaraan at mga darating pang mga kasalanan. Dahil dito, ang tatlong tao ay nagkasundo at sumumpa na gumawa sila ng ibayong pagsamba; sinabi ng isa: “Hindi ako matutulog sa gabi at ako ay tatayo at gugugulin ko ang buong gabi sa pagdarasal.” Nagsalita ang pangalawa: “Mula ngayon ay hindi ako titigil sa pag-aayuno. Mag-aayuno ako sa buong buhay ko.” At ang pangatlo ay nagpahayag: “Para sa akin, hindi ako magpapakasal sa babae sa buong buhay ko.” At habang si Anas ay nagpapatuloy, dumating ang Propeta ﷺ at kanyang narinig ang lahat ng sinabi ng tatlong panauhin, at tinanong niya kung sila ang nagsabi ng ganito at ganoon...Ang tatlo ay sumagot ng pasang-ayon, kaya ang Propeta ﷺ ay nagsabi sa kanila: “Kung pag-uusapan ang tungkol sa akin, ako ang pinakanatatakot sa Allah at pinakamaingat sa pagsasagawa ng pagsamba. Datapuwa’t, ako ay naghahandog paminsan minsan ng pagdarasal sa gabi at ako rin ay natutulog. Ako ay nag-aayuno sa mga ilang araw at humihinto sa pag-aayuno sa mga ibang araw at ako ay nag-asawa. Kung sinuman ang lumihis sa aking Sunnah (pamamaraan), siya ay hindi kabilang sa akin.” (Al-Bukhari at Muslim)

ANG PANGANGALAGA SA KAISIPAN.

Sa tawag ng tungkulin at sa pagsasagawa ng gawaing pang relihiyon, ang pag-iisip ng tao ang siyang nagbabalik at dito nakasalalay ang pananagutan. Samakatuwid, ipinagbabawal ng Islam ang lahat ng nakakasamang inumin, gamot, nakalalasing at nakalalango at lahat ng may masamang bunga sa isip. Ang salitang **Khamr** sa wikang Arabik ay kinabibilangan ng lahat ng uri ng inumin na nakalalango o nakalalasing na sumisira sa kalinawan ng pag-iisip mula sa paggawa ng maayos. Ang Khamr ay kinikilala ng Islam bilang pinaka-ugat ng lahat ng kasamaan, sapagka’t ito ay nagbibigay ng masamang bunga sa mga gumagamit nito. Kaya, ang Islam ay nagpanukala ng mabigat na parusa sa mga taong umiinom o gumagamit nito. Samakatuwid, kung ang utak ay

pinangangalagaan sa maayos at magandang pakiramdam, ang kalusugan ay mananatili, ang kayamanan ay maayos na mapangangalagaan at ang lahat ng bagay na pinangangalagaan ay magiging maayos. Lahat ng nakakasirang bagay ay mula at bunga ng mga inuming nakakalasing, nakalalango at nakasisira ng pag-iisip. Ang Allah ay nagsabi:

{O kayong mga naniwala! Katotohanan, ang nakalalasing, at ang sugal, at ang mga rebulto (imahen), at ang mga busog o palaso (na ginagamit sa pagtuklas ng kapalaran) ay marumi, mula sa gawain ni Shaitan (Satanas). Kaya't iwasan ninyo siya, baka sakaling kayo ay magtagumpay. Katotohanan, tanging ang hangad lamang ni Shaitan (Satanas) ay upang ilunsad sa pagitan ninyo ang awayan at poot sa nakalalasing at sugal, at mahadlangan kayo sa paggunita sa Allah, at sa pagdarasal. Kaya, hindi ba kayo magsitigil?}. (Qur'an 5:90-91)

Sa katunayan, ang Islam ay nagtakda ng mahigpit na patakaran upang pigilin ang alkohol sa lugar ng Islamikong pamayanan sa lalong madaling panahon. Hindi pinahihintulot ng Islam ang paggawa ng mga inuming may alkohol at ang kinikita sa pagtitinda ng alak. Karagdagan pa dito, ang Islam ay nagbabawal sa pagtataguyod ng ganitong inuming may alkohol, kahit na ang nagtitinda ay hindi umiinom o gumagamit nito.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang alak ay isinumpa, ang umiinom at ang nagpapakalasing ay isinumpa, ang nagtitinda nito at ang nagsisilbi nito sa mga umiinom ay isinumpa, at ang bumibili ay isinumpa, at ang pumipiga ng ubas upang gawing alak ay isinumpa, ang magdadala sa nagtitinda ay isinumpa, ang nagdala (inutusan) at ang nag-utos na magdala sa kanya ng alak upang uminom ay isinumpa, at ang mga gumawa ng paraan at ang mga nakinabang sa pagtitinda nito ay isinumpa.”** (Ibn Majah)

ANG PANGANGALAGA SA DANGAL.

Hindi pinahihintulutan ng Islam ang anumang pakikiapid at pangangalunya. Bagkus, ipinagbabawal ang lahat ng uri ng gawain na

nagiging daan para mahulog sa karumal-dumal na krimeng ito, laban sa sarili, sa ibang tao at sa buong pamayanan. Sa pagkakataong ito, ang Islam ay hindi naiiba sa naunang mga dakilang relihiyon. Nguni't ang Islam ay pumalaot pa sa puntos ng higit pang pagpipigil nito, na pati ang mga mahalay na kilos o asal bilang panghihimok o pang-akit upang makagawa ng krimeng ito laban sa pamayanan ay ipinagbabawal din. Bawal ding tumingin sa mga babae o lalaki na tinging nang-aakit o makatawag pansin sa mga ito. Karagdagan pa dito, ipinagbabawal din ng Islam sa mga hindi magkamag-anak na babae at lalaki (na maaaring maging asawa) na magsama sa ilang na lugar. At pinagbabawal din ng Islam ang mga may pagnanasang paghipo o paghawak ng magkabilang kasarian (babae at lalaki) at bawal din ang pagsasalamuha at pakikipaghalo ng magkabilang kasarian. Ang mga ito ay pumipinid sa lahat ng posibleng hantungan upang makagawa ng ano mang uri ng pangangalunya at pakikiapid. Ang Allah ay nagsabi:

{At huwag ninyong lapitan ang pakikiapid (pangangalunya). Katotohanang ito, ay isang kahalayan at napakasamang landas}. (Qur'an 17:32)

{Sabihin mo: Pumarito kayo, aking babasahin ang anumang ipinagbawal ng inyong Rabb (Panginoon) sa inyo: Huwag kayong magtambal sa Kanya ng anupaman; at sa dalawang magulang ay maging mabuti; at huwag ninyong kitlan ng buhay ang inyong mga anak dahil sa kahirapan; Kami ang nagtutustos ng kabuhayan ninyo at nila; at huwag ninyong lapitan ang mga kahalayan, sa nakalantad dito at sa nakalingid; at huwag kayong kumitil ng may buhay na ipinagbawal ng Allah, maliban sa katarungan. Sa gayon, itinagubilin sa inyo ang tungkol doon, baka sakaling kayo ay makaunawa}. (Qur'an 6:151)

Samakatuwid, ang Islam ay naghanda ng Pangunahing Kaparusahan (capital punishment) sa mga binata at dalaga na nagkasala ng pakikiapid. Ang Allah ay nagsabi:

{Ang babaing mangangalunya at ang lalaking mangangalunya, ay

hagupitin ninyo ang bawa't isa sa kanilang dalawa ng tig-iisang daang hagupit. At huwag kayong makuha ng awa sa kanilang dalawa, sa relihiyon ng Allah, kung tunay ngang kayo ay naniniwala sa Allah at sa Huling Araw. At hayaang makasaksi sa pagpaparusa sa kanila ang isang pangkat mula sa lipon ng mga Mananampalataya}.
(Qur'an 24:02)

Ang Propeta ﷺ ay nagdagdag ng paliwanag sa lubhang kaselanan ng pagkakasala sa krimeng bawal na pakikipagtalik, at siya ay nagsabi: **“Wala nang mas mabigat na kasalanan (sa Paningin ng Allah) sa kasalanang pagtatambal ng ibang diyos sa pagsamba sa Allah at wala nang mas mababa pa sa paningin ng Allah kaysa sa naglagay ng punlay sa maselang bahagi ng babae ng lalaking walang karapatang maglagay dito.”** (Ibn Abid Dunya)

At sa mga may asawang lalaki at babae na nakagawa ng pakikiapid sa ilalim ng kani-kanilang kasal, o kaya ay sa oras ng paghihiwalay pa lamang ng kanilang asawa, ang kaparusahan sa taong gumawa ng krimeng ito ay ang batuhin sila hanggang sa mamatay. Ang pagsuri kung paano igawad ang Pangunahing Kaparusahan ay batay sa pagsasakatuparan ng mga sumusunod na patakaran:

1. Ang Pag-amin (Confession).

Ang ibig sabihin nito ay ang pag-amin nang hayagan ng dalawa, ang lalaki at babae, na ginawa nila ang krimeng ito sa harap ng Hukumang Tagahatol o Huwes. Sa ganitong kaso, sa unang sandali ng pagdulog at pag-ulat, ang kaparusahan ay hindi kaagad-agad ipinatutupad. Ang mga nagkasala ay bibigyan ng pagkakataon upang makapag-isip nang maigi sa kanilang pag-amin sa kasalanan. Kung sila ay nagpumilit ng maraming ulit ang Pangunahing Kaparusahang ay ipatutupad.

2. Ang Pagpapatunay ng mga Saksi.

Ibig sabihin nito ay may apat na saksi na walang kinikilingan, mapagkakatiwalaan, matapat at makatarungang tao na nakasaksi sa

pakikipagtalik na ginawa ng mga nagkasala. Ang mga saksi ay nararapat na isalaysay ang detalye ng pakikipagtalik. Ang ganitong kaso ay napakadalang mangyari, dahil ginagawa ng normal na tao ang bawal na pakikipagtalik na palihim at sa mga puspos saradong kuwarto o silid at tagong lugar. Kaya ang makakita sa akto ng pakikiapid ay halos imposible sa normal na pagkakataon. Sa katunayan, sa kasaysayan ng Islam mayroon lamang dalawa o tatlong pangyayaring may nagsaksi sa krimeng bawal na pakikipagtalik. Ang mga taong nagkasala ng kalaswaan ay hayagang tinanggap ang krimeng pakikiapid sa dahilang nababagabag sila ng kanilang konsiyensya at sila ay mayroong matatag na paniniwala at takot sa Allah. Hinahangad nilang maparusahan dito sa mundo para mapangalagaan sila sa Kabilang Buhay. Datapuwa't kung ang pagtatalik ay hindi naganap, katulad halimbawa kung halik o lambingan lang ang nangyari, at ang aktwal na pakikipag-ugnayan (intercourse) ay hindi nangyari, ang Pangunahing Kaparusahan ay hindi ipapatupad.

Sa kabilang dako, ang Islam ay nagpasiyang magpataw ng pagpaparusa sa mga taong nagbibintang lamang ng pakikiapid sa mga ibang tao, nguni't hindi nagpapakita ng matibay na patunay o ebidensiya para sa kanilang paratang. Ang nagbibintang na ito ay malalapatan ng parusa ng hagupit ng walumpung hampas para sa kanyang maling bintang. Ang Allah ay nagsabi:

{At yaong mga nagpapatang (ng pangangalunya) sa mga malinis na babae, at pagkatapos ay wala silang madala na apat na mga saksi, magkagayon, hagupitin ninyo sila ng walumpung hagupit; at huwag kayong tumanggap mula sa kanila ng anumang pagsaksi kahit na kailan, sapagka't ang mga yaon, sila ang tunay na mga palasuway}. (Qur'an 24:04)

Karagdagan pa dito, ang Islam ay nagbabawal sa mga paninirang puri, sapagka't ito ay paglabag sa karangalan ng mga Muslim sa pamayanan. Ang Allah ay nagsabi:

{O kayong mga naniwala! Huwag kutyain ng isang mamamayan

ang isa pang mamamayan, maaaring maging sila ang mas mabuti kaysa sa kanila, at huwag (din kutyain) ng mga kababaihan ang ibang mga kababaihan, maaaring maging sila ang mas mabuti kaysa sa kanila, at huwag kayong mamintas sa inyong mga sarili, at huwag kayong magtawagan sa nakakainis na mga palayaw. Sadyang napakasamang pangalan ang kasuwailan pagkatapos ng pananampalataya. At sinuman ang hindi nagsisi, samakatuwid ang mga iyon, sila ang mga mapaggawa ng kamalian. O kayong mga naniwala! Umiwas kayo sa maraming paghihinala, katotohanan, ang ilan sa paghihinala ay kasalanan. At huwag kayong maniktik, at huwag din siraan ng puri ng iba sa inyo ang iba. Nais ba ng isa sa inyo na kumain ng laman ng kapatid niyang patay? Samakatuwid, kamumuhian ninyo iyon! Kaya, matakot kayo sa Allah, katotohanan, ang Allah ay Tumatanggap ng pagsisisi, Maawain}. (Qur'an 49:11-12)

{At sinuman ang kumita (gumawa) ng isang kamalian o isang kasalanan, at pagkatapos ay ipupukol niya ito sa isang inosente (walang malay); samakatuwid, katotohanang pumasan siya ng isang salang paninirang-puri at ng maliwanag na kasalanan}. (Qur'an 4:112)

ANG PANGANGALAGA SA YAMAN.

Ang Islam ay nangangalaga sa pansariling kayamanan, kaya nagpataw ito ng mahigpit na pagpaparusa laban sa pagnanakaw at sa mga magnanakaw. Ito'y isinasalang-alang upang makatiyak sa pangangalaga ng mga kayamanan ng bawa't mamamayan at lahat ng kanilang ari-arian. Kaya, ang Islam ay naglapat ng Pangunahing Kaparusahang pagputol ng kamay sa mga taong nagnakaw ng mga pag-aari ng iba. Ang Allah ay nagsabi:

{At ang lalaking magnanakaw at ang babaing magnanakaw, ay inyong putulin ang kanilang mga kamay bilang kabayaran sa mga kinita nila, isang huwaran na kaparusahan mula sa Allah. At ang Allah ay Makapangyarihan, Matalino}. (Qur'an 5:38)

Ang pamamaraan ng pagputol ng kamay ng isang nagnakaw ay nasa kaayusan. Hindi ito pabigla-bigla katulad ng mga sinasabi ng mga ibang samahan na laban sa Islam. Ang mga batayan sa mga patakaran nito ay dapat masunod bago putulin ang kamay ng nagnakaw. Ang mga ito ay ang mga sumusunod:

- Ang ninakaw na bagay, salapi o mahahalagang ari-arian ay kailangang nasa isang masinop na lalagyan at ang magnanakaw ay dapat sinira o binasag niya ang kinalalagyan nitong mahalagang bagay na ninakaw. Samakatuwid, kung ang ninakaw na bagay ay nasa labas at hindi nakasinop, hindi makatuwiran na putulin ang kamay ng nagnakaw. Datapuwa't, ang nagnakaw ay mapapasa-ilalim din sa pagpaparusa. Ang may-ari ng ninakaw, sa ganitong kaso, ay maituturing bilang isang pabaya sa kanyang mahalagang pag-aari.
- Hindi kabilang dito ang pagkaing ninakaw para pangtawid gutom. Kung ang hangarin ng pagnanakaw ay para makakain, ang kamay ng magnanakaw ay hindi mapuputol. Ang iniulat na ito ay batay sa pangyayari noong kapanahunan ng pangalawang Khalifah na si Umar bin Al-Khattab na ang panahon noon ay taon ng tag-gutom. Hindi pinairal ang Pangunahing Kaparusahan dahil sa umiiral na pangkalahatang kalagayan na tag-gutom.
- Ang halaga ng bagay na ninakaw ay kailangang hindi humigit kumulang sa halaga na itinakda ng batas para sa pagputol ng kamay ng nagnakaw.

Kinakailangang bigyang-diin dito, na ang Pangunahing Kaparusahan ay hindi ipinaiiral hangga't walang maliwanag na ebidensiya at walang anumang pag-aalinlangan sa isip ng Huwes na Muslim.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Dapat mapigil ang pagsasagawa ng Pangunahing Kaparusahan kung may nakitang anumang pag-aalinlangan o di kaya ay maaaring may nasilip na pagkukulang sa paglilitis ang Huwes.”**

Gayon pa man, ang Islamikong Hukumang Tagapaghatol, ay nagbaba ng ibang uri ng pangdisiplinang pagpaparusa. Ang ganitong kaparusahan ay mas mababa kaysa sa Pangunahing Kaparusahan. Ito ay nasa pagpapasiya ng Muslim na Huwes at batay sa uri ng kaso at sa kalubhaan ng krimeng ginawa at sa gumawa mismo ng krimen at sa kanyang mga nakaraang kriminal na kaso. Ang pangdisiplinang kaparusahan ay maaaring pagkulong, paghagupit sa harap ng publiko o mahigpit na pangangaral ng huwes o di kaya ay ang pagbabayad ng multa para sa krimeng nagawa.

Karagdagan pa dito, ipinagbabawal ng Islam ang lahat ng uri ng paglapastangan laban sa mga pribadong ari-arian at lupain. Ang Allah ay nagsabi:

{At huwag ninyong kamkamin ang inyong mga kayamanan sa pagitan ninyo sa paraan ng pandaraya, at isusuhol ninyo ito sa mga hukom upang inyong makamakam ang ilang bahagi ng mga yaman ng mga tao na may pagkakasala, at kayo ay nalalaman ninyo}.
(Qur'an 2:188)

Samakatuwid, ang nagkasala sa kasong pagnanakaw ay mapaparusahan ng kaukulang parusa sa Araw ng Paghuhukom.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Kung sino man ang naghangad ng di-makatarungan sa mga salapi o kayamanan ng ibang Muslim, na wala naman siyang karapatan dito, nasa sukdulang galit ang Allah, sa sandaling makatagpo niya ang Allah.”** (Ahmad)

At sinabi pa niya: **“Kung sino man ang umagaw o nag-angkin sa gadangkal na haba ng lupa (ng ibang Muslim), parurusahan ng Allah ang naniil na ito sa Araw ng Paghuhukom at paliligiran siya ng pitong mundo (sa kanyang leeg).”**

Karagdagan pa dito, iniutos ng Islam na ang naniil o nagnakaw ay kailangang maibalik niya ang halaga ng kanyang ninakaw na pag-aari ng ibang Muslim o di kaya ay dapat pilitin na bayaran niya ng sapat na halaga ang kanyang mga ninakaw. At ang nagnakaw sa ganitong

pagkakataon ay kailangang maparusahan ng paghagupit, batay sa pasiya ng Huwes na Muslim. Datapuwa't binibigyan ng pagkakataon ng Islam ang may-ari ng kayamanan na pangalagaan ang kanyang pag-aari kahit ito ay humantong sa pagpatay niya sa aktong pagnanakaw nito. At kung napatay niya ang magnanakaw nang dahil sa kanyang pagtatanggol, siya ay hindi mananagot. At kung napatay siya ng magnanakaw dahilan sa pagtatanggol ng kanyang mga pag-aari, siya ay maituturing na isang martir.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sino man ang namatay dahil sa pagtatanggol niya sa kanyang mga kayamanan (pag-aari), siya ay tunay na isang Martir.”** (Al-Bukhari)

ANG PANGANGALAGA SA MGA ANAK.

Ang Islam ay nagbigay ng natatanging pansin sa pagpaparami at pangangalaga ng lipi (ng tao) sa mundo. Ang lahi ng tao ay pinagkalooban ng pagtataguyod at pangangalaga sa buong daigdig at ng paglalarawan ng banal na karunungan upang tumayo bilang katiwala (Khalifah) ng Allah sa mundong ito. Samakatuwid, ang pagbabawal o pagpapahinto sa pagpaparami ng mga lipi ng tao, sa kahit na anong paraan, ay hindi umaalinsunod sa Batas ng Islam. Ang Allah ay nagsabi:

{At kapag siya ay tumalikod, humayo siya sa kalupaan upang maghasik doon ng katiwalian at maminsala ng mga pananim at mga hayupan. At ang Allah ay hindi Niya nagugustuhan ang katiwalian}.
(Qur'an 2:205)

Halimbawa, ang Islam ay hindi pinapahintulutan ang pagpapalaglag ng sanggol kung mayroon ng higit na apat na buwan sa pagbubuntis ang babae. Sapagka't pinaniniwalaan ng mga Muslim na ito ay nagkakaroon na ng kaluluwa sa sinapupunan sa ika-apat na buwan ng pagdadalantao. Nguni't kung may inaasahang mangyayaring masama sa pagbubuntis o sa panganganak ng babae, maaari niyang ipalaglag ang namumuong dugo (fetus).

Sinabi ng Propeta ﷺ: “...Ang similya ay mangyaring mabuo bilang isang hugis ng punlay sa loob ng apatnapung araw (ng pagbubuntis). Pagkaraan ay mangyaring isang namuong dugo na nakabitin sa sinapupunan (ng ina) sa loob ulit ng apatnapung araw. Ang sumunod dito, ito ay magiging isang laman sa loob ulit ng apatnapung araw. At pagkatapos ipapadala ang Anghel para ihinga ang kaluluwa para dito. Bukod pa rito, inutusan ang Anghel na isulat ang apat na bagay (tungkol sa magiging buhay ng similya) na magiging kahihinatnan niya; ang kanyang magiging kapalaran sa panustos (pre-determined provision), isusulat ang kanyang mga gawain (deeds), kung ilang taon siyang mabubuhay sa mundo at kung siya ay magiging matagumpay o hindi (sa Kabilang Buhay).” (Al-Bukhari)

Sa katunayan, itinuturing ng Islam na isang pinaghandaang pagpatay kung ang buntis na ina ay magpapalaglag (abortion) sa bilang ng apat na buwan (pagkatapos na ihinga ang kaluluwa sa similya). Ang ganitong uri ng pagpatay ay nararapat na bigyan ng kaparusahan ang mga magulang.

Marami ang naipahayag ng Propeta ﷺ tungkol sa normal na pagpaparami ng tao at pangangalaga ng lahi (ng tao) sa mundo.

Sinabi ng Propeta ﷺ: “**Mag-asawa at magpakasal sa isang mapagmahal, mabait at palaanakin, dahil ipagmamalaki ko ito para sa inyo pagdating ng Araw ng Paghuhukom.**” (Abu Dawud)

ANG PANGANGALAGA SA LAHI (ANGKAN).

Binibigyan ng kahalagahan ng Islam ang pinagmulan ng angkan at ng pamilya. Ang pinagmulan ng pamilya ang siyang batayan at haligi ng pamayanan. Upang mapangalagaan ang pamilya laban sa pagkabuwag at sa pagkahiwa-hiwalay, ang Islam ay nagbigay din ng mabuting pangangalaga para sa kapakanan ng pamilya bilang isang mahalagang bahagi ng pamayanan. Ang angkan ay isa sa mahalagang ugnayan ng pamilya. Ang isang kamag-anak ay dapat na makilala ang karapatan ng

kanyang kamag-anak at kaalinsabay nito, ipinagkakaloob ang kaukulang karapatan sa naturang kamag-anak sa paraang mahusay. Ang Allah ay nagbigay ng katiyakang alituntunin at regulasyon upang patatagin ang haligi ng pagkamag-anakan ng bawa't miyembro ng isang pamilya. Karagdagan pa nito, pinangangalagaan ng Islam ang pamilya laban sa lahat ng mga ugnayan na maaaring maging daan upang magkaroon ng suliranin na maaaring maging sanhi ng paghihiwalay. Ang labis o hayag na ugnayan na walang hangganan sa mga kamag-anakan (na maaaring magkapangasawahan) ay maaaring magiging daan ng suliraning pampamilya at panlipunan. Ang ganitong hayag o bukas na ugnayan ay maaaring maging daan tungo sa mga ipinagbabawal ng uri ng pagpapakasal, halimbawa na ang incest marriage o maaaring maging dahilan ng pagkait ng pamana para sa isang tao na may karapatan sa pamana.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sino mang babae ang nagsinungaling sa pag-ako ng anak ng kanilang pamilya at sinabing tunay na anak ng kanyang asawa, siya ay hindi matatawag na mananampalataya sa Allah. Karagdagan pa dito, hindi pahihintulutan ng Allah ang babae na makapasok sa Paraiso. Gayundin sa isang lalaki na nagsinungaling at itinanggi niya ang kanyang anak, habang tinitingnan niya ito (at nalalaman niyang ito ay anak niya), maglalagay ang Allah ng isang harang sa kanilang pagitan (at hindi Niya papayagang makita Siya ng taong ito). Dagdag pa dito, hihiyain ng Allah sa harap ng buong sangkatauhan (sa Araw ng Paghuhukom) ang taong nagpahayag ng kasinungalingan.”** (Abu Dawud at An-Nasai)

Noong kapanahunan ng Jahiliyah (kamangmangan) bago dumating ang Islam, ang alituntuning pang-pamilya ay hindi maganda at wala sa tamang kaayusan. At ang Islam ay nagpanukala ng mga tiyak na kasagutan para sa pagbabago. Pinuksa nitong lahat ang mga dating masasamang gawain at ang pang-aabuso sa tungkulin. Ang mga sumusunod ay mga ibang ipinagbabawal ng Islam:

- **Ang Pag-ampon ng Bata.**

Hindi pinapahintulot ng Islam ang pag-ampon ng bata na hindi kamag-anak o kadugo ng lalaki. Dahil ang apelyido ng ama na nais umampon sa bata ang siyang gagamitin niya at magkakaroon siya ng karapatan sa lahat ng pribilehiyo na ibinibigay sa tunay na anak. Ang Allah ay nagsabi:

{Hindi lumikha ang Allah sa kaninumang lalaki ng dalawang puso sa kanyang dibdib, at hindi Niya ginawa ang inyong mga asawa na inyong inihalintulad sila (sa inyong mga ina) na maging mga ina ninyo, at hindi Niya itinalaga ang inyong mga ampon na maging inyong mga anak. Iyon ay salita lamang ninyo sa inyong mga bibig. At ang Allah ay nagsasabi ng katotohanan, at Siya ang namamatnubay ng landas. Tawagin ninyo sila (ang mga ampon) sa kanilang mga ama, iyon ang higit na makatarungan doon sa Allah. At kung hindi ninyo alam ang kanilang mga ama, magkagayon pa man, sila ay inyong mga kapatid sa pananampalataya at inyong matalik na mga kaibigan. At wala kayong sala sa anumang gawa na sadyang nagkamali lamang kayo roon, nguni't sa anumang kinusa ng inyong mga puso. At ang Allah ay laging Mapagpatawad, Maawain}. (Qur'an 33:04-05)

- **Ang Pagtanggap sa Bata Bilang Anak.**

Kailangan ang hayagang pagpapahayag ng ama na ang bata ay tunay nga niyang anak upang ito ay mapabilang sa kanilang angkan. Hindi tinatanggap ng Islam ang pagtawag sa anak ng isang tao na wala itong hayagang pagtanggap bilang kanyang anak, dahil ang pagtawag dito (na anak) ay makakasira sa ugnayan ng mag-asawa at ng kanilang pamilya (kung hindi siya tunay na anak). Karagdagan pa dito, ang walang pakundangang pagtawag (ng anak) ay magbibigay ng karapatan sa lalaki na kahit na anong sabihin sa babae (kahit hindi siya ang asawa ng ina ng bata). At ang babae (na posibleng siya ang asawa) ay magiging paksa ng mga di magandang usap-usapan at maaari siyang pagbintangan ng

hindi kanais-nais. Ito ay makakasira sa kanyang dangal at puri na maaari siyang akusahan na nakipagtalik sa ibang lalaki. Bukod pa dito, ang maling paratang ng lalaki ay magbibigay ng di-pagkakaunawaan sa lahat ng mga anak. At ang pagsasama ng hindi tunay na anak sa mga tunay na anak ay makakasira sa angkan ng naturang pamilya. Samakatuwid, ang Islam ay itinatalaga ang isang batang tunay na anak sa kasal na tawaging anak ng ama na walang pagtangga o pagpapatunay.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang ipinanganak na bata (bilang anak sa lehitimong kasal) ay para sa kanyang ama.”** (Abu Dawud)

Ang di-pangkaraniwan sa alituntuning ito ay kung napatunayan ng walang pagsala, na ang babae ay nagtaksil sa asawa at siya ay buntis sa ibang lalaki maliban sa kanyang tunay na asawa. Sa pagkakataong ito, may partikular na regulasyon o pagpapasiya ang Huwes ukol dito. Maibibigay ang mga alituntuning ito sa ibang pagkakataon.

- **Ang Khala' o Ang Pagtangga.**

Sa pagkakataon na natuklasan ng ama na hindi sa kanya ang mga ibang anak na ipinapalagay na sa kanya kung kaya pagkatapos ng kanyang pagtangga sa mga batang hindi niya anak, kailangang magiging lubos siyang malayo sa kanila. Ibig sabihin nito, kung ang itinanggi niyang anak ay isang babae, hindi niya dapat makaharap ito o makahalubilo at makasama sa paglalakbay o makapisan sa bahay.

- **Ang Pagpapalit ng Apelyido ng Babae Pagkatapos ng Kasal.**

Sang-ayon sa hukumang lupon ng taga-hatol sa Islam, ang Muslim na babae, pagkatapos ng kasal, ay mananatiling gamit niya ang kanyang apelyido. Batay sa turo at batas ng Islam, bawal na gamitin ng babae ang apelyido ng kanyang asawa pagkatapos ng kasal. Kung masusing pag-aralan ang tungkol dito, mauunawaan na malaki ang pagpapahalaga sa dignidad, karangalan at respetong ipinagkaloob na kalayaan sa babae ng Islam. Ang pagsasakatuparan nito ay bilang pangangalaga sa makatarungang karapatan at pagkapantay-pantay ng lalaki at

babaing Muslim dahilan sa pagpapanatili at paggamit ng kani-kanilang pangalan. Minamabuti ito kaysa gamitin ng babae ang pangalan ng lalaki pagkatapos ng kasalan.

- **Ang Pangangalaga at Paggalang ng Karapatan sa Mga Mahihina at Mga May Kapansanang Mamamayan.**

Binibigyan ng pagpapahalaga ang mga taong matatanda na miyembro ng Islamikong pamahalaan, iginagalang at iginagawad ang lahat ng posibleng maitutulong sa kanila. At sinuman ang nagtalaga ng buhay sa paglilingkod para sa pamahalaan at bansa dapat siyang parangalan at iginalang. Gayundin ang mga taong may kapansanan, bilang pagsubok sa kanila ng Allah ay dapat ding ibigay ang paggalang sa kanila. Ito ay minarapat ng Allah, upang subukin ang kanilang pagiging matiyaga at pagkamatiisin at ang iba namang makakakita sa kanila ay magkakaroon ng pasasalamat sa magandang biyaya at pangangatawan na walang kapansanan.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Hindi siya maituturing na isang mananampalataya yaong hindi nagpapakita ng awa sa mga bata at hindi gumagalang sa mga matatanda.”** (Abu Dawud at At-Tirmidhi)

Ang kaugaliang ito ay batay din sa sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang pagbibigay galang at pitagan ng kabataan sa mga matatanda ay pagbibigay din ng Allah ng galang at karangalan sa kanyang pagtanda. Ang Allah ay gagawa ng paraan upang kalugdan siya (ang isang mapitagan) ng mga tao sa kanyang pagtanda na lubhang kailangan niya.”** (At-Tirmidhi)

Tungkol sa mga walang kakayahang ulila na nangangailangan ng tulong at kalinga. Ang Allah ay nagsabi:

{Kaya’t ang ulila, kung gayon ay huwag mong pagmalupitan}.
(Qur’an 93:09)

{At huwag ninyong lapitan ang kayamanan ng ulila maliban kung yaon ay higit na ikabuti, hanggang sapitin niya ang kanyang ganap

na kawastuhan. At tuparin ninyo ang kasunduan. Katotohanan! Ang kasunduan ay laging itatanong}. (Qur'an 17:34)

{Katotohanan, yaong mga kumakamkam ng mga kayamanan ng mga ulila sa di-makatarungan, tunay na ang tanging kinakamkam nila na napaloob sa kanilang mga tiyan ay apoy, at katiyakan na papasok sila sa nagliliyab na Apoy!}. (Qur'an 4:10)

Ganoon pa man, itinalaga ng Allah ang pangangalaga sa karapatan ng mga inosenteng bata laban sa mga magulang nito na maaaring gumawa ng hindi maganda o pagpapatayin sanhi ng kahirapan at malaking kamangmangan. Ang Allah ay nagsabi:

{Sabihin mo: Pumarito kayo, aking babasahin ang anumang ipinagbawal ng inyong Rabb (Panginoon) sa inyo: Huwag kayong magtambal sa Kanya ng anupaman; at sa dalawang magulang ay maging mabuti; at huwag ninyong kitlan ng buhay ang inyong mga anak dahil sa kahirapan; Kami ang nagtutustos ng kabuhayan ninyo at nila; at huwag ninyong lapitan ang mga kahalayan, sa nakalantad dito at sa nakalingid; at huwag kayong kumitil ng may buhay na ipinagbawal ng Allah, maliban sa katarungan. Sa gayon, itinagubilin sa inyo ang tungkol doon, baka sakaling kayo ay makaunawa}. (Qur'an 6:151)

Sa pagpapaliwanag na ito, makikita natin kung paano ang pangangalaga sa mga mahihina, mga mangmang at mga mahihirap na tao sa pamayanan ng Islam.

- **Ang Pangangalaga at Ang Kaligtasan ng Mga Pambansang Likas na Yaman.**

Lahat ng mga nakatago, nakabaon at nakalaan sa pambansang likas na kayamanan ay pag-aari ng publiko. Ito ay pagpapahiwatig na walang sinuman, ang tuwirang makakagamit sa mga ito sa nais niyang pamamaraan, manapa'y ang kinikitang nagmumula sa mga ito ay inilalagak sa Ingat-yaman ng Islamikong pamayanan. Ang taga Ingat-

yaman ay siyang magpapaabot ng mga salaping babayaran para sa mamamayan. Ang mga likas na kayamanan ay hindi maaaring ariin ng mga tao o ng mga partikular na grupo o uri ng tao para sa kanilang naturang sariling kabutihan. Ang mga likas na kayamanan ay pag-aaring kayamanan para sa kapakinabangan at kapakanan ng publiko. At magiging kasunduang pananagutan ng lahat ng mga mamamayan sa Islamikong pamayanan ang pagbantay sa mga nanghihimasok sa mga ito (mga likas na kayamanan) at ipagbigay alam sa mga may kapangyarihan upang manatili ang kaayusan at kaligtasan. Ipinagbabawal ang pagsasamantala sa mga ito batay sa alituntunin at prinsipyo ng Islam. Ang Allah ay nagsabi:

{...At huwag kayong humayo sa kalupaan na naghahasik ng kasamaan}. (Qur'an 2:60)

Ang Propeta ﷺ ay nagsabi rin: **“Ang mga tao ay magkakaisa sa tatlong bagay. Ito ay sa tubig, sa pagpapastol sa damuhan at sa apoy (pangatong).”** (Abu Dawud)

ANG PUBLIKO AT PRIBADONG KARAPATAN SA ISLAM.

Pinagsisikapan ng Islam na mapatatag ang ugnayan ng mga mamamayan sa Islamikong pamayanan. Unang itinakda ng Islam ang karapatan ng mga malalapit na miyembro ng pamilya. Lahat ng mga magkakamag-anak ay mayroong karapatan sa bawa't isa. Ang kahalagahan at ang kabuluhan ay batay sa antas ng relasyon. Ang Allah ay nagsabi:

{O Sangkatauhan! Matakot kayo sa inyong Rabb (Panginoon), na Siyang lumikha sa inyo mula sa iisang buhay (Adam/Adan), at nilikha Niya mula sa kanya ang kanyang asawa (Hawa/Eba), at pinalitaw Niya mula sa kanilang dalawa ang mga lalaki na marami at mga babae; kaya't matakot kayo sa Allah na kung saan ay nakakahingi kayo ng tulong sa isa't isa dahil sa Kanya, at (pagtibayin) ang ugnayan ng pagkakamag-anak. Katotohanan, ang Allah sa inyo ay laging nakamasid}. (Qur'an 4:01)

Karagdagan pa dito, ang pangkaraniwang ugnayan ay hindi rin kinakaligtaan ng Islam. Ang iba't-ibang ugnayan ng mga tao ang siyang bumubuo bilang lipunan, na siyang nagbubuklod sa mga tao upang maging malapit ang bawa't isa sa pamayanan. Ang pagkakalayo ng mga tao ay dapat magkaroon ng ugnayan upang maging daan ng pagkakaisa at pagpapahalaga sa bawa't isa. Kaya, itinalaga ng Islam ang mga batayan para sa mapayapang pamayanan. Ang Allah ay nagsabi:

{Sila yaong kung pinagkalooban Namin sila ng kapangyarihan sa lupa, itataguyod nila ang Salah (pagdarasal), at ibibigay nila ang Zakah (kawanggawa), at ipag-uutos nila ang kabutihan, at ipagbabawal nila ang kasamaan. At sa Allah ang kahihinatnan ng mga pangyayari}. (Qur'an 22:41)

Ang Propeta ﷺ ay nagsabi rin: **“Ang halimbawa ng mga mananampalataya sa pag-ibig, pagmamahal, pagtutulungan at pagdadamay ay katulad ng isang katawan. Kung ang isang bahagi ng katawan ay may pananakit, ito ay nararamdaman ng buong katawan.”** (Al-Bukhari at Muslim)

Samakatuwid, may mga itinalagang karapatang pampubliko at pampribado (pansarili) sa Islamikong pamayanan. Ang mga sumusunod ay ang mga pinakamahalagang bagay:

1. ANG KARAPATAN NG ALLAH.

Ang mga pangunahing mga karapatan ng tao sa Allah ay ang sambahin Siya lamang nang ganap, lubos at wagas. Ang Allah ay hindi dapat bigyan ng anumang pagtatambal o pag-uugnay sa pagiging diyos at walang dapat iugnay na anak sa Kanya. Wala Siyang kahati o kasalo sa pagiging diyos. Ang lahat ay Kanyang nilikha at Siya ang Tanging Nag-iisang Tagapaglikha. Ang tao ay dapat magpahayag ng pagsaksi sa katotohanan. Dapat magpahayag ng panunumpa at pagsaksi na walang ibang diyos na dapat sambahin maliban sa Allah. Ang pagpapahayag at pagsaksi nito ay nangangailangan ng mga sumusunod na patakaran:

- **Ganap na Pananampalataya, Pananalig, at Paniniwala.**

Dapat isuko ng tao ang kanyang buong pagkatao at kaisipan sa pananampalataya, pananalig at paniniwala sa Allah. Nararapat niyang ipahayag ng may katapatan at buong puso ang pagtanggap na walang ibang diyos maliban sa Allah. Siya, bilang diyos, ay walang kasama, katulong o anak o maging anupaman. Sa Allah ang pagmamay-ari ng lahat ng nasa kalangitan at ng kalupaan at mga bagay na nasa pagitan ng mga ito. Ang Allah ay nagsabi:

{Kaya, dapat mong malaman na walang Diyos maliban sa Allah, at humingi ka ng kapatawaran para sa iyong kasalanan, at para sa mga lalaking mananampalataya at mga babaing mananampalataya. At

ang Allah ay nababatid Niya ang inyong mga galawin at ang inyong pinagpahingahan}. (Qur'an 47:19)

- **Ang Tanging Pagsamba at Tuwirang Pagdalangin.**

Ang ganap na pagsamba ay para lamang sa Allah, ang Panginoon ng lahat ng nilikha. Bukod sa Kanya ay wala ng iba pang dapat sambahin, tuwiran man o hindi tuwiran. Lahat ng pananalita, gawa, kilos at natatagong layunin ay nararapat na umaalinsunod sa anumang ipinag-uutos o itinakda ng Allah. Lahat ng gawain ay nararapat na ginagawa para sa kasiyahan ng Allah. Ang Allah ay nagsabi:

{At nagsabi ang inyong Rabb (Panginoon): Manalangin kayo sa Akin, Aking dinggin sa inyo. Katotohanan, yaong mga nagmamalaki na tumangging sumamba sa Akin ay katiyakang papasok sila sa Impiyerno na mga hamak}. (Qur'an 40:60)

Isang halimbawa ng pagsamba ay ang pagsasagawa ng itinakdang pagdarasal (Salah). Ang isa sa bunga ng pagsasagawa at pagsasakatuparan ng naturang pagdarasal ay upang mag-anyaya sa paggawa ng mga kabutihan at pigilin ang mga gawaing makasalanan. Ang Allah ay nagsabi:

{Basahin mo ang anumang ipinahayag sa iyo mula sa Aklat (Qur'an), at itaguyod mo ang Salah (pagdarasal). Katotohanan, ang Salah (pagdarasal) ay pinipigilan ang kahalayan at ang masama, at tunay na ang paggunita sa Allah ang pinakadakila. At ang Allah ay nababatid Niya ang anumang ginagawa ninyo}. (Qur'an 29:45)

Ang pagbibigay ng Zakah, ang itinakdang kawanggawa sa mga kapuspalad at mahihirap ay ginagawang malinis at wagas ang sarili. Inilalayo ang tao mula sa karamutan at kasakiman. Ang taong nagbibigay ng kawanggawa ay nagiging mapagbigay at maalalahanin sa kapwa lalo sa mga mahihirap at dukha. Ang Allah ay nagsabi:

{Siya na gumugugol ng kanyang kayamanan (sa kawanggawa) upang gawing dalisay ang sarili, at hindi dahil sa pag-aari ng

sinuman na nasa kanya na biyayang dapat bayaran, maliban sa pag-asam na makamit ang Mukha (Kasiyahan) ng kanyang Rabb (Panginoon), ang Kataas-taasan}. (Qur'an 92:18-20)

Ang pag-aayuno ay nagtuturo sa tao na maging matiisin at pinipigil ang sarili laban sa mga masamang pagnanasa at mga tukso. Ito ay nagbibigay ng mabuting pagdidisiplina at nagbibigay kakayahan sa tao upang madama nito ang diwa ng kabanalan at pagiging maka-diyos, isang konsepto na mahirap bigyan ng katugunan at ilarawan. Ang Allah ay nagsabi:

{O kayong mga naniwala! Ipinag-utos sa inyo ang Sawm (pag-aayuno) katulad ng pagka-utos sa mga yaong nauna sa inyo, baka sakaling kayo ay magkaroon ng kabanalan}. (Qur'an 2:183)

Ang pagsasagawa ng Hajj (Peregrinasyon) ay mayroong natatanging kadahilanan. Ang Allah ay nagsabi:

{Upang masaksihan nila ang mga bagay na may kapakinabangan sa kanila, at magunita nila ang Pangalan ng Allah sa mga araw na natatakdaan sa pamamagitan ng mga panustos na ipinagkaloob Niya sa kanila mula sa kawan ng mga bakahan. Kaya, kumain kayo nito, at pakainin ninyo ang naghihikahos na nangangailangan}. (Qur'an 22:28)

Ang lahat ng uri ng pagsamba sa Islam ay maaaring isagawa at isakatuparan ng isang taong may kakayahang isagawa at tuparin ang mga ito na ipinag-utos ng Allah bilang tungkuling ipinataw sa balikat ng isang taong nagnanasang maglingkod sa Allah. Ang Islam ay likas at praktikal na relihiyon. Hindi nagtakda ang Allah ng isang gawain sa tao nang hindi nito makaya. Ang Allah ay nagsabi:

{...Nais ng Allah sa inyo ang madali, at hindi Niya nais sa inyo ang pagpapahirap...}. (Qur'an 2:185)

Ang Propeta ﷺ ay nagsabi rin: **“Kung ipinag-utos ko sa inyo ang isang gawain, gawin ninyo ito sa abot ng inyong makaya.”** (Al-Bukhari)

Ang mga gawaing pagsamba, magkagayon man, ay maaaring ganap na talikdan na may kapahintulutan sa pagkakataong may nahaharap na kahirapan sa pagsasagawa nito. Ang pahintulot na ito ay hindi maaaring isaalang-alang bilang pagtalikod sa mga gawaing pagsamba. Halimbawa, ang pagtayo ay kailangan sa pagsasagawa ng pang-araw-araw na pagdarasal. Kung ang isang mananampalataya ay walang kakayahang tumayo upang magsagawa ng pagdarasal, maaari niya itong isagawa ng nakaupo. Kung hindi niya magawa sa pamamagitan ng pag-upo, maaari niyang isagawa ito sa nakahilig ang sarili sa katawan niya sa ganoong kalagayan o sa anumang paraan na magaan sa kanyang kalagayan. At kung ang mananampalataya ay hindi magawang tuparin ang pagdarasal sa alinmang nabanggit sa itaas, maaari niyang isagawa ito sa pamamagitan ng paggalaw ng kanyang mga mata at maaari niyang isagawa sa pamamagitan ng senyas para sa pagtayo, pagyuko, pagsubsob at pag-upo. Katulad din naman ng isang lalaking Muslim na may tungkuling isagawa ang pagdarasal sa Masjid ng sama-samang pagdarasal. Ang patakarang ito, gayunpaman, ay maaaring hindi na isaalang-alang kung mayroong pinangangambahang masamang mangyayari, sa labis na lamig o init ng panahon, pag-ulan at iba pang kalagayan. Sa pagsasagawa ng **Wudu** (paghuhugas ng ilang bahagi ng katawan bago ang pagdarasal), ang tubig ay siyang pangangailangan, nguni't kung ito ay wala, ito ay maaaring ipagpaliban at magsagawa ng **Tayamum** (dry Ablution). Ang isang babae ay hindi kinakailangang magdasal sa panahon ng pagdurugo o pagkaraan ng kanyang panganganak hanggang malagpasan niya ang mga panahong iyon. At ang mga nakaligtaang pagdarasal ay hindi nangangailangan ng kabayaranang dasal.

Ang isang Muslim, babae man o lalaki ay hindi kailangang magbigay ng Zakah kung ang kanyang naipong salapi ay hindi umabot sa **Nisab** (itinakdang hangganang pamantayan ng pagbibigay ng Zakah).

Ang isang matanda na walang kakayahang mag-ayuno at ang may sakit na mahihirapang mag-ayuno ay ligtas mula sa pag-aayuno. Kailangan lamang na sila ay magbayad sa pagpapaliban sa pamamagitan ng

pagpapakain ng isang mahirap na tao sa bawa't araw ng kanilang pagliban sa pag-aayuno. Ang naglalakbay ay maaaring hindi mag-aayuno, sapagka't ang paglalakbay ay may kaakibat na hirap at pagod. Maging ang babaing nasa kabuwanang pagdurugo at panganganak ay ligtas sa itinakdang pag-aayuno. Kinakailangan lamang nilang bayaran ito sa panahong wala na ang pagdurugo.

Ang Hajj, ay hindi tungkulin ng isang walang kakayahang magsagawa nito sa dahilan ng kawalan ng kalusugan o pananalapi. Datapuwa't ang taong may kakayahan sa salapi, nguni't ang katawan ay walang kakayahan, ay maaaring magbayad sa isang tao upang isagawa ito para sa kanya. Ang isang taong walang kakayahang pananalapi ay kinakailangan munang asikasuhin ang pangangailangan ng kanyang pamilya bago siya magkaroon ng tungkuling pagsasagawa ng Hajj. Ang Allah ay nagsabi:

{Naglalaman iyon ng maliliwanag na mga Tanda, ang Maqam (batong tinuntungan) ni Ibrahim (Abraham); at sinuman ang nakapasok doon ay magiging panatag (at ligtas). At para sa Allah ay iniutos Niya sa sangkatauhan ang pagsasagawa ng Hajj (Peregrinasyon) sa Tahanan (Ka'bah) sa sinumang may kakayahang magtungo roon sa paglalakbay; at sinuman ang nagtakwil, magkagayon man, tunay na ang Allah ay Sagana sa mga nilalang}. (Qur'an 3:97)

Kung ang tao ay nakakaranas ng kakulangan ng pinahihintulutang pagkain at siya ay nasa bingit ng kamatayan, siya ay pinahihintulutang kumain ng pagkaing ipinagbabawal (katulad ng laman ng baboy). Ang pagkain na ipinagbabawal ay naglalayon lamang upang matighaw ang pansamantalang gutom. Ang kautusang ito ay nakasaad sa Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{Katotohanan, tanging ang ipinagbawal Niya sa inyo ay ang patay na hayop (hindi kinatay), at ang dugo, at ang laman ng baboy at ang anumang kinatay sa ngalan ng iba bukod sa Allah. Datapuwa't, sinuman ang napilitan (bunga ng masidhing pangangailangan) na wala namang layon ng paglabag (sa kautusan) at paglagpas (sa

hangganang), kung gayon, wala siyang sala. Katotohanan, ang Allah ay Mapagpatawad, Maawain}. (Qur'an 2:173)

Si **Sayyid Qutub**, isang kilalang iskolar, ay nagbigay puna tungkol sa talatang nabanggit sa itaas: “Ito ay isang paniniwala o isang relihiyon, na tinatanggap (o kinikilala) ang sangkatauhan bilang tao. Ang tao ay hindi tinitingala bilang anghel o di kaya isang demonyo. Ang tao ay isinasaalang-alang ayon sa kanyang kakayahan. Ang lahat ng kanyang kahinaan ay isinasaalang-alang din sa larangan ng kanyang pagsasakatuparan ng tungkulin sa pagsamba. Ang kanyang lakas ay isinasaalang-alang din sa larangan ng pagsasakatuparan ng kanyang tungkulin sa Islam. Samakatuwid, ang tao ay tinitingala at itinuturing sa kanyang kabuuang pagiging tao. Ang kaluluwa ng tao, ang kanyang pisikal na pangangailangan, likas na pagnanasa, kakayahang pangkaisipan, damdamin at iba pang pangangailangan ay lahat ay isinasaalang-alang sa pagsasagawa ng mga iba’t-ibang uri ng pagsamba. Walang pagpapahirap o pagpapasan ang ipinapataw sa kanya ng higit sa kakayahan ng tao.”

Ang isang mananampalataya ay inuutusang magkaroon ng ganap na paniniwala at pananalig sa mga Pangalan o Banal na Katangian na tinataglay ng Allah sa Kanyang Sarili o yaong mga Katangian na ipinahayag o sinabi ng Propeta ﷺ. Ipinagbabawal sa tao na magbigay o mag-ugnay ng anumang katangian o pangalan sa Allah na hindi naman ipinahayag o sinabi ng Allah o maging ng Kanyang Sugo ﷺ. Ang isang mananampalataya ay hindi dapat magbigay ng walang kabuluhang pagpapaliwanag o magbigay ng pagkakahalintulad o paghahambing tungkol sa mga katangian o pangalan ng Allah batay lamang sa kanyang sariling haka-haka o pala-palagay. Ito ay batay sa pahayag ng Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{...Walang kasing tulad Niya na anumang bagay, at Siya ang Nakakarinig, ang Nakakakita}. (Qur'an 42:11)

Ang tao ay kinakailangang ibigay ang kanyang ganap na pagtalima at

pagsuko sa Kalooban ng Allah. Ito ay ipinahahayag sa pamamagitan ng tapat na pagsunod sa lahat ng Kautusan ng Allah. Ang Allah ay nagsabi: **{At hindi marapat sa isang lalaking mananampalataya, at sa isang babaing mananampalataya, na kapag nagtakda ang Allah at ang Kanyang Sugo ng isang kautusan ay magkaroon pa sila ng mapagpipilian sa kanilang pagpapasya; at ang sinumang sumuway sa Allah at sa Kanyang Sugo, samakatuwid, tunay ngang naligaw siya sa maliwanag na pagkaligaw}. (Qur'an 33:36)**

Ang mananampalatayang Muslim ay nararapat na bigyang ganap at wagas ang pagmamahal niya sa Allah at maging sa Sugo ﷺ. Ang pagmamahal na ito ay kailangang mangibabaw kaysa sa kaninumang pagmamahal. Ang Allah ay nagsabi:

{Sabihin mo (O Muhammad ﷺ): Kung ang inyong mga ama, at ang inyong mga anak, at ang inyong mga kapatid, at ang inyong mga asawa, at ang inyong mga kamag-anak; at ang mga kayamanan na inyong kinita, at ang kalakalan na inyong pinangangambahan ang pagkawala nito; at ang mga tahanan na inyong kinagigiliwan, ay higit na kaaya-aya sa inyo kaysa sa Allah at sa Kanyang Sugo, at sa pakikipaglaban sa Kanyang Landas; kung gayon, maghintay kayo hanggang sa iparating ng Allah ang Kanyang pag-uutos (sa pagpaparusa). At ang Allah ay hindi Niya pinapatnubayan ang mga taong mga palasuway}. (Qur'an 9:24)

2. ANG KARAPATAN NI PROPETA MUHAMMAD ﷺ.

Sa maikling salita, ang mga karapatan ng Propeta ﷺ ay mailalahad batay sa pagpapahayag na, si Muhammad ﷺ ay Sugo at alipin ng Allah.

Ang pagpapahayag na ito ay nangangailangan ng mga sumusunod:

- Ang paniniwala sa pangkalahatang mensahe (universality) ng Propeta ﷺ sa buong sangkatauhan. Ang Islam ay hindi nakalaan sa isang partikular na lahi ng tao. Ito ay para sa buong sangkatauhan. Hindi ito katulad ng mga naunang Propeta na isinugo lamang para sa kani-

kanilang mamamayan, nguni't ang mensahe ni Propeta Muhammad ﷺ ay para sa lahat. Ang Allah ay nagsabi:

{Sabihin mo (O Muhammad ﷺ): O sangkatauhan! Katotohanan, ako ay Sugo ng Allah sa inyong lahat, na Siyang nagmamay-ari ng kapamahalaan ng mga kalangitan at kalupaan. Walang Diyos maliban sa Kanya; nagkakaloob Siya ng buhay at nagdudulot Siya ng kamatayan. Kaya, maniwala kayo sa Allah at sa Kanyang Sugo (Muhammad ﷺ), ang Propetang Umami (hindi nakapag-aral ng pagbasa at pagsulat), na naniniwala sa Allah at sa Kanyang mga Salita, kaya sundin ninyo siya, baka sakaling kayo ay mapatnubayan}. (Qur'an 7:158)

- Ang paniniwala na ang Sugo ng Allah, na si Muhammad ﷺ ay ganap na pinangalagaan laban sa makataong pagkakamali. Hindi nagkamali o nag-iwan ng anumang kakulangan ang Propeta ﷺ, sapagka't ang kanyang mensahe ay binigyang kaganapan. Ang Allah ay nagsabi:

{At hindi siya nagsasabi mula sa sariling kagustuhan}. (Qur'an 53:03)

- Ang ganap na paniniwala na si Propeta Muhammad ﷺ ang siyang Huling Propeta at Sugo para sa sangkatauhan at siya ay mula sa kawing ng mga Propeta ng Allah. Siya ang pinakamahasag sa lahat ng mga Propeta at Sugo at wala ng Propeta o Sugo pagkaraan niya. Ang Allah ay nagsabi:

{Hindi maituturing si Muhammad na ama ng sinuman sa mga kalalakihan ninyo, nguni't Sugo ng Allah at panghuli sa mga Propeta; at laging ang Allah sa lahat ng bagay ay nakakabatid}. (Qur'an 33:40)

- Ang ganap na paniniwala na ang lahat ng kautusan, tungkulin at batas ng Relihiyong Islam ay binigyan ng kaganapan para sa sangkatauhan at ito ay ganap na naipalaganap at naipahayag ni Propeta Muhammad ﷺ. Karagdagan pa nito, ang mga magaganda at mabubuting aral at payo ng Propeta ﷺ ay ipinagkaloob niya sa

mamamayan at ang pinakamabuting patnubay para sa paggawa ng kabutihan at pagtalikod sa mga kasamaan. Ang Allah ay nagsabi:

{...Sa araw na ito, ginawa Ko nang ganap para sa inyo ang inyong relihiyon, at nilubos Ko na rin para sa inyo ang Aking Biyaya, at pinili Ko para sa inyo ang Islam bilang relihiyon...}. (Qur'an 5:03)

- Ang ganap na paniniwala na ang lahat ng batas ng Islam ay tinanggap bilang pagsang-ayon sa paningin ng Allah. Lahat ng uri ng pagsamba ay nararapat umalinsunod sa mga batas na ito. Ang mga gawa ng tao ay hindi tatanggapin maliban kung ang mga ito ay umaayon at sumusunod sa mga batas na ipinahayag. Ang Allah ay nagsabi:

{At ang sinumang maghangad pa bukod sa Islam ng relihiyon, samakatuwid, hindi kailanman matatanggap ito mula sa kanya, at siya sa Huling Araw ay kabilang sa mga talunan}. (Qur'an 3:85)

- Ang isang mananampalataya sa Islam ay nararapat na tumalima nang ganap at sumunod sa lahat ng kautusan ng Propeta ﷺ. At siya ay nararapat na magsikhay na iwasan ang lahat ng uri ng pagsuway. Ang Allah ay nagsabi:

{...Kaya, anuman ang ibinigay sa inyo ng Sugo, ay kunin ninyo iyon, at anuman ang ipinagbawal niya sa inyo doon, ay iwasan ninyo, at matakot kayo sa Allah. Katotohanan, ang Allah ay mahigpit sa pagpaparusa}. (Qur'an 59:07)

- Ang isang mananampalataya ay nararapat na magpakita ng ganap na pagtanggap at kasiyahan sa anumang kapasiyahang ibinigay ng Propeta ﷺ. Ang Allah ay nagsabi:

{Hindi! Bagkus sumpa man sa iyong Rabb (Panginoon), hindi magkakaroon sila ng tunay na pananampalataya hangga't hindi ka nila ginagawang hukom sa anumang hidwaang namamagitan sa kanila, at pagkatapos ay wala silang matagpuan sa kanilang mga sarili na pagtangga sa anumang naging pasiya mo, at tanggapin nila ito nang ganap na pagtanggap}. (Qur'an 4:65)

- Ang isang mananampalataya ay nararapat na sundin ang lahat ng Sunnah (tradisyon at pahayag) ng Propeta ﷺ. Walang sinuman ang may karapatang baguhin, sirain, dagdagan ang alin man sa mga ito. Ang Allah ay nagsabi:

{Sabihin mo (O Muhammad ﷺ): Kung kayo ay tunay ngang nagmamahal sa Allah, kung gayon ay sundin ninyo ako; mamahalin kayo ng Allah at patatawarin Niya kayo sa inyong mga kasalanan. Sapagka't ang Allah ay Mapagpatawad, Maawain}. (Qur'an 3:31)

- Ang isang mananampalataya ay nararapat na panatilihin ang dangal o karangalan na ipinagkaloob ng Allah kay Propeta Muhammad ﷺ. Walang sinuman ang dapat magtaas o gawing labis ang karangalan niya.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Huwag ninyo akong papurihan ng higit sa nararapat sa akin. Ako ay nilikha ng Allah na isang alipin bago ako hinirang na Propeta at Sugo.”** (At-Tabarani)

- Ang isang mananampalataya ay nararapat na magbigay ng pagbati sa Propeta ﷺ sa baba't banggit o sambit ng kanyang pangalan. Ang Allah ay nagsabi:

{Katotohanan, ang Allah at ang Kanyang mga Anghel ay nagpapala sa Propeta (Muhammad ﷺ). O kayong mga naniwala! Ipanalangin ninyo siya ng pagpapala, at ipanalangin ninyo ng kapayapaan ng ganap na kapayapaan}. (Qur'an 33:56)

- Ang isang tunay na mananampalataya ay nararapat na mahalin ang Propeta ﷺ ng higit kaninuman. Ito ay dahil sa dinala niyang pagpapala, kagandahang loob, patnubay, magagandang aral sa tunay na Relihiyon ng Allah. Ang Allah ay nagsabi:

{Sabihin mo (O Muhammad ﷺ): Kung ang inyong mga ama, at ang inyong mga anak, at ang inyong mga kapatid, at ang inyong mga asawa, at ang inyong mga kamag-anak; at ang mga kayamanan na inyong kinita, at ang kalakalan na inyong

pinangangambahan ang pagkawala nito; at ang mga tahanan na inyong kinagigiliwan, ay higit na kaaya-aya sa inyo kaysa sa Allah at sa Kanyang Sugo, at sa pakikipaglaban sa Kanyang Landas; kung gayon, maghintay kayo hanggang sa iparating ng Allah ang Kanyang pag-uutos (sa pagpaparusa). At ang Allah ay hindi Niya pinapatnubayan ang mga taong mga palasuway}. (Qur'an 9:24)

- Ang isang tunay na mananampalataya ay nararapat ilaan ang kanyang panahon at kakayahan sa pagpapalaganap ng Islam sa lahat ng tao. Ito ay dapat gawin sa paraang kaaya-aya at magandang pakikipagtalakayan. Ipaliwanag sa mga hindi nakakaalam, ipaunawa sa mga mangmang, patatagin ang pananampalataya ng iba ng may ganap na pananalig. At ang lahat ay dapat gawin sa mataas na antas ng karunungan. Ang Allah ay nagsabi:

{Mag-anyaya ka sa Landas ng iyong Rabb (Panginoon) ng may karunungan at mabuting pangangaral, at makipagtalakayan ka sa kanila sa paraang siyang higit na mainam. Katotohanan, ang iyong Rabb (Panginoon) ang Siyang higit na nakakaalam sa sinumang naligaw sa Kanyang landas, at Siya ang higit na nakakaalam sa mga napatnubayan}. (Qur'an 16:125)

Ang Propeta ﷺ ay nagsabi rin: **“Ipalaganap sa akin ang kahit isang talata lamang.”** (Al-Bukhari)

3. ANG KARAPATAN NG MGA IBANG PROPETA.

Ayon sa Islam, ang paniniwala at pananampalataya ng isang Muslim ay hindi ganap malibang kanyang tapat na ipahayag ang paniniwala sa mga naunang Propeta at Sugo ng Allah. Ang isang Muslim ay nararapat na maniwala sa lahat ng naunang Propeta at Sugo na ipinadala sa iba't-ibang lupain sa iba't-ibang panahon. Ang layunin at adhikain ng mga Propeta ay magkakatulad bagama't ang mensahe ng Islam at ng Propeta Muhammad ﷺ ay pangkalahatan at para sa lahat ng panahon at mamamayan hanggang sa Araw ng Paghuhukom. Ang Allah ay nagsabi:

{Naniwala ang Sugo (Muhammad ﷺ) sa anumang ipinahayag sa kanya mula sa kanyang Rabb (Panginoon), at ang mga Mananampalataya. Bawa't isa ay naniwala sa Allah, at sa Kanyang mga Anghel, at sa Kanyang mga Kasulatan, at sa Kanyang mga Sugo. Hindi namin itinatangi ang sinuman sa pagitan ng Kanyang mga Sugo. At sila ay nagsabi: Narinig namin at sinunod namin. Kapatawaran Mo, Aming Rabb (Panginoon), at nasa Iyo ang kahihinatnan}. (Qur'an 2:285)

Katulad ng naunang binanggit, ang Muslim ay may tungkuling anyayahan ang ibang tao sa mensahe ng Islam bilang isang pamamaraan ng Buhay. Ang tanging tungkulin ay ipaabot at ipalaganap ang mensahe nito at hindi ito ipinipilit sa kanino man upang yakapin. Ang Allah ay nagsabi:

{At sabihin mo: Ang Katotohanan ay mula sa inyong Rabb (Panginoon). Kaya't sinuman ang magnais, ay hayaan siyang manampalataya, at sinuman ang magnais, ay hayaan din siyang magtakwil ng pananampalataya...}. (Qur'an 18:29)

4. ANG KARAPATAN NG MGA MAGULANG.

Ang karapatan ng magulang ay nagpapahiwatig ng ganap na pagsunod sa kanila. Ang pagsunod na ito ay nararapat na umaalinsunod sa Kautusan ng Allah. Ito ay pagpapahiwatig din ng pantay na pakikitungo sa mga magulang sa pagbibigay ng regalo at pag-aasikaso. Ang isang anak, lalaki o babae man, ay nararapat na bigyan ng sapat na pangangailangan ang kanilang magulang katulad ng pagkain, pananamit at maayos na pamamahay. Ang isang anak na lalaki o babae ay nararapat na magpakita ng kababaang loob at paggalang sa kanyang mga magulang. Ang mga anak ay hindi dapat magpakita ng anumang pagmamataas laban sa kanyang mga magulang. Ang mga anak ay nararapat magpakita ng matimyas na damdamin, pagtitiis at pagtitiyaga sa panahon ng pangangalaga ng mga ito at nararapat na unawain ang mga damdamin ng mga ito. Ang Allah ay nagsabi:

{At mahigpit na iniutos ng iyong Rabb (Panginoon) na huwag kayong sumamba maliban sa Kanya, at sa dalawang magulang ay maging mabuti nang labis. Kung umabot man sa piling mo ang katandaan ng isa sa kanila o silang dalawa, magkagayon, huwag kang magsabi sa kanilang dalawa ng Uff (salitang kalapastanganan), at huwag mo ring hadlangan silang dalawa, datapuwa't mangusap ka sa kanilang dalawa ng salitang may dangal}. (Qur'an 17:23)

Ang Propeta ﷺ ay nagsabi rin: **“Ang kasiyahan ng Allah ay nasa kasiyahan ng mga magulang. Gayundin naman, ang galit ng Allah ay nasa galit ng mga magulang}.** (At-Tirmidhi)

Kahit hindi pa Muslim ang mga magulang, sila ay may karapatan din sa kanilang mga anak maliban kung sila ay nag-uutos ng pagsuway sa Allah.

Si Aishah, ang asawa ng Propeta ﷺ ay nagsalaysay: **“Nang hindi pa Muslim ang aking ina, siya ay dumalaw sa akin. Kaya tinanong ko ang Propeta ﷺ tungkol sa pagdalaw niya (kung paano ko siya pakikitunguhan). At aking sinabi: “Ang aking ina ay nasasabik na dumalaw sa akin. Dapat ko ba siyang pakitaan ng kabaitan at pag-aasikaso?” Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: “Ang ina ay dapat bigyan ng higit na kabaitan, pagmamahal at pangangalaga.”**

Ito ay batay din sa isa pang salaysay, na ang Propeta ﷺ ay nagbigay ng payo sa isang taong lumapit sa kanya at nagtanong: **“O, Sugo ng Allah! Sino ba ang higit na karapat-dapat kong pakisamahan sa mga tao?” Siya ay sumagot: “Ang iyong Ina.” Ang tao ay muling nagtanong: “Sino ang sumunod?” Siya ay sumagot: “Ang iyong Ina.” Ang tao ay muling nagtanong: “Sino ang sumunod?” Siya ay sumagot: “Ang iyong Ina.” At ito ay muling nagtanong sa ika-apat na pagkakataon: “At sino pa ang sumunod?” Siya, ang Propeta ﷺ ay sumagot: “Ang iyong ama.”**

Ating mapapansin na ang Propeta ﷺ ay nagbigay ng ikatlong bahagi sa larangan ng pakikisama at pakikitungo sa ina, samantalang binigyan

lamang ng isang bahagi ang ama. Ito ay sapagka't ang Allah ang nakakaalam kung ano ang kaukulang bahagi ang dapat ipagkaloob sa ina ng dahil sa hirap at pagdurusang dinanas ng ina sa panganganak, at pangangalaga sa mga anak. Ang Allah ay nagsabi:

{At nagtagubilin Kami sa tao tungkol sa kanyang mga magulang na maging mabuti. Ipinagbuntis siya ng kanyang ina sa hirap, at isinilang siya sa pighati...}. (Qur'an 46:15)

Ang ina ang siyang nagdala ng sanggol sa sinapupunan nito hanggang siyam na buwan. Sa sinapupunan, ang pagkain ay nagmumula sa ina nito. Tunay na ang ina ay dumanas ng ibayong sakit at pagpapakasakit. At sa pagluwal ng sanggol, ang ina pa rin ang nagdurusa sa pangangalaga, pagpapasuso, pagpapalaki ng anak.

5. ANG KARAPATAN NG LALAKI SA KANYANG ASAWA.

Ang asawang lalaki ay may karapatan sa pangangasiwa ng tahanan. Ang asawang lalaki, bagama't tumatayo bilang puno ay hindi kailangang maging malupit. Ang asawang lalaki ay may tungkulin na dapat niyang tingnan na ang kanyang pamilya ay nasa maayos na kalagayan. Ang Allah ay nagsabi:

{Ang mga kalalakihan ang tagapagtaguyod sa mga kababaihan, sapagka't pinagkalooban ng Allah ng kahigtan ang iba sa kanila kaysa sa iba, at sapagka't sila ang gumugol ng kanilang mga yaman...}. (Qur'an 4:34)

Karagdagan pa dito, ang lalaki ay higit na makatuwiran sa paglulutas ng mga suliraning pampamilya. Ang asawang babae ay likas na maramdamin. Ang asawang babae ay inuutusang maging masunurin sa mga kautusan ng kanyang asawa hangga't ito ay hindi naglalayong sumuway sa Kautusan ng Allah at sa mga aral ng Propeta ﷺ.

Ito ay batay sa kautusan ng Propeta ﷺ na isinalaysay ni **Aishah** nang

siya ay magtanong sa kanya: **“Sino ang may higit na karapatan sa isang babae?” Ang Propeta ﷺ ay sumagot ng malinaw: “Ang lalaki (ang kanyang asawa).” Muli itong tinanong: “Sino naman ang may higit na karapatan sa isang lalaki?” Siya ay sumagot: “Ang kanyang ina.”** (Al-Hakim)

Ang babae ay hindi dapat humingi sa kanyang asawa ng bagay na hindi kayang ibigay o higit sa makakayanan nito. Ang babae ang siyang may tungkuling pangalagaan ang mga kayamanan, mga anak at dangal ng kanyang asawa (at gayundin naman ang kanyang sarili at pagkababae). Ang babae ay hindi dapat umalis ng kanilang tahanan na walang pahintulot ang kanyang asawa. At hindi rin siya dapat magpapasok ng sinumang tao na kinamumuhian o di nais ng kanyang asawa.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang pinakamabuting babae ay siya na kapag iyong tiningnan, ikaw ay masisiyahang (tingnan), at kapag inutusan mo (upang gawin ang isang mabuting bagay), siya ay sumusunod, at kapag ikaw ay wala, pinangangalagaan at pinananatili ang iyong yaman at pangalan.”** (Ibn Majah)

6. ANG KARAPATAN NG BABAE SA KANYANG ASAWA:

• Ang Mahr (Dowry).

Ang Mahr o dowry (dote) ay karapatan ng babae sa kanyang mapapangasawa. Ang kasunduan sa kasal ay hindi ganap kung wala ang Mahr. Ang Mahr ay nananatiling isang tungkulin kahit na ang babae ay nagbigay paumanhin dito maliban na lamang kung ang kasunduan sa kasal ay pinapangyari na. Pagkaraan ng bigyang kaganapan ang kasunduan, ang asawang babae ay maaaring bigyang paumanhin ang kanyang karapatan sa Mahr. Ito ay nasasaad sa Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{At ibigay ninyo sa mga kababaihan ang kanilang mga dote bilang nakatak dang pamigay. Datapuwa't kung nagbigay sila sa inyo ng anumang bahagi nito nang kusang-loob, kung gayon, tanggapin ninyo ito nang mahusay, nang walang pagpapahirap}. (Qur'an 4:04)

- **Pantay at Makatarungan.**

Ang dalawang prinsipyong ito ay dapat maisakatuparan kung ang lalaki ay mayroong dalawang asawa o higit pa. Ang mga asawang babae ng isang lalaki ay may karapatan para sa pantay at makatarungang pangangalaga ng asawang lalaki. Kaya, ang isang lalaki na nakapag-asawa ng higit sa isa ay nararapat na bigyan ng kaukulan at pantay na pansin ang lahat ng kanyang mga asawa. Dapat silang bigyan ng magkatulad na tahanan, pananamit at pantay na panahon na dapat gugulin sa bawat isa sa kanila. Kung ito ay hindi niya magampanan, ang lalaki ay magiging hindi makatarungan at hindi pantay.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sino man ang nag-asawa ng dalawa at hindi niya ito pinakitunguhan ng pantay (di-makatarungan), sa Araw ng Paghuhukom, siya ay lilitaw na paralisado (hindi pantay ang magkabila niyang tagiliran).”** (An-Nasai)

- **Pagtataguyod sa Pananalapi.**

Ang asawang lalaki ay nararapat na magbigay ng pananalaping pagtataguyod sa kanyang asawa, pamilya at mga anak. Siya ay nararapat na magbigay ng bahay at magandang kalagayan para sa kanyang pamilya. Dapat siyang magbigay ng lahat ng mga pangunahing pangangailangan ng kanyang mga asawa at ng buong pamilya, tulad ng gamot, pananamit at iba pang mahalagang bagay. Nararapat niyang ipagkaloob ang lahat batay sa kanyang kakayahan at hangganan. Ang Allah ay nagsabi:

{Hayaang gumugol ang may kasaganaan mula sa kanyang kasaganaan, at ang sinumang hinigpitan sa kanya ang kanyang kabuhayan, samakatuwid hayaang gumugol siya mula sa kung ano ang ipinagkaloob sa kanya ng Allah. Hindi nag-uubliga ang Allah sa isang may buhay maliban kung ano ang ipinagkaloob Niya sa kanya. Katiyakang gagawin ng Allah pagkaraan ng kahirapan na kaghinhawahan}. (Qur'an 65:07)

- **Pantay na Panahon at Pagniniig.**

Isa sa pinakamahalagang karapatan ng isang asawang babae sa kanyang asawa ay ang pagkakaloob sa kanya ng isang tapat na ugnayan at pakikipagniig sa kanya at ang paggugol ng kaukulang panahon sa kanyang mga anak. Ang Batas ng Islam ay binibigyang-diin ang kahalagahan ng pagkakaroon ng maayos na ugnayang pang mag-asawa. Ang karapatan ng asawang babae ay nararapat na panatilihin habang panahon. Ang babae ay nangangailangan ng isang mapagmahal at maalalahaning asawa na nagbibigay katuparan sa kanyang pangunahing kailangan. Kung ito ay hindi magawa, maaaring ito ang sanhi ng pagkawasak ng kanilang ugnayan bilang mag-asawa. Nawa’y pangalagaan tayo ng Allah mula sa ganitong kalagayan.

- **Pangangalaga ng Mga Lihim ng Asawa.**

Hindi dapat ipagmarali o ipagsabi ang kakulangan o kapintasan ng kanyang asawa. Ang asawang lalaki ay nararapat na itago ang lahat ng kanyang nakikita o naririnig mula sa kanyang asawa bilang kanilang mga lihim na hindi dapat malaman ng sinuman. Ang lahat ng ugnayang pakikipagniig ay hindi dapat ikuwento, bagkus ito ay dapat sarilinin at pangalagaan. Ang ugnayan bilang mag-asawa ay banal na ugnayan ayon sa Relihiyong Islam at hindi dapat mabahiran ng anumang kasamaan.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Isa sa pinakamasamang kalagayan sa paningin ng Allah sa Araw ng Paghuhukom ay yaong taong nakipagniig sa kanyang asawa at pagkaraan ay ipinagsabi ang mga lihim ng kanyang asawa sa iba.”** (Muslim)

- **Pantay at Mabait na Pakikitungo.**

Ang pagiging makatarungan at pantay ay dapat panatilihin ng asawang lalaki sa pakikitungo sa kanyang mga asawa at pamilya. Siya ay dapat maging huwaran sa pagpapakita ng isang tunay na pangangalaga, kabaitan at ang kakayahan nitong lutasin ang anumang suliranin ng kanyang pamilya.

- **Pangangalaga at Pag-iingat.**

Ang asawang lalaki ay nararapat na pangalagaan ang kanyang mga asawa at pamilya laban sa anumang mapanganib na kalagayan. Hindi niya dapat pahintulutan na magtungo sa mga masasamang kapaligiran. Ang Allah ay nagsabi:

{O kayong mga naniwala! Iligtas ninyo ang inyong mga sarili at ang inyong pamilya sa Apoy na ang pangatong nito ay ang mga tao at mga bato, na may nakatalaga ritong mga anghel na napakabagsik, napakahigpit, hindi sila sumusuway sa Allah sa anumang ipinag-utos Niya sa kanila, at ginagawa nila ang anumang ipinag-utos Niya sa kanila}. (Qur'an 66:06)

Ang asawang lalaki ay nararapat na pangalagaan ang mga ari-arian, kayamanan at pansariling kagamitan ng kanyang asawa. Ang asawang lalaki ay hindi dapat umabuso o maglustay sa anumang salapi ng kanyang asawa ng walang pahintulot. Ang asawang lalaki ay hindi dapat gumawa ng anumang pakikipagkasundo kaugnay ng mga pananalaping ari ng kanyang asawa ng walang pahintulot.

7. ANG KARAPATAN NG MGA ANAK.

Ang mga karapatan ng mga anak ay marami. Unang-una na rito ay ang karapatan nila na magkaroon ng isang marangal at mapayapang buhay at ang pagkakaroon nila ng mga magagandang pangalan. Sila ay may karapatan sa lahat ng mga pangangailangan ng buhay na binubuo ng maayos na tahanan at pagkain, maayos na edukasyon at tamang pangangalaga. Sila ay nararapat na magkaroon ng moral na pag-uugali at kilos at pangalagaan sila laban sa lahat ng masasamang asal at gawa katulad ng pagsisinungaling, pandaraya, pagnanakaw, pagseselos, pagkukunwari at di kaaya-ayang ugali sa kanilang mga magulang.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sapat na kasalanan ang pagpapabaya sa mga dapat tangkilikin, na sila ay hindi pinagkakalooban ng kaukulang pangangalaga at pagpapalaki.”** (Abu Dawud)

Higit sa lahat, ang mga anak ay may karapatan para sa makatarungan at pantay na pakikitungo. Walang isang anak na dapat bigyan ng unang priyoridad kaysa sa ibang anak hinggil sa mga regalo, pamana at pag-aasikaso. Lahat ng anak ay dapat pantay na pakitunguhan ng may kabaitan at magandang asikaso. Ang hindi makatarungang pakikitungo sa mga anak ay nagbubunga ng masamang pag-uugali sa pakikitungo ng mga ito sa kanilang mga magulang pagdating ng katandaan. Ang hindi pantay na pakikitungo sa kanila ay nagbubunga rin ng pagkamuhi nila sa isa't-isa.

Ito ay batay sa isang Hadith (salaysay) ng Propeta ﷺ nang minsan may isang tao ang lumapit sa Propeta ﷺ at nagwika: **“O Sugo ng Allah, nais kong makibahagi ka sa isa sa aking mga anak at nais kong ikaw ay maging saksi para dito.”** Nang marinig ng Propeta ﷺ ang pakiusap ng tao, ang Propeta ﷺ ay nagtanong: **“Inihahandog mo ba ang regalo sa lahat ng iyong mga anak?”** Ang tao ay sumagot: **“Hindi.”** Ang Propeta ﷺ ay nagbigay puna: **“Kung gayon, humanap ka ng iba na sasaksi sa iyong pagbibigay regalo, sapagka’t ako ay hindi sasaksi sa isang di makatarungan at di pantay na pakikitungo. Maging masunurin (at matakot) sa Allah. Maging makatarungan at maging pantay ang pakikitungo sa iyong mga anak.”** (Al-Bukhari at Muslim)

8. ANG KARAPATAN NG MGA KAMAG-ANAK.

Ang mga kamag-anak ay mayroon ding natatanging pagpapahalaga sa Islam. Ito ay nagbibigay paalala na tayo ay nararapat maging mabait at maasikaso sa kanila. Ang mayamang Muslim, lalaki o babae man, ay may tungkuling bigyan ng kaukulang asikaso ang kanyang mga kamag-anak. Nangunguna na rito yaong mga kamag-anak na malalapit at minamahal. Ayon sa aral ng Islam, ang isang Muslim ay nararapat na makibahagi sa mga pangangailangan ng mga kamag-anak sa pamamagitan ng pagbibigay ng kahit maliit na tulong sa kanila sa mga panahon ng kahirapan at kalungkutan. Ang Allah ay nagsabi:

{O Sangkatauhan! Matakot kayo sa inyong Rabb (Panginoon), na Siyang lumikha sa inyo mula sa iisang buhay (Adam/Adan),

at nilikha Niya mula sa kanya ang kanyang asawa (Hawa/Eba), at pinalitaw Niya mula sa kanilang dalawa ang mga lalaki na marami at mga babae; kaya't matakot kayo sa Allah na kung saan ay nakakahingi kayo ng tulong sa isa't isa dahil sa Kanya, at (pagtibayin) ang ugnayan ng pagkakamag-anak. Katotohanan, ang Allah sa inyo ay laging nakamasid}. (Qur'an 4:01)

Katotohanan pa nito, iminumungkahi ng Islam sa isang Muslim na maging mabait sa kanilang mga kamag-anak kahit pa ang mga ito ay hindi mabait sa kanya. Inuutusan ng Islam ang bawa't Muslim na patawarin ang sinumang nagkasala sa kanyang mga kamag-anakan maging ang mga ito ay mapaghiganti sa kanya. Iminumungkahi rin ng Islam na maging malapit ang kalooban sa mga kamag-anak kahit pa ang mga ito ay kumikilos ng taliwas sa kanya.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang isang tao na nagtatag ng magandang ugnayan sa kamag-anakan ay hindi siya ang ginantimpalaan. Ang tunay at wagas na mabuting pakikipag-ugnayan ay ang isang tao na mabuti pa rin sa kanyang mga kamag-anak bagama't ang mga ito ay tumalikod sa ugnayan sa kanya.”**

Nagbigay babala ang Islam laban sa pagtalikod sa ugnayang pagkamag-anakan. Ito ay isinaalang-alang ng Islam bilang isang mabigat at malaking kasalanan. Ang Allah ay nagsabi:

{Samakatuwid, inaasahan ba sa inyo na kung kayo ay nagkaroon ng katungkulan ay maghasik kayo ng kabuktutan sa lupa, at puputulin ninyo ang inyong mga ugnayang pagkakamag-anak? Ang mga iyon, sila ang mga isinumpa ng Allah, kaya't ginawa Niya silang mga bingi at binulag Niya ang kanilang mga paningin}. (Qur'an 47:22-23)

ANG PANANALITA TUNGKOL SA KARAPATAN AT TUNGKULING PANLIPUNAN

Ipinag-uutos ng Islam sa mga mananampalatayang Muslim na makibahagi sa dalamhati at pagsubok ng mga kapatid sa Islam sa buong daigdig at inuutusan silang makipagtulungan sa abot ng kanilang kakayahan. Ang pakikipagtulungan sa kapwa Muslim ay hindi nakahangga lamang sa isang lugar, bagkus ito ay pandaigdigang at hindi nito isinasaalang-alang ang lugar na namamagitan sa kanila.

Sinabi ng Propeta ﷺ sa kanyang pagsasalaysay: **“Ang mananampalataya sa kapwa niya mananampalataya ay katulad ng haligi ng isang gusali. Ang haligi ay nagpapatibay at nagtutuwid sa isa’t isa.”** Pagkaraan niyang isinalaysay ito, kanyang pinagdikit ang mga daliri ng kanyang dalawang kamay.” (Al-Bukhari at Muslim)

Karagdagan pa dito, tuwirang inuutusan ng Islam na maging mapagtiwala sa kapwa Muslim at iwasan ang pag-iisip ng masama.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Iwasan ang hinala. Ang panghihinala ang siyang pinakamalaking kasinungalingan. Huwag ninyong siyasatin ang mga masamang balita, mga pagkukulang at kapintasan ng inyong kapatid. Huwag maniktik sa inyong mga kapatid. Huwag makipagpaligsahan (ng may masamang pag-iisip at layunin) laban sa iyong kapatid. Huwag kamuhian ang iyong kapatid. Huwag kang lumayo mula sa iyong kapatid (sa oras ng kanyang pangangailangan at pakikiramay). O, mga alipin ng Allah, maging mabuting magkakapatid kayo sa isa’t isa katulad ng kautusang ipinag-aanyaya sa inyo. Ang Muslim ay nararapat na maging makatarungan sa kanyang kapatid na Muslim. Hindi niya ito**

hinahamak at inaalipusta. Hindi niya ito dapat ilagay sa anumang kapahamakan o panganib. Lahat ng bagay na pag-aari ng isang Muslim ay ipinagbabawal na gamitin ng kapwa Muslim (na walang pahintulot) o abusuhin ito (ng walang karapatan). Ang kabutihan (at maging ang kabanalan) ay naririto,” itinuro niya ang kanyang puso. Sapat na kasamaan ang ilagay ang isang kapatid na Muslim sa kapahamakan. Lahat ng bagay na pag-aari ng isang Muslim ay ipinagbabawal sa kapwa niya Muslim, ang kanyang dugo (pagpatay sa kanya), ang kanyang dangal, ang kanyang pamilya at yaman. Katotohanan, hindi tinitingnan ng Allah ang inyong mga katawan, anyo at ayos kundi Kanyang tinitingnan ang inyong puso, ugali at kilos.” (Muslim)

Isa pang patnubay ang ipinagkaloob ng Propeta ﷺ nang ipahayag niya na: **“Ang Muslim ay hindi maaaring maging tunay na mananampalataya hangga’t hindi niya nais para sa kapwa niya Muslim ang nais para sa kanyang sarili.”** (Al-Bukhari)

Ang mga pampublikong karapatan ay pangkaraniwan sa lahat ng kasapi ng Islamikong lipunan:

1. ANG KARAPATAN NG NAMUMUNO SA LIPUNAN.

Ang karapatan ay batay sa nilalaman ng talata ng Banal na Qur’an. Ang Allah ay nagsabi:

{O kayong mga naniwala! Sundin ninyo ang Allah, at sundin ninyo ang Sugo (Muhammad ﷺ) at ang may katungkulan sa inyo...}. (Qur’an 4:59)

Ang sumusunod ay mga alituntuning itinakda upang sundin ng isang Muslim:

- Pagsunod sa isang Pinuno hangga’t hindi kayo inuutusang gumawa ng kasamaan.

Batay sa sinabi ng Propeta ﷺ: **“Tumalima at sumunod, kahit maging**

ang isang alipin mula sa Ethiopia ay pinili bilang tagapamuno ninyo hangga't siya ay gumagawa ayon sa Banal na Aklat ng Allah.” (Muslim)

- Samakatuwid, ang pagsunod sa namumuno na gumagawa ayon sa Aklat ng Allah (ang Qur'an) ay isang tanda ng pagsunod sa Allah. Anumang pagsuway sa kautusan ng namumuno na gumagawa ayon sa Aklat ng Allah ay tanda ng pagsuway sa Kanya.
- Pagbigay ng tapat na Payo. Ang namumunong Muslim ay dapat na bigyan ng matapat na payo para sa kabutihan ng lahat ng mamamayan at maging para sa kabutihan niya. Dapat ding ipinaaalala sa isang namumuno ang mga kakulangang bagay para sa mga mamamayan. Ang Allah ay nagsabi:

{At mangusap kayo sa kanya ng salitang malumanay, baka sakaling siya ay makakaalala, o di kaya ay matakot}. (Qur'an 20:44)

Ang mga tagasunod at mamamayan ay nararapat na tangkilikin ang isang Muslim na namumuno sa panahon ng paghihikahos. Ang isang Muslim ay inuutusang sumunod sa kanyang pinuno at huwag siyang iwanan o talikdan at iwasang pagkaisahan ito upang magkaroon ng hidwaan at kasamaan. Kahit pa ang isang Muslim ay hindi nagbigay ng panunumpa bilang pagsunod sa kanya, hindi niya dapat iwanan ito sa oras ng kagipitan o pagdarahop.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Kung ang isang tao ay lumapit sa iyo na may layuning paghiwa-hiwalayin kayo, kung gayon siya ay dapat patayin.”** (Muslim)

2. ANG KARAPATAN NG MGA MAMAMAYAN SA TAGAPAMAHALA.

Ang mga Muslim sa isang Islamikong lipunan ay may mga karapatan sa kanyang pamahalaan ayon sa mga sumusunod:

Ang Ganap na Katarungan.

Ang bawa't Muslim ay may karapatan na tumanggap ng pantay na pakikitungo sa Islamikong lipunan. Lahat ng mamamayan na may karapatang tumanggap ng isang karapatan ay dapat ipagkaloob sa kanya ang kaukulang karapatan dito. Ang lahat ng mamamayan na may sari-sariling pananagutan o tungkulin ay nararapat na pakitunguhan ng makatarungan at pantay. Ang tungkulin o pananagutan mula sa mga mamamayan ay nararapat din paghati-hatiin sa paraang makatarungan at pantay. Walang sino mang tao, uri ng tao o pangkat ng tao ang dapat bigyan ng prioridad o pagtatangi kaysa sa iba pa.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang pinakamamahal ng Allah sa Araw ng Paghuhukom at siyang pinakamalapit sa Kanya ay yaong makatarungang pinuno (hukom). At ang pinakakinamumuhian ng Allah at ang pinakamalayo sa Kanya ay yaong mayabang at mapang-abuso (mapang-api).”** (At-Tirmidhi)

Ang Sanggunian.

Ang mga mamamayan ay may karapatan sa sanggunian. Ang mga mamamayan sa Islamikong lipunan ay may karapatang sanggunian tungkol sa mga paksa na nauukol sa kanilang kabuhayan at panlipunang gawain. Gayon pa man, ang sanggunian ay nararapat na gawin sa isang ordinaryong paraan lamang. Ang mga mamamayan ay dapat bigyan ng pagkakataong ipahayag ang kanilang kalooban o sariling opinyon tungkol sa mga paksang nakaugnay sa kanilang pamayanan at lipunan. Ang mga opinyon ay maaaring tanggapin kung ito ay naglalayong mapabuti ang kalagayan ng mamamayan sa pangkalahatang pananaw nito. Ito ay batay sa isang pangyayari nang ang Sugo ng Allah ay nakinig sa payo ng isang karaniwang kasamahan niya sa Digmaan ng Badr na nagbigay ng payo na baguhin ang lugar ng pananatili ng mga mandirigmang Muslim. Ang isang ordinaryong Muslim ay nagtanong sa Propeta ﷺ sa panahon ng digmaan: **“O Propeta ng Allah! Ito ba ay lugar na siyang ipinag-utos sa iyo ng Allah at wala ng iba pang lugar**

na dapat pagpilian? O ito ba ay isang stratehiyang pangdigmaan lamang at balakin?” Ang Propeta ﷺ ay sumagot ng mabilis: “Hindi, bagkus ito ay isang stratehiya ko lamang.” Ang tao ay nagbigay ng payo: “O Propeta ng Allah! Ito ay hindi tamang pagpili ng lugar para sa pananatili ng mga mandirigma. Tayo ay dapat humanap ng pinakamalapit sa patubigan ng ating mga kaaway at doon manatili. At pagkaraan ay ating tabunan ang lahat ng patubigan at gumawa tayo ng patubigan para sa ating pangkat. Samatuwid, maaari nating simulan ang pagkikipagdigma. Mayroon tayong sariling pagkukuhanan ng tubig, samantalang ang ating mga kaaway ay walang pagkukuhanan.” Ang Propeta ﷺ ay nagsabi: “Katiyakang ang iyong binanggit ay siyang pinakamahasay na payo.” (Ibn Hisham)

Ang Alituntunin Ng Islam.

Ang batayan ng mga alituntunin (Islamic Rulings) at mga batas ay ang Shariah o Batas Islamiko. Ang Saligan ng mga Muslim na namumuno ay nararapat na nagmumula sa Banal na Qur'an, Sunnah at sa lahat ng pinagmumulan ng Islamikong Paghuhukom. Walang puwang rito ang haka-haka o pansariling opinyon kung mayroong mga pinagtibay na batas na maaaring pagbatayan. Ang mga haka-haka o pansariling opinyon ay maaaring magbunga ng pagkakamali at maaari din namang magbunga ng magandang payo. Naririto ang isang pangyayari sa panahon ng pagiging pinuno (Khalifah) ni Umar bin Al-Khattab. Kaharap niya ang isang taong nagngangalang Abu Maryam Al-Saluli, na siyang pumatay sa kanyang kapatid na si Zaid bin Al-Khattab. Si Umar bin Al-Khattab ay nagsabi: “Isinusumpa ko sa Allah na hindi kita maaaring mahalín hanggang ang lupa ay magmahal sa dugo.” Ang nakapatay ay nagsabi: “Ito bang (pangyayaring ito) ay magiging hadlang para makuha ko ang anumang karapatan bilang Muslim?” Si Umar ay mabilis na sumagot: “Hindi”...

Ang Patakarang Bukas Para sa Lahat.

Ang isang namumuno ay hindi dapat isara ang pintuan sa pagtanggap ng

mga payo o pamumuna. Ang namumuno ay hindi dapat maging asiwa o malayo ang kalooban sa kanyang mga mamamayan. Siya ay hindi dapat maglagay ng taong tagapamagitan na maaaring maging di pantay sa pagpili kung sino ang dapat makaharap o makausap ng namumuno habang ang iba naman ay pinipigilang makipagharap sa namumuno.

Batay sa sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sino mang pinagkatiwalaan para sa pamumuno ng mga kabuhayan ng mga Muslim, nguni’t siya ay nagtago o umiwas na makipagkita sa kanila at hindi ito tumutugon sa pangangailangan nila, sa Araw ng Paghuhukom ang Allah ay hindi makikiharap sa kanya na magiging sanhi ng kanyang paghihirap at pangangailangan.”** (Abu Dawud)

Ang Awa Para sa Mamamayan.

Ang isang namumuno ay kailangang maawain at mabait sa kanyang mga kinasasakupang mamamayan. Hindi niya dapat bigyan ng mabigat na pasanin ang sinuman ng higit sa kakayahan nito. Hindi niya dapat pahirapan ang kanyang mga mamamayan upang mabuhay sa Islamikong lipunan. Nararapat niyang pakitunguhan ang mga matatanda katulad ng kanyang ama, ang mga kabataan katulad ng kanyang anak, at ang mga kasing gulang niya bilang kanyang mga kapatid. Siya ay nararapat na maging magalang sa mga matatanda, mabait at maawain sa mga kabataan, at mapagpaumanhin sa mga mamamayang kasing gulang niya.

Ito ay batay sa Banal na Qur’an na nagpahayag ng ganito. Ang Allah ay nagsabi:

{Kaya, dahil sa Habag mula sa Allah ay kumalma ka sa kanila. At kung ikaw lamang ay naging marahas na matigas ang puso, tiyak na magsilayo sila sa iyong paligid, kaya magpaumanhin ka sa kanila, at magpatawad ka sa kanila, at kumunsulta ka sa kanila sa pangyayari. At kapag nakapagpasiya ka na, magkagayon, magtiwala ka sa Allah. Katotohanan, ang Allah ay nagmamahal sa mga mapagtiwala}. (Qur’an 3:159)

Ito ay batay rin sa aral na ipinagkaloob ng Propeta ﷺ: **“Nawa’y maging**

maawain ang Allah sa mga taong maawain. Maging (mabait at maawain sa mga tao sa mundong ito at ang Allah ay magiging higit na maawain sa iyo.” (Abu Dawud at At-Tirmidhi)

Katotohanan pa nito, si Umar bin Al-Khattab, ang pangalawang Khalifah ay minsang nagsabi: **“Isinusumpa ko sa Ngalan ng Allah! Kung ang isang babaing kamelyo ay nahulog sa daanan sa Iraq, ako ay nangangambang tanungin ako ng Allah sa Araw ng Paghuhukom (tungkol dito). {O, Umar! Bakit hindi mo binigyan ng daan ang babaing kamelyo?}.”**

3. ANG KARAPATAN NG MGA KAPITBAHAY.

Batay sa Banal na Qur'an, ipinag-uutos ang pakikipag-ugnayan sa mga kapitbahay. Ang Allah ay nagsabi:

{Kaya, sambahin ninyo ang Allah, at huwag kayong magtambal sa Kanya ng anupaman, at maging mabuti sa dalawang magulang, at sa mga kamag-anak, at sa mga ulila, at sa mga mahihirap, at sa kapitbahay na kamag-anak, at sa kapitbahay na hindi kamag-anak, at sa kaibigan na katabi sa paglalakbay, at sa naglalakbay (na kinapos ng panustos sa daan), at sa pag-aari ng inyong mga kanang kamay. Katotohanan, ang Allah ay hindi Niya minamahal ang sinumang naging mapagmataas na mayabang}. (Qur'an 4:36)

Ang Propeta ﷺ ay nagsalaysay tungkol sa mga karapatan ng kapitbahay at sinabi niya: **“Alam ba ninyo ang mga karapatan ng isang kapitbahay? Kung ang kapitbahay ay humingi ng iyong tulong, ipagkaloob mo ito sa kanya. Kung ang kapitbahay ay umuutang sa iyo, pautangin mo siya. Kung ang kapitbahay ay isang mahirap, tulungan mo siya ng pananalapi at tulungan sa kanyang kahirapan. Kung ang kapitbahay ay maysakit, dalawin mo siya. Kung ang kapitbahay ay maligaya sa isang kapakinabangan, batiin mo siya. Kung ang kapitbahay ay nagdurusa, mag-alay ka ng pakikiramay sa kanya. Kung ang kapitbahay ay namatay, makipaglibing ka**

para sa kanya. Huwag itaas ang paggawa ng bahay na maaaring humadlang ang pagpasok ng araw at hangin sa kanila. Huwag gambalain ang kapitbahay sa mga amoy na niluluto maliban lamang kung bibigyan ito ng pagkaing niluto. Kung kayo ay namili ng mga prutas, bigyan siya kahit na kaunti. At kung hindi mo nais na bigyan siya, dalhin o ipasok sa tahanan na di namamalayan ito. Huwag hayaan ang iyong anak pagkaraan nito na dalhing palabas ang prutas at ipagmarali sa anak ng kapitbahay.” (Al-Karaiti)

Karagdagan pa dito, ang Islam ay nagbigay ng tatlong uri ng kapitbahay ayon sa mga sumusunod:

Ang Kapitbahay na Kamag-anak.

Ang ganitong uri ng kapitbahay ay may tatlong karapatan sa iyo. Ang karapatang pangkamag-anakan, ang karapatang pangkapitbahay, at ang karapatan bilang isang Muslim.

Ang Kapitbahay na Muslim.

Ang ganitong uri ng kapitbahay ay may dalawang karapatan; ang karapatan bilang kapitbahay, at ang karapatan bilang Muslim.

Ang Kapitbahay na di-Muslim.

Ang ganitong kapitbahay ay may isa lamang karapatan; ang karapatan bilang kapitbahay.

Si Abdullah bin Umar, isang kilalang kasamahan ng Propeta ﷺ at isang iskolar na Muslim ay dumating sa kanyang bahay minsan. Natagpuan niya na ang kasama niya sa bahay ay nagkatay ng isang tupa. Kaagad niyang tinanong ito: **“Binigyan mo ba ng tupa ang ating kapitbahay na Hudyo? Sapagka’t narinig ko ang Sugo ng Allah na nagsabi: “Si Anghel Jibreel (Gabriel) ay palagiang nagbibigay payo sa akin na maging mabait sa aking kapitbahay hanggang naisip ko na baka nais niya na ang aking kapitbahay ay gawin kong isa sa aking tagapagmana.”** (At-Tirmidhi)

4. ANG KARAPATAN NG MGA KAIBIGAN.

Ininasaalang-alang ng labis sa Islam ang mga karapatan ng isang kaibigan at ito ay nagtakda ng mga alituntunin na dapat gampanan para sa isang kaibigan. Katulad halimbawa ng mabuting pakikitungo at ang tapat na pagpapayo dito.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang pinakamabuting kaibigan sa paningin ng Allah ay yaong naghahatid ng kabutihan sa kanyang mga kasama, at ang pinakamabuti na kapitbahay ay yaong mabuting makitungo sa kanyang mga kapitbahay.”** (At-Tirmidhi)

Karagdagan pa dito, itinuturo ng Islam na may tiyak na karapatan ang mga kaibigan.

Ito ay batay sa pamamatnugot ng Propeta ﷺ sa kanyang sinabi: **“Ang pinakamabuting kaibigan at ang pinakamabuting kapitbahay ay yaong napakabuti sa kanila.”** (At-Tirmidhi)

5. ANG KARAPATAN NG MGA DUKHA AT MAHIHIRAP.

Ang mga dukha at mga kapus-palad ay may tiyak na karapatan sa Islamikong pamayanan. Sa katunayan, kinalulugdan ng Allah ang mga nagpapakasakit para sa Kanyang Landas sa pamamagitan ng pagtulong sa mga maralita at dukha sa Islamikong bayan. Ang Allah ay nagsabi:

{At yaong sa kanilang mga kayamanan ay may nakatakdang karapatan na kilala, para sa namamalimos at pinagkaitan (ng kasaganaan)}. (Qur'an 70:24-25)

Itinuturing ng Islam ang mga kawanggawa na ibinibigay sa mga dukha at mahihirap bilang mga pinakamabuting gawain. Sa kabilang dako, ang Islam ay nagbabala sa mga nagtatago at nag-iipon ng kayamanan, nguni't hindi gumugol sa landas ng Allah. Ang Allah ay nagsabi:

{Hindi ang kabutihan ay yaong iharap ninyo ang inyong mga mukha sa dakong silangan at kanluran, nguni't ang kabutihan ay yaong naniwala sa Allah, sa Huling Araw, sa mga Anghel, sa

Aklat at sa mga Propeta; at nagbigay ng kayamanan sa kabila ng pagkakahumaling niya rito, sa mga kamag-anak, sa mga ulila, sa mga dukha, sa naglalakbay (na kinapos ng panggastos sa daan), sa mga nagmamalimos at sa pagpapalaya ng mga alipin; at nagtaguyod ng Salah (pagdarasal) at nagbigay ng Zakah (katungkulang kawanggawa); at yaong mga tumutupad sa kanilang pangako kapag sila ay nangako, at yaong mga matiyaga sa panahon ng kagipitan at karamdaman at sa oras ng labanan (sa panahon ng digmaan). Sila yaong mga nagpakatotoo, at sila yaong mga banal}. (Qur'an 2:177)

Sa ganitong kadahilanan, ang Zakah ay ipinag-uutos bilang pinaka-pangunahing saligan ng Islam. Ang Zakah ay itinalagang bahagdan mula sa mga naipong halaga sa loob ng isang taon. Ito ay buong pusong pagbibigay ng mga Muslim (sa mga maralita at mga nangangailangan) bilang pagsunod sa Kautusan ng Allah. Ang Zakah na ito ay nararapat na ibigay ng mga Muslim na may kaukulang naipong sapat na halaga. Ang Allah ay nagsabi:

{At walang ipinag-uutos sa kanila kundi upang sambahin nila ang Allah, ibukod tangi lamang nila sa Kanya ang pananampalataya, nang walang paglihis, at magsagawa sila ng Salah (pagdarasal), at magbigay sila ng Zakah (ubligadong kawanggawa), sapagka't iyon ang pananampalatayang matuwid}. (Qur'an 98:05)

Kung ang isang Muslim ay nagkait na magbigay ng kanyang tungkulin para sa Zakah, siya ay itinuturing na hindi mananampalataya. At kung ang mga Muslim (sa isang lugar) ay tumanging magbigay ng Zakah sa mga nangangailangan at mahirap, ang Pinuno ng mga Muslim ay may karapatang magtaguyod ng pakikipaglaban sa mga ito hangga't hindi sila sumusunod (sa ipinag-uutos) na magbigay ng Zakah. Sapagka't ang pagtangi sa pagbibigay ng Zakah ay nakakasama sa mga dukha at mga nangangailangan sa pamayanan ng mga Muslim na may karapatan dito. Batay dito, ang makatuwirang pamamatnubay ng unang Khalifah na si Abu Bakr ay nagtaguyod ng pakikipaglaban sa mga taong tumatangging magbigay ng Zakah.

Si **Abu Bakr** ay nagpahayag sa kanyang bantog na pag-uulat at kanyang sinabi: **“Isinusumpa ko sa Allah! Kung sila ay tumangging magbigay sa akin kahit na katumbas lamang ng isang lubid ng kamelyo na ibinigay nila sa panahon ng Sugo ng Allah, magkagayon ako ay makikipaglaban sa kanila upang mapanumbalik (lamang) muli ang pagbibigay ng kabuuang halaga.”**

Ang mga Alituntunin at Prinsipyo sa pagbibigay ng Zakah ay ang mga sumusunod:

1. Ang mga nagbibigay ng Zakah ay kinakailangang may sapat na ipon na ang tawag dito ay **Nisab**, ang itinakdang pamantayang sukat upang malaman kung ang isang Muslim ay nakaabot sa itinakdang pamantayan ng pagbibigay ng Zakah. Ito ay sapat na halaga na itinakda ng Batas ng Islam. At ang mga ito ay salaping labis pagkaraang mapunan ang mga pangunahing pangangailangan. Ang mga mahahalagang pangangailangan ng tao ay ang mga pagkain, bahay, kasuutan at pangangailangang paglalakbay.
2. Ang halaga ng Zakah na ibibigay ay kailangang naimpok sa loob ng isang taon na hindi nagagalaw (nagagastos) para sa ibang mahahalagang pangangailangan. Kung ang mga ito ay ginugol bago mag-isang taon, ang mga ito ay hindi nararapat para sa Zakah.

Ang mga taong may karapatan sa Zakah ay walong uri at ang mga ito ay nakasaad sa Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{Katotohanan, ang mga Sadaqah (ubligadong kawanggawa) ay para lamang sa mga nangangailangan, at sa mga mahihirap, at sa mga manggagawang naatasan na maglikom nito, at sa mga nahihilig ang kanilang mga puso (sa Islam), at sa pagpapalaya ng mga bihag (o alipin), at sa mga may pagkakautang, at sa Landas ng Allah, at sa naglalakbay na kinapos ng panggastos. Isang katungkulan mula sa Allah, at ang Allah ay Maalam, Matalino}. (Qur'an 9:60)

Ang halaga ng Zakah ay 2.5% bahagdan ng kabuuang halaga ng mga naipon sa loob ng isang taon. Ipinapatupad ng Islam ang pagbibigay ng

Zakah upang maibsan at mapawi ang paghihirap sa Islamikong bayan na siyang banta na maaaring maging sanhi ng mga suliranin na magmumula sa kahirapan, tulad ng pagnanakaw at patayan dahil sa pagnanasa sa mga pag-aari, kagamitan at kayamanan ng iba. Karagdagan pa dito, ito ay nagiging daan sa pagtutulongan para sa panlipunang kagalingan at ikabubuti ng bawa't miyembro ng Islamikong pamayanan. Bukod dito, ginaganap ng Zakah ang pangangailangan ng mga kapus-palad at mga maralita at ibinibigay sa mga may utang na walang kakayahang bayaran ang kanilang utang. Dagdag pa dito, ginagawang dalisay at malinis ng Zakah ang mga puso, kaluluwa at kayamanan ng mga nagbibigay nito. Ang matapat na nagbibigay nito ay naalis ang pagiging mapag-imbot, kasakiman o karamutan at hindi nagiging makasarili. Ang Allah ay nagsabi:

{...At ang sinumang makaligtas sa karamutan ng kanyang sarili, samakatuwid, ang mga yaon, sila ang mga matagumpay}. (Qur'an 64:16)

Bilang karagdagan, ang Zakah ay pinapadalisay ang mga puso ng mga taong hindi nakatamasa ng kasaganaan. Ang mga maralita at kapus-palad ay naiibsan ang kanilang pagkapoot, pagkamuhi, paninibugho at pagseselos laban sa mga mayayamang tao sa Islamikong pamahalaan. Dahil dito, nalalaman at nakikita ng mga kapatid na mahihirap ang pagiging maalalahanin at pagmamalasakit ng mga maykaya sa buhay na kanilang mga kapatid. Ang Allah ay nagbanta na may matinding kaparusahan sa mga hindi tumutupad at hindi nagbibigay ng Zakah. Ang Allah ay nagsabi:

{At huwag akalain ng mga yaong nagmamaramot sa mga ipinagkaloob sa kanila ng Allah mula sa Kanyang kasaganaan, na iyon ay mabuti para sa kanila, bagkus iyon ay masama para sa kanila, katiyakang isasakal sa kanila ang anumang ipinagdaramot nila sa Araw ng Pagbabangong Muli. At pag-aari ng Allah ang mga pamana ng mga kalangitan at kalupaan, at ang Allah sa anumang ginagawa ninyo ay Nakababatid}. (Qur'an 3:180)

6. ANG KARAPATAN NG MGA MANGGAGAWA.

Ang Islam ay nagpanukala ng alituntunin at regulasyon para sa mga manggagawa at sa nagpapagawa. Ang pinaglilingkuran, batay sa turo ng Islam ay kinakailangan makapagpatibay ng isang magandang ugnayan sa kanyang mga manggagawa. Ang ugnayang ito ay nararapat na batay sa pagkapantay-pantay, mabuting pakikisama at pagkakapatiran sa Islam.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang iyong manggagawa ay iyong kapatid. Ang Allah ay inilagay sila sa ilalim ng iyong pamamahala (para sa iyong kapakanan). Kinakailangan sa namamahala na pakainin ang kanyang kapatid na manggagawa ng pagkaing tulad ng kanyang kinakain, damitan sila tulad ng iyong kasuutan at huwag sila bigyan ng gawain ng higit sa kakayahan nila, magkagayon, kailangan tulungan sila (kung mabigat para sa kanila ang naiukol na gawain).”** (Al-Bukhari)

Karagdagan pa dito, pinagtibay ng Islam ang karangalan at dignidad ng mga manggagawa.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang pinakamabuting hanapbuhay ay ang mga nanggagaling sa marangal (at matapat) na manggagawa.”** (Ahmad)

Bukod dito, ipinapatupad ng Islam sa mga pinaglilingkuran na magtakda para sa kanilang sahod (at magkasundo) sa kanyang manggagawa bago sila magsimula sa gawain. (Al-Baihaqi at Abdul Razzaq).

Binigyang katiyakan ng Propeta ﷺ ang mga karapatan ng manggagawa at maging ang sahod nito na tatanggapin.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ako ay kaaway ng tatlong uri ng tao sa Araw ng Paghuhukom....., at ang isang tao na pinagtrabaho ang manggagawa nguni’t hindi niya ito (ganap na) binayaran.”** (Al-Bukhari)

7. ANG KARAPATAN NG PINAGLILINGKURAN.

Pantay na ipinag-uutos ng Islam sa mga manggagawa na panatilihin ang magandang ugnayan nito sa kanyang pinaglilingkuran. Ipinag-uutos ng Islam na tuparin ang kanilang tungkulin at gawain para sa kanilang

pinaglilingkuran sa abot ng kanilang kakayahan at talino. Ang mga manggagawa ay hindi dapat magpabaya sa kanilang mga gawain at tungkulin sa anumang dahilan.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang Allah ay nagnanais sa isang manggagawa na gawin ang kanyang tungkulin sa pinakamahusay.”** (Abu Yaala at Al-Baihaqi)

8. ANG KARAPATAN PARA SA MGA IBANG NILIKHA.

Lahat ng alagang hayop ay nararapat na pakainin ng maayos, malinis na pinangangalagaan at pakitunguhan ng may kabaitan.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang isang babae ay nangyaring mapasok sa Impiyerno ng dahil sa isang pusa. Ikinulong niya ang pusa hanggang ito ay namatay. Hindi niya pinakain ang pusa at hindi man lamang pinainom ng tubig at hindi rin pinahintutulang makawala upang humanap ng kanyang makakain.”** (Al-Bukhari at Muslim)

Ang lahat ng hayop ay nararapat na pangalagaan batay sa Islamikong kautusan at aral. Ang mga hayop na nagpapasan o nagdadala ng mga bagay-bagay ay hindi dapat bigyan ng higit na bigat na pasanin na magiging sanhi ng kahirapan nito sa pagpapasan. Ang mga hayop ay hindi dapat saktan, pagmalupitan sa anupamang kadahilanan.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Isinusumpa ng Allah ang isang tao na sinunog (hinero) ang hayop upang lagyan ito ng tanda.”** (Al-Bukhari at Muslim)

Ipinagbabawal din ng Islam sa tao na gawing aliwan ang isang hayop sa pamamagitan ng pagpana nito ng buhay na nagiging sanhi upang ang inosente at kaawa-awang hayop ay magdusa sa kamay ng tao.

Isinalaysay ni **Ibn Umar** nang nadaanan nito ang isang pangkat ng kabataang Quraish na pinapana nila ang isang ibon. Tinanong ni Ibn Umar kung sino ang may kagagawan nito. At pagkaraan ay nagsabi: **“Nawa’y sumpain ng Allah ang taong ginagawang asintahan ang isang buhay na hayop.”**

At si **Ibn Umar** ay nagsalaysay din sa isa pang Hadith tungkol sa ganitong pagmamalupit sa mga hayop. At kanyang sinabi: **“Nawa’y sumpain ng Allah ang sino mang nagsagawang asintahan ang buhay na hayop.”** (Al-Bukhari at Muslim)

Itinatakwil at kinamumuhian din ng Islam ang pagputol-putol ng katawan ng isang hayop pagkaraang ito ay patayin na walang makatuwirang dahilan.

Ipinagbabawal din ng Islam ang pananakot o pananakit sa mga hayop.

Ito ay batay sa isang Hadith na isinalaysay ni Ibn Masuod. Siya ay nagsabi: **“Kami ay nasa isang pangkat ng Sugo ng Allah. Siya ay umalis upang gumamit ng palikuran. Habang siya ay wala, aming napansin ang isang babaing ibon kasama nito ang dalawang maliliit niyang anak. Aming kinuha ang mga anak nito. Ang ina ng mga maliliit na ibon ay lumipad sa itaas ng ulo ng Sugo ng Allah (na tila nagsusumbong). Nang bumalik ang Sugo ng Allah, napansin niya ang aming ginawa.”** Siya ay nagtanong: **“Sino ang kumuha ng dalawang maliliit na anak ng ibong ito na siyang sanhi ng kalungkutan at pagdadalamhati nito? Ibalik ang mga anak sa kanyang ina.”** (Abu Dawud)

Ipinag-uutos din ng Islam na gawing magaan ang pagkatay sa isang hayop na ang layon ay upang kainin. Ang Islam ay nagtuturo na hindi dapat iharap ang matalim na kutsilyo sa harapan ng hayop na kakatayin o kaya habang ang mga hayop ay nakikita ito. Ang mga hayop na kakatayin ay hindi dapat bakliin ang mga leeg o kaya ay balatan bago ganap na katayin. Ganoon paman, ang Islam ay nag-uutos na dapat patayin ang mga hayop o insekto na nakapipinsala sa tao. Sapagka’t ang buhay ng tao ay banal at mahalaga. Ang tao ang siyang pinakamarangal o dakila sa paningin ng Allah. Katulad ng paliwanag sa naunang paksa, ang tao ang siyang pinakakorona sa lahat ng nilikha. Ang Allah ay nagsabi:

{At tunay ngang Aming pinarangalan ang mga anak ni Adam (Adan), at Aming pinasakay sila sa kalupaan (ng sasakyang pangkalupaan)

at karagatan (ng sasakyang-dagat), at Aming tinustusan sila ng mga mabubuti, at Amin silang pinagpala ng higit sa karamihan ng Aming mga nilikha na may pagtatangi}. (Qur'an 17:70)

Binigyang-diin ng Islam na maging maawain sa mga hayop. Katotohanan pa nito, ang magandang pangangalaga ng may kabaitan sa mga hayop ay isang paraan ng pagtanggap ng mga kasalanan at ang pagpasok sa Paraiso.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Habang ang isang lalaki ay nasa kanyang paglalakbay sa disyerto, siya ay nakadama ng pagkauhaw. Sa paghahanap niya ng tubig, kanyang natagpuan ang isang balon. Siya ay bumaba sa balon ng may kahirapan, uminom siya at umahon. Sa bukana ng balon, napansin niya ang isang ligaw na aso na sinisipsip ang dumi ng dahil sa masidhing uhaw. Napag-isip ng lalaki na ang asong ito ay nasa masidhing uhaw na katulad din niya. At dahil walang matagpuang lalagyan para ibigay sa nauuhaw na aso, inalis niya ang kanyang sapatos, bumabang muli sa balon at pinuno ng tubig ang sapatos, tinanganan niya ang sapatos sa pamamagitan ng kanyang mga ngipin at muling umakyat at umahon mula sa balon. At ipinainom ng lalaki sa aso ang tubig na nasa sapatos. Ang Allah ay tumingin sa lalaking ito ng may awa ng dahil sa ginawang tulong sa aso. Nasiyahan ang Allah sa ginawa ng lalaki at Kanyang pinatawad ang mga kasalanan nito.”** Ang mga kasamahan ng Sugo ng Allah na nakikinig ay nagtanong: **“Kami ba ay ginagantimpalaan din sa mga kabutihang ginagawa para sa mga hayop?”** Siya ay sumagot: **“Oo, ito ay tiyak na mayroong gantimpala sa anumang tulong na ipinagkaloob sa anumang humihingang hayop.”** (Al-Bukahri)

At tungkol naman sa mga halaman at punongkahoy, ipinahihintulot na pakinabangan ang mga bunga ng mga punongkahoy. Ngunit, ipinagbabawal ng Islam na putulin ang isang punongkahoy o putulin ang mga sanga nito ng walang mabuting layon. Kung wala din lamang magandang layunin, ang mga puno o mga halaman ay hindi dapat

sirain o putulin. Sa kabila nito, ipinag-uutos ng Islam na panatilihin ang mga halaman o puno upang ang mga ito ay yumabong.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Kung ang Araw ng Paghuhukom ay dumating, habang ang isang tao ay tangan niya ang isang punla ng datiles (upang itanim), hayaang itanim niya ito kung kaya niyang itanim bago niya lisanin ang buhay sa mundong ito.”** (Ahmad)

Higit pa nito, isinasaalang-alang din ng Islam ang pagtatanim ng mga halaman at punongkahoy bilang isang gawaing kapaki-pakinabang at pinagpapala ng Allah.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Walang Muslim na nagtanim ng isang punongkahoy na ang mga ibon, o tao at maging hayop na kumain mula rito na hindi makakatanggap ng gantimpala sa pagtatanim ng mga punongkahoy.”** (Muslim)

Tinataguyod din ng Islam ang ilang mga karapatan maging sa mga lansangan o daan at pampublikong daraan.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Iwasan ang pag-upo sa gilid ng daan.”** Ang mga kasamahan ng Sugo ng Allah na naroroon nang oras na yaon ay nagsabi: **“O Sugo ng Allah, ang mga gilid ng mga daan ay lugar para sa amin upang maupo, mag-usap at magpahinga. At hindi namin ito maiiwasan.”** Nang marinig ito ng Sugo ng Allah, siya ay sumagot: **“Kung hindi kayo makaiwas sa pag-upo sa gilid ng daan, samakatuwid, kayo ay magbigay karapatan para sa mga gilid ng daan.”** Ang mga kasamahan ng Sugo ng Allah ay muling nagtanong: **“O Sugo ng Allah, ano ba ang mga karapatan ng mga daan.”** Ang Sugo ng Allah ay sumagot: **“Ibaba ninyo ang inyong paningin (kapag mayroon dumaraan). Iwasan ang pagkakaroon ng pinsala o pananakit sa kaninuman (na nagdaraan). Batiin din (ng salam) ang sino mang bumati sa inyo. Kayo ay nararapat na mag-anyaya ng kabutihan at magbawal ng mga kasamaan.”** (Al-Bukhari at Muslim)

Sinabi pa ng Propeta ﷺ: **“Ang pag-alis ng mga nakasasakit na bagay sa daan ay isang uri ng kawanggawa.”** (Al-Bukhari)

At sinabi pa ng Propeta ﷺ: **“Iwasan ang mga kasumpa-sumpang mga bagay.”** Ang mga kasamahan ng Sugo ng Allah ay nagtanong: **“O Sugo ng Allah! Ano ba ang mga kasumpa-sumpang mga bagay?”** Ang Sugo ng Allah ay sumagot: **“Ang pagdumi ng isang tao sa pampublikong daanan at ang pagdumi (o pag-ihi) sa mga lilim na sinisilungan o pahingahan (pasyalan) ng mga tao.”** (Muslim)

Kung ang mga karapatang ito ay hindi naipatupad, ito ay mananatiling mga pangarap lamang na patuloy na inaasam-asam ng tao. At kung wala naman namumuno na maaaring magpatupad ng mga karapatang ito, ang mga mabubuting bunga na maaaring makamtan tungkol dito ay mananatiling mga adhikain lamang na walang katuparan.

Ang Sugo ng Allah ay nagbigay aral na: **“Pigilin ang isang mangmang mula sa paggawa ng mga kasamaan. Anyayahan siyang gumawa ng mga mabubuting bagay, kung ito ay hindi magawa, ang parusa ng Allah ay mapapasaiyo.”**

Upang mapanatili ang mga karapatan sa isang Islamikong lipunan, ipinahayag ng Allah sa pamamagitan ng Kanyang Sugo ﷺ ang mga kautusan na huwag lumagpas sa itinakdang hangganan. At ang Allah ay nagtakda ng mga kaukulang parusa tungkol dito.

ANG MGA IBANG BAGAY NA DAPAT AT HINDI DAPAT GAWIN SA ISLAM.

Ipinagbabawal ng Islam ang pagpatay sa kaninumang tao. Itinuturing ng Islam ang pagpatay bilang isa sa pinakamalaking kasalanan. Ang Allah ay nagsabi:

{At huwag ninyong patayin ang may buhay na ipinagbawal ng Allah, maliban sa katarungan. At ang sinumang napatay ng di-makatarungan, sa katotohanan, binigyan Namin ang kanyang katiwala ng kapangyarihan, datapuwa't huwag siyang magmalabis sa pagpatay. Katotohanang siya, ay nakahandang tutulongan}.
(Qur'an 17:33)

Ipinagbabawal ng Islam ang pang-aabuso laban sa dangal, karapatan at pribadong pamumuhay. Ang pang-aabuso sa kapwa ay isinasaalang-alang din ng Islam bilang isang malaking kasalanan. Ang Allah ay nagsabi:

{At huwag ninyong lapitan ang pakikiapid (pangangalunya). Katotohanang ito, ay isang kahalayan at napakasamang landas}.
(Qur'an 17:32)

Ipinagbabawal din ng Islam ang lahat ng uri ng nakahihiyang gawain o anumang bagay na nag-aanyaya ng kalaswaan sa lipunan. Samakatuwid, lahat ng gawain na maaaring magbigay daan ng kalaswaan ay ipinagbabawal din ng Islam. Ang Allah ay nagsabi:

{Sabihin mo: Pumarito kayo, aking babasahin ang anumang ipinagbawal ng inyong Rabb (Panginoon) sa inyo: Huwag kayong magtambal sa Kanya ng anupaman; at sa dalawang magulang ay maging mabuti; at huwag ninyong kitlan ng buhay ang inyong mga anak dahil sa kahirapan; Kami ang nagtutustos ng kabuhayan

ninyo at nila; at huwag ninyong lapitan ang mga kahalayan, sa nakalantad dito at sa nakalingid; at huwag kayong kumitil ng may buhay na ipinagbawal ng Allah, maliban sa katarungan. Sa gayon, itinagubilin sa inyo ang tungkol doon, baka sakaling kayo ay makaunawa}. (Qur'an 6:151)

Ipinagbabawal ng Islam ang lahat ng uri ng pang-aabuso laban sa kayamanan at ari-arian ng ibang tao. Samakatuwid, lahat ng uri ng pagnanakaw at pandaraya ay ipinagbabawal sa Islam.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sino man ang mandaraya ay hindi nabibilang sa atin.”** (Muslim)

Ang pagpapatubo ay mahigpit na ipinagbabawal sa Islam. Ang Allah ay nagsabi:

{...Yaon ay sapagka't tunay na sila ay nagsabi: Katotohanan, ang kalakalan ay katulad din ng patubuan (interest), datapuwa't pinahintulutan ng Allah ang kalakalan at ipinagbawal Niya ang patubuan (interest)...}. (Qur'an 2:275)

Ipinagbabawal din ng Islam ang lahat ng uri ng pandaraya at pagtataksil. Ang Allah ay nagsabi:

{O kayong mga naniwala! Huwag ninyong pagtaksilan ang Allah at ang Sugo (Muhammad), at (huwag din ninyong) pagtaksilan ang mga ipinagkatiwala sa inyo, samantalang kayo ay nalalaman ninyo}. (Qur'an 8:27)

Ipinagbabawal din ng Islam ang Monopoliya. Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Walang gumagawa ng monopoliya maliban sa isang makasalanan.”** (Muslim)

Ipinagbabawal din ng Islam ang lahat ng uri ng Suhol. Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Isumpa ng Allah ang nagbibigay ng suhol at ang tumatanggap nito.”** (Ibn Hibban)

Kaugnay nito, ang pagbabawal ay ipinag-uutos din tungkol sa mga

makasalanang pamamaraan ng pagkuha o pagkakakitaan ng salapi. Ang Allah ay nagsabi:

{At huwag ninyong kamkamin ang inyong mga kayamanan sa pagitan ninyo sa paraan ng pandaraya, at isusuhol ninyo ito sa mga hukom upang inyong makamkam ang ilang bahagi ng mga yaman ng mga tao na may pagkakasala, at kayo ay nalalaman ninyo}.
(Qur'an 2:188)

Ininusumpa ng Propeta ﷺ ang pang-aabuso sa kapangyarihan o katayuan upang makamtan lamang ang sariling kapakinabangan mula rito. Sino mang nagsamantala sa pamamagitan ng pang-aabuso sa kanyang tungkulin o kapangyarihan ay nararapat na ang lahat ng kanyang ari-ariang nagmula sa pang-aabuso ng tungkulin ay ilagay sa kaban ng pamahalaan.

Naiulat sa isang Hadith (salaysay): **“Na ang Sugo ng Allah ay nagsabi kay Ibn Ul-Lutbiyyah na itinalaga bilang tagapangasiwa ng mga koleksiyon ng Zakah, nang ang tagapangasiwa ng Zakah ay hinati ang mga koleksiyon sa dalawang pangkat, ang isa ay para sa Kaban ng Pananalapi at ang isa namang bahagi ay inako bilang mga handog at alay na ipinagkaloob sa kanya. Nagalit ang Sugo ng Allah nang marinig niya ito mula sa tagapangilak. Tumayo ang Sugo ng Allah at nagbigay papuri sa Allah at pagkaraan ay nagsalita: “Ako ay nagtalaga ng ilan sa inyo sa pagsasagawa ng tungkuling ipinagkatiwala ng Allah sa akin. Pagkaraan ay babalik ang tagapangilak at magsasabi na; ‘Ang bahaging ito ay sa iyo at ang bahaging ito ng napangilak para sa Zakah ay ibinigay na handog para sa akin’. Bakit hindi subukan ng ganitong tao na umupo sa tahanan ng kanyang ama o ina at pagmasdan kung mayroong mga tao na magbibigay sa kanya ng handog o alay? Ininusumpa ko sa Allah na Siyang may tangan ng aking kaluluwa, kung ang isang tao ay kumuha sa kaban ng Zakah, ito ay papasanin niya sa kanyang leeg (at balik) sa Araw ng Paghuhukom.”**

Ipinagbabawal din ng Islam ang lahat ng uri ng nakalalasing na nakakasira sa kaisipan ng gumagamit nito. Ang Allah ay nagsabi:

{O kayong mga naniwala! Katotohanan, ang nakalalasing, at ang sugal, at ang mga rebulto (imahen), at ang mga busog o palaso (na ginagamit sa pagtuklas ng kapalaran) ay marumi, mula sa gawain ni Shaitan (Satanas). Kaya't iwasan ninyo siya, baka sakaling kayo ay magtagumpay}. (Qur'an 5:90)

Ipinagbabawal din ang anumang uri ng pananakit sa mga tao o hayop katulad ng pagpalo at iba pang masamang gawain katulad ng paninirang puri, paggawa ng masasamang salita, pagsaksi ng walang katotohanan. Ang Allah ay nagsabi:

{At yaong mga nanunukso sa mga lalaking mananampalataya at mga babaing mananampalataya sa hindi naman nila ginawa, sa katotohanan, pumasana sila ng salang paninirang-puri at maliwanag na kasalanan}. (Qur'an 33:58)

Karagdagan pa dito, ang Islam ay pinangangalagaan ang puri at dangal ng iba. Samakatuwid, kinamumuhian nito ang paninirang puri. Ang Allah ay nagsabi:

{O kayong mga naniwala! Umiwas kayo sa maraming paghihinala, katotohanan, ang ilan sa paghihinala ay kasalanan. At huwag kayong maniktik, at huwag siraan ng puri ng iba sa inyo ang iba. Nais ba ng isa sa inyo na kumain ng laman ng kapatid niyang patay? Samakatuwid, kamumuhian ninyo iyon! Kaya, matakot kayo sa Allah, katotohanan, ang Allah ay tumatanggap ng pagsisisi, Maawain}. (Qur'an 49:12)

Ang Allah ay nagpahayag din ng isang kautusan na umuugnay sa mga gawaing di kanais-nais. Siya, ang Allah ay nagsabi:

{Kaya, kung wala kayong matagpuan doon na isang (tao), samakatuwid, huwag ninyong pasukin iyon hangga't hindi ipahintulot sa inyo. At kung sinabi sa inyo na magbalik kayo, kung

gayon, magsibalik kayo, iyon ang higit na dalisay para sa inyo, at ang Allah sa anumang ginagawa ninyo ay Nakakaalam}. (Qur'an 24:28)

{Katotohanan, ang Allah ay nag-uutos ng katarungan, at ng mabuting pakikitungo at ng pagbigay sa kamag-anak; at nagbabawal ng kahalayan, at ng kasamaan at ng paghihimagsik. Pinaalalahanan Niya kayo, baka sakaling kayo ay makakaalala. At tuparin ninyo ang kasunduan ng Allah kapag nakipagkasundo kayo, at huwag ninyong sirain ang mga panunumpa matapos pagtibayin ito, sapagka't tunay na itinalaga ninyo ang Allah para sa inyo bilang Tagapanagot. Katotohanan, ang Allah ay nababatid Niya ang anumang ginagawa ninyo}. (Qur'an 16:90-91)

Bilang pagbibigay patunay nito, isang Hadith Qudsi ang nagbigay inspirasyon.

Sinabi ng Propeta ﷺ: “Ang Allah ay nagsabi: {O aking mga alipin! Katotohanang ipinagbabawal Ko sa Aking Sarili ang pang-aapi o gawang di-makatarungan. Kaya't ipinagbabawal Ko rin ito sa mga tao}. Samakatuwid, huwag gumawa (o magdulot) ng anumang gawang di-makatarungan sa isa't isa.” (Muslim)

Hindi tinatanggap ng Allah ang di-makatarungang gawain maging ito ay sa pagkakaroon ng di magkakatulad na relihiyon at paniniwala. Ipinagutos ng Allah sa mga Muslim na maging mabait at makatarungan sa mga di-Muslim lalo na yaong naninirahan sa Islamikong pamayanan at lipunan. Ang Allah ay nagsabi:

{Hindi kayo pinagbabawalan ng Allah sa mga yaong hindi nakipaglaban sa inyo tungkol sa relihiyon, at hindi nagtaboy sa inyo mula sa inyong mga tahanan, na pakitunguhan ninyo sila ng mabuti, at pakisamahan ninyo sila ng makatarungan. Katotohanan, ang Allah ay minamahal Niya ang mga makatarungan}. (Qur'an 60:08)

Ipinagbabawal din ng Islam ang paghamak at pag-alipusta sa mga sinasamba ng mga hindi muslim, sapagka't ito ay magbibigay daan ng hidwaan sa magkabilang panig. Ang Allah ay nagsabi:

{At huwag ninyong hamakin yaong kanilang dinadalanginan (sinasamba) bukod sa Allah, at kanilang hamakin ang Allah sa kalapastanganan dahil sa kawalan ng kaalaman...}. (Qur'an 6:108)

Sa kabila nito, ipinag-utos ng Allah sa mga Muslim na maging pantay at gawing kaaya-aya ang pakikipagtalakayan sa kanila. Ang Allah ay nagsabi:

{Sabihin mo: O mga Angkan ng Kasulatan! Halina kayo sa isang salita na sadyang magkatulad sa pagitan namin at sa inyo: Na huwag tayong sumamba maliban sa Allah, at huwag tayong magtambal sa Kanya ng anupaman, at huwag ituring ng iba sa atin ang iba bilang mga panginoon bukod sa Allah. At kung tumalikod sila, magkagayon, inyong sabihin: Sumaksi kayo na tunay kaming mga Muslim (sumusuko at tumatalima sa Allah)}. (Qur'an 3:64)

Ipinatitigil ng Islam ang lahat ng uri ng katiwalian maging ito ay panlipunan, politikal o moral na kasalanan. Ang Allah ay nagsabi:

{At huwag kayong maghasik ng kasamaan sa lupa, pagkaraan ng pagkakaayos nito, bagkus manalangin kayo sa Kanya ng may takot at pag-asa. Katotohanan, ang Habag ng Allah ay malapit sa mga masigasig gumawa ng kabutihan?}. (Qur'an 7:56)

Hindi pinahihintulutan ng Islam na pilitin ang mga di-Muslim na pumasok o yumakap sa Relihiyong Islam. Ang Allah ay nagsabi:

{At kung naisin lamang ng iyong Rabb (Panginoon), katiyakan naniwala na ang sinumang nasa lupa, lahat sila na magkakasama. Kung gayon, mapipilit mo pa kaya ang sangkatauhan hanggang sa sila ay maging mga mananampalataya?}. (Qur'an 10:99)

Hindi naman nangangahulugan na ang mga Muslim ay hindi dapat mag-anyaya sa mga di-Muslim na yumakap sa Islamikong paniniwala sa nag-iisang Diyos sa pamamagitan ng pagpapalaganap ng mensahe ng Allah sa mga mamamayan. Ang mga Muslim ay nararapat na manawagan o mag-anyaya sa paraang maayos, makatuwiran at magandang pakikipag-ugnayan. Ang Islam ay mayroong pangkalahatang layunin at hindi

lamang ito nakalaan sa isang partikular na lugar o lahi o mamamayan. Tungkulin ng mga Muslim na iparating ang mensahe ng Islam sa lahat ng tao nguni't hindi tungkulin ng Muslim na piliting yumakap sa Relihiyong Islam ang sinuman. Ang tunay na patnubay ay nasa Kamay ng Allah lamang at wala sa kamay ng sinumang tao.

Ipinag-uutos ng Islam ang pamamalakad ng kanilang pamahalaan sa pamamagitan ng sanggunian. Ang sanggunian ay isang pangunahing Prinsipyo ng Islam. Ang prinsipyo ng sanggunian ay pinahihintulutan sa mga pagkakataong ang mga suliranin o paksang tinatalakay ay hindi binabanggit ng Qur'an o ng Sunnah. Ang sanggunian ay itinatag upang ang mga tao o mamamayan ay malayang lasapin ang mga karapatan sa Islamikong lipunan. Ang Allah ay nagsabi:

{...At ang kanilang gawain ay pinagsasanggunian sa pagitan nila...}. (Qur'an 42:38)

Binigyan-diin ng Allah ang kahalagahan ng pagpapatupad at pagpapairal ng prinsipyong sanggunian sa Islamikong lipunan o pamahalaan upang maging isang huwaring pamamaraan ng buhay. Ang Allah ay nagsabi:

{Kaya, dahil sa Habag mula sa Allah ay kumalma ka sa kanila. At kung ikaw lamang ay naging marahas na matigas ang puso, tiyak na magsisilayo sila sa iyong paligid, kaya magpaumanhin ka sa kanila, at magpatawad ka sa kanila, at kumunsulta ka sa kanila sa pangyayari. At kapag nakapagpasiya ka na, magkagayon, magtiwala ka sa Allah. Katotohanan, ang Allah ay nagmamahal sa mga mapagtiwala}. (Qur'an 3:159)

Ipinag-uutos ng Allah na lahat ng magkakaugnay na karapatan ay ipagkaloob sa sino mang karapat-dapat bigyan. Ang ganap na katarungan ay lagi ng ipinag-aanyaya ng Islam para sa tao. Ang Allah ay nagsabi:

{Katotohanan, ang Allah ay nag-uutos sa inyo na inyong ibalik ang mga ipinagkatiwala sa mga nagmamay-ari nito, at kapag humatol kayo sa pagitan ng mga tao, kayo ay humatol batay sa katarungan. Katotohanan, ang Allah ay napakainam ng ipinangangaral Niya

sa inyo na iyon! Katotohanan, ang Allah ay laging Nakakarinig, Nakakakita}. (Qur'an 4:58)

Ipinag-uutos din ng Allah na tulungan ang mga naaapi maging sa pamamagitan ng lakas. Ang Allah ay nagsabi:

{At ano nga bang nangyayari sa inyo, na hindi kayo nakikipaglaban sa Landas ng Allah, at sa (kapakanan ng) mga mahihina, mula sa lipon ng mga kalalakihan, ng mga kababaihan at ng mga kabataan? Sila yaong nagsasabi: Aming Rabb (Panginoon)! Ilabas Mo kami mula sa bayang ito na mapang-api ang mga taong nandirito, at magtalaga Ka para sa amin mula sa Iyong Sarili ng isang tagapagtanggol, at magtalaga Ka para sa amin mula sa Iyong Sarili ng isang tagatulong}. (Qur'an 4:75)

Sa pananaw ng katotohanan na mayroong mga pangkat ng mamamayan, na naunang binanggit sa aklat na ito, na hindi magiging mabuti kung walang puwersahang paggamit ng lakas laban sa kanila, samakatuwid ang Islam ay nagtatag ng makapangyarihang pamamaraan. Ang pamamaraang ito ay magbibigay ng katiyakan sa lahat ng mamamayan na makamtan o malasap ang mga magkakaugnay na mga karapatan sa Islamikong lipunan. Ang pamamaraang ito ang siyang mamamalakad o susubaybay sa pagpapairal o pagpapatupad ng mga nabanggit na karapatan at pigilin ang pang-aabuso o pang-aapi sa Islamikong lipunan. At ang pamamaraang ito ay mayroong karapatan upang ilapat din ang mga naturang parusang laban sa mga taong mapang-abuso o mapang-api at yaong lumalabag sa batas ng Islamikong lipunan. Ang sumusunod na paksang tatalakayin ay isang maikling paglalahad ng iba't-ibang pamamaraan ng Islam na siyang bumubuo ng pangkalahatang pamamaraan nito.

ANG PAGHUHUKOM SA ISLAM

Ito ay isang independiyenteng administratibong pamamaraan sa isang Islamikong pamahalaan. Ito ay itinatag upang lutasin ang lahat ng uri ng legal na hidwaan mula sa mga mamamayan. Ang Islam ay isang pamamaraan na binigyang katiyakan ang mga magkakaugnay na karapatan ng mamamayan. Binigyang katiyakan din ng pamamaraan ng Islam ang pagkakaroon ng ganap na pagpapatupad ng katarungan. Pigilin ang pang-aabuso at parusahan ang nang-aabuso o nang-aapi. Ang Islamikong pamamaraang ito ay sumusunod batay sa Kautusan ng Allah at batay rin sa Sunnah ng Propeta ﷺ. Mayroong mga itinakdang batayan para sa pagsasakatuparan ng anumang kalagayan sa Islamikong paghuhukom. Ang mga sumusunod ay maikling pananaw para sa pangangailangan ng isang matibay na batayan:

Ang isang Muslim na naghahangad na maging Tagapaghukom ay nararapat na nasa tamang gulang, tamang pag-iisip at may kakayahang ipatupad ang batas.

Siya ay nararapat na may sapat na karunungan at kalusugan upang balikatin niya ang mga tungkulin at pananagutang nakaugnay sa kanyang katungkulan.

Siya ay nararapat na maalam at marunong tungkol sa Batas ng Islam at maging ang mga pinahihintulutan o ipinagbabawal. Siya ay nararapat na may kakayahang bigyang kaibahan kung ano ang bawal at kung ano ang pinahihintulutan. Siya ay nararapat na may kakayahang maunawaan at magbigay ng mga kapasiyahan tungkol sa mga makamundong paksa at maging sa relihiyong aspeto ng paghuhukom.

Siya ay nararapat na isang marangal na mamamayan, matapat at mayroong magandang pag-uugali, asal at makadiyos at magalang.

Hindi siya dapat nagkaroon ng anumang masamang reputasyon. Siya ay taong matuwid at makatarungan upang ang kanyang paghuhukom at paglilitis ay ganap na tanggapin ng magkabilang panig na nasasangkot sa hidwaan.

Higit pa rito, bawa't mamamayan sa Islamikong lipunan, anuman ang kanyang relihiyon, katayuan sa lipunan ay nararapat na nakukuha niya ang mga karapatan. Ang mga sumusunod ay ang mga karapatan na dapat isinasaalang-alang:

Ang karapatang humingi ng katarungan laban sa pang-aabuso o pang-aapi. Ang isang mamamayan ay may karapatang magsampa ng anumang kaso laban sa mga nang-aabuso sa kanya.

Ang dalawang nag-aaway; ang nagsampa ng karaingan at ang sinampahan ng karaingan ay mayroong kapwa pantay na karapatan sa pagdulog sa kaso.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sino man ang binigyan ng pagsubok dito sa buhay bilang isang hukom para sa mga Muslim, siya ay nararapat na maging makatarungan at pantay sa pagbibigay husga.”**

Karagdagan pa dito, ayon sa isang Hadith (salaysay). **Si Ali ay nagbigay payo nang siya ay itinalaga bilang hukom. Kanyang sinabi: “Katiyakan, papatnubayan ang iyong puso at patitibayin ang iyong dila (sa katotohanan). Kapag ang akusado at ang nag-akusa ay kapwa nakaupo sa iyo, huwag kang magbibigay ng paghuhusga sa isa hangga't hindi mo naririnig ang pahayag ng kabila katulad ng pagkakarinig mo sa una.”** (Abu Dawud)

Ayon sa Islam, bawa't isa ay itinuturing na walang kasalanan hanggang mapatunayan ang pagkakasala.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Kung ang mga tao ay binigyan ng paghuhusga batay sa kanilang sariling pagpapahayag (at sariling pananalita), inyong matatagpuan na ang mga tao ay magpapahayag na ang iba ay pinatay (ang kanilang kamag-anak) o inari ang kanilang**

kayamanan. Magkagayon ang nasasakdal ay nararapat na magbigay ng panunumpa.” (Al-Bukhari at Muslim)

Si Al-Baihaqi ay nagbigay salaysay: **“Na ang ebidensiya ay dapat na ibigay ng naghahabla at ang panunumpa ay dapat ibigay ng nasasakdal.”**

Ipinagkakaloob ng Islam ang karapatan ng isang taong pinaghihinalaan. Ang pagbibintang o akusasyong batay sa hinala lamang ay hindi makapipigil upang hindi ipagkaloob sa pinaghihinalaan ang kanyang karapatan. Ang pinaghihinalaan ay hindi dapat puwersahin laban sa kanyang kalooban na magsalita, gawin o kumilos sa anumang paraan. Ang pinaghihinalaan ay hindi dapat saktan sa anumang dahilan. At hindi rin siya dapat isailalim sa anumang pananakit o pagmamalupit upang puwersahan niyang ipagkaloob ang pag-amin sa kasalanan.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang Allah ay nagpahayag (ng pagpapatawad) sa mga sumusunod na bagay sa pamayanang muslim, (sila ay walang pananagutan): Sa pagkakamali, pagkalimot at sa sapilitang ipinagagawa (laban sa kanilang kalooban).”** (Ibn Majah)

Isinalaysay pa ng ikalawang Khalifah, na si Umar bin Al-Khattab. Siya ay nagsabi: **“Kung ang isang pinaghinalaan ay iyong ginutom, tinakot at ikinulong, huwag mong asahan na siya ay ligtas at hindi umamin laban sa kanyang kaluluwa.”** (Abu Yusuf – Al-Kharaj)

Pinaninindigan ng Islam ang pansariling pananagutan. Ang ibig sabihin ay walang sino man ang dapat papanagutin sa kasalanan ng iba. Ang parusa ay nararapat na ibigay lamang sa isang nagkasalang tao. Walang kaugnayan ang pamilya nito sa anumang parusa o multa sa paghusga. Ang Allah ay nagsabi:

{Sinuman ang gumawa ng kabutihan ay para rin ito sa kanyang sarili, at sinuman ang gumawa ng masama ay laban ito sa kanya. At wala sa iyong Rabb (Panginoon) na mandaya sa mga alipin (Niya)}. (Qur’an 41:46)

Karagdagan pa nito, batay sa isang Hadith. Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Walang sino man ang dapat magpasan ng kamalian ng kanyang kapatid o ng kanyang ama.”** (An-Nasai)

Nagbibigay ito ng mga itinakdang alituntunin para sa kilos at gawa ng mga hukom na dapat sundin. Ang isang liham ng pangalawang Khalifah, si Umar bin Al-Khattab sa kanyang napiling mga hukom ay nagbigay ito ng isang alituntunin. Ang liham ay naglalaman ng ganito:

“Mula sa pangalawang Khalifah, Umar bin Al-Khattab, ang alipin ng Allah, para kay Abdullah bin Al-Qais: “Kapayapaan sa iyo. Ang pagbibigay ng mga paghuhukom sa mga taong may hidwaan ay isang malinaw na tungkulin na dapat sundin at ipatupad na maayos. Dapat mong pilitin na unawain ang mga taong iyong kaharap. At dapat mo ring mapag-isipan na walang sino man ang magkakaroon ng kabutihan mula sa karapatan na hindi maayos na ipinatupad. Magbigay ng pantay na pananaw sa mga taong nasa ilalim ng iyong paglilitis upang ang isang maimpluwensiyang tao ay huwag makapag-isip ng anupaman nang dahil sa kanyang kalagayan. Higit sa lahat, ang isang mahinang tao ay hindi manlumo (sa pagkuha) ng katarungan sa iyong hukuman. Ang nasasakdal ay dapat magbigay ng patunay (evidensiya). Ang nagsampa ng karaingan ay dapat manumpa kung itanggi at itakwil ang karaingan ng isinakdal. Ang mga taong may hidwaan ay maaaring pumasok sa kompromiso sa isa’t isa. Nguni’t, walang kompromiso na dapat tanggapin kung ito ay magsisilbing daan upang ang ipinagbabawal ay maging isang pinahihintulutan. Kung ikaw ay magbibigay ng paghuhukom sa isang araw, nguni’t sa pagsusuri mo sa sumunod na araw, iyong natagpuan na ikaw ay nagkamali at ang tamang paghuhukom ay hindi yaon ang naipahayag noong una, samakatuwid ay dapat buksang muli ang kaso at ibigay ang tamang paghuhukom. Dapat mong malaman na ang pagbabalik sa tamang paghuhukom at paglilitis ay higit na mabuti kaysa pumasok ng malalim sa kasinungalingan. Dapat mong maunawaan na ang nakalilitong bagay ay walang katibayan mula sa banal na Qur’an at sa Sunnah ng Sugo ng Allah. Pilitin mong pag-aralan

ang mga magkakahawig na mga paglilitis, at paghuhukom at pagkaraan ay magbigay ng masusing pag-aaral kalakip ng mga kaalamang iyong makuha. Pilitin mong piliin ang isang bagay na kalugod-lugod sa Allah at yaong pinakamalapit sa katotohanan. Magbigay ng pagkakataon sa isang nasasakdal sa pamamagitan ng pagtakda ng panahon upang patunayan ito. Kung ang nasasakdal ay nagbigay ng patunay, ayusin ang kaso sa kanyang panig. At kung wala naman, magbigay hukom laban sa kanyang kaso. Dapat mo ring malaman na lahat ng Muslim ay mapagkakatiwalaan sa larangan ng pagpapahayag maliban sa isang taong hinagupit nang dahil sa mga nakahihiyang gawain sa Islamikong lipunan o ang isang tao na kilala sa pagbibigay ng pahayag na may lakip ng kasinungalingan o ang isang taong kamag-anak ng nasasakdal. Dapat mo ring malaman na ang Allah ay pinangangalagaan Niya ang lahat ng lihim ng tao at tinutulungan ka Niya sa paghuhukom sa pamamagitan ng mga inihandang patunay o ebidensiya. Karagdagan pa nito, huwag kang mag-alala at maging maluwa ka sa mga taong may hidwaan sa isa't isa sapagka't ginagantimpalaan ng Allah ang matiisin at nasisiyahan sa ibinunga nitong paghuhukom. Dapat mo ring malaman na kung ang isang tao ay mayroong tapat na ugnayan sa Allah, katiyakang pauunlarin ng Allah ang ugnayan ng tao sa lipunan.” (At-Tirmidhi)

Para sa karagdang kaalaman tungkol sa paksa, basahin ang mga aklat na nagbibigay paliwanag tungkol sa Islam.

ANG HISBAH- PANANAGUTAN (ANG PAMAMARAAN NG PAGTATAGUYOD AT PAGPAPATUPAD SA ISLAM)

Ang Hisbah, isang kusang-loob na pamamaraan upang itaguyod at ipatupad ang pananagutan sa ilalim ng Relihiyong Islam. Ang pangunahing layunin ng Hisbah ay upang magtatag ng Shariah (Batas) sa Islamikong lipunan. Ang Hisbah ay ginagamit ang lahat ng pamamaraan na maghikayat ng paggawa ng kabutihan at magbawal naman ng mga kasamaan upang mabigyang kaukulang pagsunod sa Shariah. Ang Shariah ang siyang nagbibigay disiplina sa mga taong hayagang gumagawa ng mga nakahihiyang bagay, mga imoralidad na gawain at iba pa. Karagdagan pa nito, ang mga taong naglilingkod sa ilalim ng Hisbah ay kanilang minamanmanan ang mga ipinagbabawal na gawain katulad ng pandaraya, pamimili at pagtitinda ng mga bagay na masama. Binigyang pansin din ng Hisbah ang pagkasira ng mga pampublikong gamit (mga daan, patubigan, pagamutan, tulay, paaralan) upang muli nitong ipagawa at ayusin para sa kapakinabangan ng lipunan at maiwasan ang anumang kapahamakan na maaaring kaharapin ng tao. Ang lahat ng kusang pagtataguyod ng Hisbah ay batay sa Kautusan mula sa Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{Naging kayo ang pinakamabuting pamayanan na pinalitaw sa sangkatauhan, ipinag-uutos ninyo ang kabutihan, at ipinagbabawal ninyo ang kasamaan, at naniniwala kayo sa Allah...}. (Qur'an 3:110)

Ang Hisbah ay nagpapahiwatig din ng takot sa parusang matatamo mula sa Allah. Ito ay batay rin sa babalang ipinahayag ng Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{Isinumpa yaong mga nagsitakwil ng pananampalataya mula sa

mga Angkan ng Israel, sa pamamagitan ng dila ni Dawud (David) at ni `Isa (Hesus), ang anak ni Maryam (Maria). Yaon ay dahil sa sumuway sila, at lagi silang nagmamalabis. Nakaugalian nilang hindi sila nagbabawalan sa kasamaan na kanilang ginawa. Tunay na napakasama ng nakaugalian nilang ginagawa}. (Qur'an 5:78-79)

Bawa't tao sa ilalim ng Islamikong lipunan ay dapat na magkaroon ng kaukulang tungkuling dapat gampanan sa Hisbah, nag-aanyaya sa paggawa ng mga mabubuting gawain at nagbabawal naman kung ano ang ikasasama ng tao. Ang tungkuling nakaatang sa balikat ng sinuman ay batay naman sa kakayahan at katayuan nito.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sino man ang nakakita ng di kaaya-ayang gawain (immoral) ay nararapat na pigilin ito (ituwid) sa pamamagitan ng kanyang kamay. Kung ito ay hindi niya kayang gawin, hayaang gawin niya ito sa pamamagitan ng kanyang dila (pagpayuhan). At kung hindi pa rin niya kayang gawin ito, hayaang gawin niya ito sa pamamagitan ng kanyang puso (kamuhian). Datapuwa't ito ang pinakamababang antas ng pananampalataya.”**

(Muslim)

Gayon pa man, ang pagtutuwid ng isang kamalian ay maaaring bigyang hangganan kung ang ibubunga nito ay magdudulot ng higit pang kasamaan.

Ang Relihiyong Islam, na ipinahayag kay Propeta Muhammad ﷺ ay nagbibigay liwanag sa makataong karapatan batay sa isang Hadith na isinalaysay na may ganitong aral:

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Katotohanan, ang inyong dugo, ang inyong yaman at ng lahat ng inyong pinangangalagaang bagay ay ipinagbabawal sa bawa't isa. Lahat ng mga ito ay banal katulad ng dakilang araw na ito, sa dakilang buwan na ito at sa dakilang pook na ito.”** (Al-Bukhari)

Lahat ng karapatan ng tao ay naipahayag at nakatala sa Huling Pananalita

ng Sugo ng Allah sa kanyang pamamaalam na Hajj (Pilgrimage) bago siya pumanaw. Ang Islam sa kabuuan nito, ay nagtatag ng lahat ng batas at alituntunin upang mapanatili ang karapatan ng tao at pangalagaan ito sa lahat ng pagkakataon. Ito ay nagbibigay babala rin ng malaking kaparusahan sa mga taong sumusuway.

Ang sumusunod na paksa ay humahalaw tungkol sa “Declaration of Human Rights” na tinalakay sa isang pagpupulungan na ginanap sa lungsod ng Cairo (Egypt). Mahalagang isaalang-alang na ang mga nakatalang mga karapatan ng tao sa Deklarasyong ito ay pawang mga pamantayan (guidelines) at pangkalahatang alituntunin (general rules) lamang. Ang mga karapatan ng tao, ayon sa Islam, ay magkakaugnay sa isa’t isa katulad ng isang tanikala na matatag na kumakawing sa bawa’t isa. Ang pangkalahatang prinsipyo o simulain at mga alituntuning nakaugnay sa bawa’t karapatan ng tao sa Relihiyong Islam ay nahahati sa ibang uri o pangkat. Kaalinsunod nito, ang mga mababang uri o pangkat nito ay nahahati rin sa iba pang kasunod na pangkat. Ito ay nangangailangan ng mahabang pagpapaliwanag kung nais nating talakayin ang mga ito sa detalyadong pagsusuri. Samakatuwid, atin lamang bibigyan ang mga ito na mga pahapyaw na paliwanag. Para sa karagdagang pagsusuri, ang isang mambabasa ay maaaring magsikhay ng mga kaalaman mula sa mga aklat tungkol sa Karapatan ng Tao. Higit na magandang sabihin na, “Ang Islam ay ipinagkaloob ng Allah upang panatilihin ang lahat ng karapatan ng tao at gawing panatag at masaya ang pamumuhay ng sangkatauhan dito sa mundo maging sa kabilang buhay.”

ANG ISLAMIKONG PAGPAPAHAYAG NG MGA KARAPATAN NG TAO

Ang Banal na Qur'an ay nagpahayag. Ang Allah ay nagsabi:

{O Sangkatauhan! Katotohanang Kami, nilikha Namin kayo mula sa lalaki at babae, at ginawa Namin kayong mga bansa at mga tribo, upang magkakakilala kayo. Katotohanan, ang pinakamarangal sa inyo doon sa Allah ay ang pinakabanal sa inyo. Katotohanan, ang Allah ay Nakakaalam, Nakababatid}. (Qur'an: 49:13)

Ang mga kasaping bansa ng “Islamic Congress Organization”, sa pagkakaroon ng pananalig sa Allah, ang Tagapaglikha ng lahat ng nilikha, ang Tagapagbigay ng lahat ng Kabuhayan, Siya na lumikha sa tao sa pinakamagandang ayos at anyo at binigyang karangalan sa pamamagitan ng pagtatakda sa kanya bilang Khalifah (tagapamahala sa lupa). Pinagkatiwala sa tao ang pananatili, pagpapaunlad ng lupang inihanda para sa kanya. At upang makatupad ang tao sa pagpapaunlad ng daigdig, ipinagkaloob sa kanya ang mga banal na Kautusan at Tungkulin at gamitin ang lahat ng bagay dito sa mundo upang kanyang magampanan ang pananagutang iniatang sa kanya.

Ang paniniwala at pagsunod sa mensahe ni Propeta Muhammad ﷺ, na siyang pinili ng Allah na may dalang patnubay at Tunay na Relihiyon (Tamang Pamamaraan ng Buhay) ay sumasagisag bilang Awa sa Sangkatauhan. Siya ang tagapagpalaya ng lahat ng alipin, ang Tagapagsira ng mga mapang-abuso at mapang-aping tao sa mundong ito. Ang Propeta ﷺ ay tunay na nagpahayag ng isang makatarungang Batas sa lahat ng uri ng tao. Walang pagkakaiba ang bawa't tao maliban lamang sa antas ng kabutihan (o kabanalan). Ang Sugo ng Allah ay ganap na pinawalang saysay ang lahat ng uri ng (diskriminasyon) pagkakaiba na namamagitan sa mga tao na nilikha ng Allah mula sa iisang kaluluwa.

Batay sa wagas na pananampalataya sa Nag-iisang Diyos na siyang mga haligi ng Islam, ang lahat ng tao ay tinatawagan at inaanyayahan na sambahin ang Nag-iisang Diyos (Allah), na huwag magbigay ng anumang katambal sa pagsamba sa Kanya at huwag magtayo ng anumang bagay na sasambahin bukod sa Kanya. Itong pananampalatayang ito ang siyang tumatayong moog para sa Kalayaan at Dangal ng tao at siya ring nagpahayag sa kalayaan ng tao mula sa pagkakaalipin at pagkakagapos nito sa kapwa niya tao.

Bukod pa dito, ang Shariah (Batas ng Islam) ay nagsilbing daan para sa pananatili ng wagas na pananampalataya, malinis na kaluluwa, kaisipan, karangalan, at mabuting lahi ng sangkatauhan. At batay sa malawak at katamtamang pamamaraan ng pagpapatupad ng alituntunin, mungkahi, paghuhusga at paglalapat ng parusa ng Shariah, na kung saan ang kaluluwa, damdamin, kaisipan, katuwiran ay iginagalang at pinararangalan.

Upang bigyang-diin ang kahalagahan ng kultura at kasaysayang pananagutan ng pamayanang Muslim, ang mga bansa ay gumanap sa mahabang kasaysayan ng tao sa mundong ito, sapagka't ang Allah ay itinakda ang Muslim Ummah (Pamayanan) bilang pinakamabuti sa lahat ng mamamayan. Itinakda Niya ang Sangkatauhan bilang tagapagmana ng isang pamayanang pantay, matatag at pangkalahatang kabihasanan at kultura na umuugnay sa buhay sa mundo at maging sa kabilang buhay. Ang Pamana ng Muslim Ummah (Pamayanan) ay tumutugma at umaalinsunod sa larangan ng Agham (Science) at Relihiyon (Pananampalataya). Sa ngayong makabagong panahon, ang Muslim Ummah ay gumaganap din bilang tagapatnubay sa mga naliligaw ng landas. Ang ibang tao ay naliligaw dahil na rin sa agos at takbo ng nagpapaligsahang anyo ng materyalistikong pamumuhay.

Sa pagkilala sa makataong pagpupunyaging nakaugnay sa karapatan ng tao na nagpapangalaga sa kanya laban sa masamang pakikisalamuha, ang mga paglabag o pagsuway at pang-aabuso at may layong bigyang pansin ang kalayaan ng tao at ang karapatan nito para sa isang kaaya-aya

at marangal na pamumuhay at maaliwalas na kalagayan, ito ay nararapat na umaalinsunod at umaayon sa Islamikong Batas.

Sa kabila ng naglalakihang kaunlaran ng sangkatauhan sa larangan ng pangmateryal na pamumuhay, inilarawan pa rin namin ang isang dakilang pangangailangan para sa ispirituwal na kaunlaran batay sa pananampalataya upang higit na bigyang katatagan o pangangalaga ang lahat ng natamong kaunlaran sa nagbabagong aspeto ng kabihasan. Ito ay isang pangangailangan upang mapangalagaan ang bawa't karapatan ng tao sa kanyang lipunan.

Kami ay naniniwala (at nananalig), na ayon sa aral ng Islam, na ang pangunahing karapatan at pampublikong kalayaan ay malaking bahagi ng Islamikong Paniniwala at Pananampalataya. Walang sinuman ang makapipigil ng mga ito, maging isa man sa mga ito o ang kabuuan nito. At kami rin ay naniniwala na sinuman ay walang karapatan na suwayin o sirain o talikdan ang mga bagay na ito. Ang mga karapatang ito ay mga banal at maka-diyos. Ito ay ipinahayag mula sa mga Propeta ng Diyos sa lahat ng mga Banal na Kasulatan o Kapahayagan. Katotohanan nito, sinugo ng Allah si Propeta Muhammad ﷺ bilang Huling Propeta sa sangkatauhan na binigyang ganap ang lahat ng mensahe ng mga naunang Propeta at Sugo. Ang mensahe ng lahat ng Propeta ay binubuo ng mga kaukulang karapatan ng tao at ang bawa't karapatan nito ay isinasaalang-alang bilang mga uri ng pagsamba. Ang pagsasawalang bahala o pagtalikod sa mga karapatang ito ay isang kasalanan ayon sa aral ng Islam. Ang pamayanang Islam ay may pananagutan sa lahat ng mga karapatang ito.

Batay sa nabanggit sa itaas, ang mga kasaping bansa ng “Islamic Congress Organization” ay nagpahayag ng mga sumusunod:

HALIGI BILANG: 1

Ang buong sangkatauhan ay binubuo ng isang malaking angkan. Sila ay nagkakaisa sa ilalim ng bandila na nagsasaad na lahat ng tao ay alipin ng Nag-iisang Allah at sila ay mga anak ni Adam (Adan). Ang lahat ng

tao ay pantay-pantay sa makataong dangal at puri. Ang lahat ng tao ay pantay-pantay sa larangan ng pananagutan. Walang lahi, kulay, wika, kasarian, pananampalataya, politikong pangkat, kalagayan sa lipunan ang maaaring magbigay pagtatangi o kaibahan kaninuman. Ang tunay at makatuwirang paniniwala ang siyang tanging katiyakan upang makamtan ang kaunlaran ng makataong dangal sa makataong pakikisalamuha.

Lahat ng tao ay tumatayo bilang pamilya ng Diyos. Ang isang natatangi ay yaong siyang pinakamabuti sa lahat. Walang pagtatangi sa isa't isa maliban sa kabanalan at gawaing mabuti.

HALIGI BILANG: 2

1. Ang buhay ay isang handog ng Allah. Ito ay pagpapala sa bawa't tao. Lahat ng kasapi ng isang lipunan, at lahat ng bansa at bayan ay nararapat na pangalagaan ang karapatang ito laban sa lahat ng uri ng pang-aapi o panghahamak. Walang buhay ang maaaring kitlin malibang ito ay may lakip ng kaukulang lapat ng batas.
2. Hindi makatarungan na gumamit ng anumang bagay o pamamaraan upang lipulin ang lahi ng sangkatauhan.
3. Ang pananatili at pangangalaga ng buhay ng tao ay batas, pananagutan at tungkulin.
4. Ang kasarinlan ng tao ay dapat igalang. Walang sinuman ang may karapatang lupigin ang kasarinlan nito. Ang pamahalaan ay nararapat na pangalagaan ang karapatang ito.

HALIGI BILANG: 3

1. Habang ginagamit ang lakas, o sa panahon ng pakikipagdigma, hindi makatarungang kitlin ang buhay ng mga nasasangkot sa patayan. Ang mga matatanda, mga babae, bata, may sugat at maysakit ay may karapatang gamutin. Ang mga nadakip na kalaban ay may karapatang pakainin, bihisan at bigyang tirahan. Ipinagbabawal ang putul-putulin ang mga biktima ng digmaan. Ang mga bilanggo ng

digmaan sa magkabilang panig ay dapat na magpalitan. Ang mga pamilya na nagkahiwa-hiwalay ay may karapatang magsamang muli.

2. Ipinagbabawal ang putulin ang mga punungkahoy, sirain ang mga pananim o mga hayupan, sirain ang mga gusali at pampublikong gamit ng mga kaaway.

HALIGI BILANG: 4

Bawa't tao ay may karapatan sa kanyang sariling dangal at pagkatao habang siya ay nabubuhay at maging sa kanyang kamatayan. Ang pamahalaan at maging ang lipunan ay nararapat na pangalagaan ang labi at libingan ng namatay.

HALIGI BILANG: 5

1. Ang pamilya ay isang pangunahing yunit ng isang lipunan. Ang pag-aasawa ang siyang batayan ng pagbuo o pagtayo ng isang pamilya. Ang lalaki at babae ay may karapatan para sa pag-aasawa. Walang pagbabawal ang dapat itakda upang pigilan sila sa pag-aasawa batay sa lahi, kulay o pinagmulan.
2. Ang pamahalaan at lipunan ay nararapat kumilos upang alisin ang pumipigil sa pag-aasawa ng sinuman. Higit sa lahat, sila ay nararapat magbigay pangangalaga para sa pamilya.

HALIGI BILANG: 6

1. Ang babae ay kapantay ng lalaki sa larangan ng dangal at tiwala. Siya ay may pantay na karapatan at pananagutan. Siya ay may karapatan para sa kanyang sariling katauhan, kalayaang pananalapi at may karapatang panatilihin ang kanyang pangalan at apelyido.
 2. Ang lalaki ay nararapat na pangalagaan ang lahat ng pangangailangan ng kanyang pamilya at nararapat na ipagkaloob ang lahat ng kaukulang pagmamahal.
-

HALIGI BILANG: 7

1. Bawa't isinilang na bata ay may karapatan sa kanyang mga magulang, lipunan at pamahalaan ng karampatang pag-aaruga, pagpapalaki, pangangalagang pangmateryal, pag-aaral at moral na pag-aasikaso. Ang sinapupunan at ang ina ay nararapat din bigyan ng natatanging pangangalaga.
2. Ang magulang at tagapangalaga (guardians) ay may karapatang piliin ang uri ng pagpapalaki na nais nila sa kanilang mga anak. Gayon pa man, ang kabutihan at kinabukasan ng mga bata ay dapat na isinasaalang-alang sa pananaw ng moral at prinsipyo at aral ng Islam.
3. Ang magulang ay may sariling karapatan sa kanyang mga anak. Ang mga kamag-anakan ay mayroon ding sariling karapatan sa kanilang mga sarili batay sa batas at prinsipyo ng Islam.

HALIGI BILANG: 8

Bawa't tao ay may ganap na karapatang isagawa o tuparin ang lahat ng gawain at tungkulin. Kung ang isang tao ay wala ng kakayahang isagawa ng ganap ang kanyang karapatan, ang isang Wali (tagapangalaga) ay dapat na itakda para sa kanya.

HALIGI BILANG: 9

1. Ang paghahanap o pagsisikhay ng kaalaman (edukasyon) ay isang tungkulin. Ang pagbibigay ng edukasyon ay isang pananagutan na nakaatang sa balikat ng lipunan at pamahalaan. Ang pamahalaan ay dapat na bigyang katiyakan ang paraan ng edukasyon at lahat ng uri ng gamit pang-edukasyon upang paglingkuran at bigyang kabutihan ang lahat ng kasapi ng lipunan. Ang edukasyon ay nararapat na may kakayahan matutuhan ng isang tao ang Islam bilang relihiyon at pamamaraan ng buhay, at ang lahat ng bagay na nakaugnay dito upang kanyang magamit ito sa materyalistikong kapakinabangan ng sangkatauhan.

2. Bawa't tao ay may karapatan para sa lahat ng mga organisasyong pang-kaalaman (educational organisation) tulad ng pamilya, paaralan, mataas na pamantasan at maging ang media. Ang mga samahang ito ay nararapat na mag-alay ng pagsasanay tungkol sa materyal at pangrelihiyong kaalaman sa paraang pantay at matatag upang ang katauhan at pag-uugali ng tao ay umunlad kaalinsabay ng pagpapatibay ng kanyang paniniwala sa Diyos na Maykapal, (ang Allah). Gayon din naman, matutuhan nito ang tamang paggalang at pananagutan sa kanyang kapwa tao.

HALIGI BILANG: 10

Bawa't tao ay nararapat sumunod sa likas na relihiyon. Samakatuwid, walang sinuman ang dapat pigilin o pilitin sa anumang bagay na laban sa kanyang kalooban o nais. Walang sinuman ang dapat magsamantala sa kahirapan, kahinaan o kamangmangan upang baguhin ang kanyang relihiyon o gawin itong walang paniniwala sa Diyos.

HALIGI BILANG: 11

1. Ang tao ay isinilang na malaya. Walang sinuman ang dapat umalipin sa kanya, hiyain, pagsamantalahan o alipustain siya. Walang pang-aalipin maliban sa pagpapaalipin sa Allah, ang Makapangyarihang Diyos ng lahat ng nilikha.
2. Lahat ng uri ng panlulupig ay ganap na ipinagbabawal at pinatitigil. Ang panlulupig ay siyang pinakamasamang uri ng pagpapaalipin. Ang mga taong nasa kalagayan ng pagpapaalipin ay may karapatang bigyang laya ang sarili mula sa panlulupig. Ang ganitong uri ng tao ay may karapatang magsikhay ng sariling kapalaran. Lahat ng tao ay nararapat magkaisa sa pagtataguyod ng makatarungan at pantay na pakikibaka laban sa lahat ng uri ng panlulupig at pananakop. Lahat ng tao ay may karapatang panatilihin ang kanilang kalayaan at kasarinlan at maging ang kanilang pagkatao at sariling likas na yaman.

HALIGI BILANG: 12

Bawa't tao ay may karapatang kumilos ng malaya sa pamamagitan ng pagpili kung saan nila nais mamuhay para sa kanilang mga sarili na sakop ng kanilang bansa at maging sa labas ng kanilang bansa. Subali't, kung ang isang tao ay hindi ligtas sa kanyang sariling bansa, siya ay may karapatang humingi ng pag-ampon (asylum) sa ibang bansa. Ang bansa na nagbigay ng pag-ampon (asylum) ay nararapat na pangalagaan ito maliban kung ang dahilan ng pag-ampon (asylum) ay nakaugnay sa krimen.

HALIGI BILANG: 13

Ang pamahalaan at ang lipunan ay nararapat bigyang katiyakan ang hanapbuhay ng bawa't may kakayahang tao. Bawa't tao ay nararapat madama ang kalayaang pumili ng pinakaangkop na gawain para sa kanyang kabutihan at maging sa kabutihan ng lipunan. Ang isang manggagawa ay nararapat na tamasahin ang kanyang karapatan sa paraang may kaligtasan at kapanatagan. Ang isang manggagawa ay hindi dapat ilagay sa gawaing hindi niya makayanang gawin at hindi rin dapat piliting gawin ang isang bagay laban sa kanyang kalooban. Siya ay hindi dapat saktan o pagsamantalahan. Ang lalaki at babaing manggagawa ay may karapatan sa makatarungang sahod. Hindi dapat maantala ang pagpapasahod sa kanila. Siya ay dapat bigyan ng panahong makapagpahinga (vacation leave), mga gantimpalang pampasigla (incentives) at ibang uri ng kasiyahang pananalapi. Ang manggagawa ay nararapat namang ilaan ang kanyang katapatan sa mga gawaing iniatang sa kanya. Kung may di pagkakaunawaan sa pagitan ng manggagawa at tagapangasiwa, ang pamahalaan ay dapat na mamagitan upang maisaayos ang suliranin ng bawa't isa, alisin ang pang-aabuso, gawing makatarungan at pilitin ang magkabilang panig na tanggapin ang pantay at makatarungang kapasiyahan nito ng walang pagkiling.

HALIGI BILANG: 14

Bawa't tao ay may karapatan para sa isang malinis at makatarungang pagkakakitaan (income). Walang monopolisasyon ng anumang bagay,

pandaraya, pananakit sa sarili o sa kapwa at pagpapatubo (interest). Katunayan, ang lahat ng kasamaang nabanggit ay pinagbabawal ng Islam.

HALIGI BILANG: 15

1. Bawa't tao ay may karapatan para sa sarili ng pagkakaroon ng ari-arian. Ang karapatang ito ay nararapat na hindi nakakasakit sa kaninuman maging sa kanyang sariling kaluluwa. Ang pansariling ari-arian ay hindi dapat alisin maliban lamang sa kapakanan ng lipunan at pantay na kapakinabangan ng bawa't mamamayan.
2. Walang pansariling yaman ang dapat na kumpiskahin na hindi sumasailalim sa makatarungang dahilan at batas.

HALIGI BILANG: 16

Ang bawa't tao ay may karapatang makinabang mula sa bunga ng lahat ng uri ng kabuhayan o kalakalang pinagpaguran. Lahat ng uri ng kabuhayan ay dapat na pangalagaan maliban kung ang mga ito ay hindi ipinagbabawal ng Islam.

HALIGI BILANG: 17

1. Bawa't tao ay may karapatan para mabuhay sa malinis na kapaligiran at malayo sa katiwalian. Ang ganitong kapaligiran ay nararapat ipagkaloob sa mamamayan upang higit niyang mapaunlad ang kanyang moral na pag-uugali at kilos.
 2. Ang pamahalaan at ang lipunan ay nararapat na ipagkaloob sa bawa't tao ang mahusay na pangangalaga sa kalusugan sa pamamagitan ng pagkakaroon ng mga pagamutang kagamitan batay sa kakayahan nito.
 3. Ang pamahalaan ay nararapat tiyakin ang kalagayan ng bawa't mamamayan at ang pamilya nito. Ang karapatang ito ay binubuo ng kaayusan sa pananamit, edukasyon, pagamutan at iba pang pangunahing pangangailangan.
-

HALIGI BILANG: 18

1. Bawa't tao ay may karapatan sa buhay at katiwasayan sa lipunan na umuugnay sa kanyang sarili, relihiyon at pananampalataya, pamilya, dangal at pananalaping pag-aari.
2. Bawa't tao ay may karapatan sa pansariling gawain sa larangan ng pamamahay, pamilya, pananalapi at pakikipag-ugnayan. Walang espiya o paniniktik laban kaninuman. Walang pang-aalipusta sa kaninuman. Karagdagan, ang iba ay dapat na pangalagaan ang bawa't tao laban sa di-makatarungang pakikialam.
3. Ang pribadong tahanan at pagpasok sa mga pribadong paninirahan ay nararapat na may kapahintulutan ng mga naninirahan. Ang pribadong tahanan ay hindi dapat gibain o sirain, angkinin o ang naninirahan ay itaboy ng walang makatarungang dahilan.

HALIGI BILANG: 19

1. Lahat ng mamamayan (ang punong bayan at ang mga taong kinasasakupan) ay nararapat na tumanggap o lumasap ng pantay at makatarungang mga karapatan.
2. Bawa't mamamayan ay may karapatang humingi o magsikhay ng makatarungang hukom o paglilitis para sa kanilang mga isinampang kaso.
3. Ang pananagutan ay pansarili.
4. Ang krimen at parusa ay batay sa mga Batas at Kautusan ng Islam.
5. Bawa't nasasakdal ay walang kamalayan hangga't ito ay hindi napatunayang nagkasala. Ang pantay na pag-uusig ay kailangan upang bigyang katiyakan na ang ganap na pagtatanggol ay naipagkaloob.

HALIGI BILANG: 20

Walang sinuman ang dapat dakpin o pigilin ang kalayaan, ikulong o parusahan ng walang sapat na makatarungang pagsisiyasat. Ang

sinumang tao ay hindi dapat pumailalim sa pisikal o sikolohikal na pananakit o maging panghihiya sa kanya. Walang sinuman ang dapat pumailalim sa medikal na pagsusuri ng walang kapahintulutan mula sa kanya at hindi magbubunga ng masama sa kanyang kalusugan. Hindi rin pinahihintulutang magkaroon ng awtoridad ang isang tao upang magbigay ng natatanging batas.

HALIGI BILANG: 21

Ipinagbabawal na gawing bihag (hostage) ang sinuman sa anumang layunin at anumang uri nito.

HALIGI BILANG: 22

1. Bawa't mamamayan ay may karapatang magsalita ayon sa kanyang sariling kaisipan o opinyon kung hindi ito sumasalungat sa mga prinsipyo at batas ng Islam.
2. Bawa't mamamayan ay may karapatang manghikayat gumawa ng kabutihan at magbawal ng kasamaan alinsunod sa batas at prinsipyo ng Islam.
3. Ang media at inpormasyon ay mahalaga sa isang lipunan. Ang media ay hindi dapat abusuhin, o gamitin sa pagsasamantala sa dangal ng mga Propeta o Sugo ng Allah o gumawa ng mga imoral at katiwaliang gawain. Lahat ng panganib o paksang makasisira sa pagkakaisa ng isang lipunan ay dapat ipagbawal na ipahayag.
4. Ipinagbabawal ang pagkakaroon ng malakihang pagkakaaway-away o anumang uri ng pagkakahidwaan.

HALIGI BILANG: 23

1. Ang pangangalaga (guardianship) ay isang tiwala na hindi dapat sirain o talikdan. Ang pagtalikod dito ay ganap na ipinagbabawal upang bigyang katiyakan ang mga pangunahing karapatan ng tao.
-

2. Bawa't mamamayan ay may karapatang makilahok sa pampublikong pamamahala ng kanyang bansa, tuwiran man o di tuwiran. Lahat ng mamamayan ay may karapatang humawak ng tungkuling pampubliko (public office) batay sa batas at alituntunin ng Islam.

HALIGI BILANG: 24

Lahat ng karapatan at kalayaan na nakatala sa “Declaration of Human Rights” ay maliwanag at makatuwiran na nakapailalim sa hangganan ng Shariah (Batas Islamiko) at ng mga prinsipyo nito.

HALIGI BILANG: 25

1. Ang batas ng Islam at ng mga prinsipyo nito ang siyang tanging batayan para sa pagpapaliwanag ng alinman sa mga haligi ng deklarasyong ito.

Cairo, 14 Muharram, 1411 H.

Tumutugma sa: Mayo 8, 1990.

Ang pagtanggap at pagkilala sa naturang mga karapatan na binanggit sa itaas ay tamang daan upang makapagpatayo ng isang tunay na Islamikong lipunan na maaaring ilarawan ayon sa sumusunod. (Ang mga sumusunod ay hinango mula sa - The Islamic International Declaration of Human Rights):

- a) Ito ay isang lipunan na bawa't mamamayan ay pantay. Walang sinuman ang nakakataas batay sa kanyang pinagmulang lahi, kulay o wika.
- b) Ito ay isang lipunan na nakaukit ang pagkakapantay-pantay (katarungan) bilang pamantayan ng lahat ng karapatan, pananagutan at tungkulin. Ang pagkakapantay-pantay ay nag-ugat mula sa pinagkaisang lahi ng sangkatauhan. Ang Allah ay nagsabi:

{At tunay ngang Aming pinarangalan ang mga anak ni Adam (Adan), at Aming pinasakay sila sa kalupaan (ng sasakyang pangkalupaan) at karagatan (ng sasakyang-dagat), at Aming

tinustusan sila ng mga mabubuti, at Amin silang pinagpala ng higit sa karamihan ng Aming mga nilikha na may pagtatangi}.
(Qur'an 17:70)

- c) Ito ay isang lipunan na kung saan ang kalayaan ng tao ay nakaugnay sa kanyang buhay. Ang tao ay isinilang na malaya. At sa kanyang kalayaan, ang kanyang pamumuhay ay may katiyakan. Ang tao ay nararapat na ligtas laban sa pang-aabuso, paniniil, panghihiya at pang-aalipin.
- d) Ito ay isang lipunan na tumayo mula sa pamilya. Ang huli ay gumaganap bilang pamantayan. Ito ay nagbibigay ng kaunlaran at katatagan.
- e) Ito ay isang lipunan na ang mga pinuno at ang mga kinasasakupan nito (mga mamamayan) ay pantay sa paningin ng Islamikong Batas. Ang huli ay mula sa Kautusan ng Tagapaglikha. Ang diskriminasyon ay walang puwang sa lipunang ito.
- f) Ito ay lipunan na ang kapahintulutan at kapangyarihan ay itinuturing bilang isang pagtitiwala na ipinagkaloob sa pinuno upang makamtan ang layuning nakasalig sa batas ng Islam.
- g) Ito ay isang lipunan na bawa't mamamayan ay naniniwala at nananalig sa Allah (ang nag-iisang tunay na Diyos na dapat sambahin) bilang Siyang nagmamay-ari ng buong santinakpan. Bawa't mamamayan ay naniniwala ng lahat ng bagay dito sa santinakpan ay ipinagkaloob ng Allah bilang pagpapala, samakatuwid dapat na gamitin ng lahat ng nilikha sa paraang mabuti at makatarungan. Lahat ng mga ito ay isinasaalang-alang bilang handog ng Allah. Ang Allah ay nagsabi:

{At Kanyang pinasailalim para sa inyo ang anumang nasa mga kalangitan at ang anumang nasa kalupaan; lahat ay mula sa Kanya. Katotohanan! Naroroon ang tunay na mga Tanda para sa mga taong nag-iisip}. (Qur'an 45:13)

- h) Ito ay isang lipunan na bawa't alituntuning naglalayong

pamahalaan ang mga pampublikong gawain ay batay sa prinsipyo ng Sanggunian. Ang Allah ay nagsabi:

{At sila yaong tumugon sa kanilang Rabb (Panginoon), at nagsitaguyod ng Salah (pagdarasal); at ang kanilang gawain ay pinagsasanggunian sa pagitan nila, at ang ilan sa mga ipinagkaloob Namin sa kanila na kabuhayan ay kanilang ipinamamahagi}. (Qur'an 42:38)

- i) Ito ay lipunan na nagkaloob ng lahat ng pagkakataon sa lahat ng mamamayan ayon sa kanilang talino at kakayahan. Ang mga mamamayang ito ay may tungkulin (at pananagutan) sa kanilang lipunan tungkol sa kanilang gawain. Ito ay batay sa isang Hadith ng Propeta ﷺ na isinalaysay ni Muslim: **“Bawa’t isa sa inyo ay isang pastol at bawa’t pastol ay may tungkuling alagaan ang kanyang mga tupa.”**
 - j) Ito ay isang lipunan na ang pinuno at mamamayan ay pantay na haharap sa Hukuman.
 - k) Ito ay isang lipunan na bawa’t mamamayan ay kumakatawan sa bawa’t kaisipan ng lipunan. Bawa’t mamamayan ay may karapatang lumapit sa hukuman at maghain ng karaingan laban sa anumang gawang krimen. Ang mga mamamayan ay may karapatang humingi ng pagtataguyod sa ibang mamamayan.
 - l) Ito ay isang lipunan na tinatalikdan ang lahat ng uri ng pang-aabuso at panghahamak. Ito ay isang lipunan na nangangalaga sa kalayaan, kaligtasan, karangalan at katarungan para sa lahat. Ito ay isang lipunan na kumikilala at sumusunod sa batas ng Islam.
2. Ang katangian ng mga karapatan ng tao sa batas ng Islam ay ang mga sumusunod:
- a) Ang karapatan ng tao batay sa batas ng Islam ay Banal. Ito ay hindi nagmula o nag-ugat sa kanino mang tao na may impluwensiya sa sariling layunin o adhikain, sariling kapakinabangan o pansariling pagnanasa.

- b) Ang mga karapatan ng tao ay umuugnay sa kanyang Islamikong pananampalataya at paniniwala. Ito ay pinangangalagaan sa pamamagitan ng banal na Paghuhukom. Samakatuwid, anumang pagsuway sa mga karapatang ito ay hayagang pagsuway sa banal na kalooban ng Allah at may nakalaang parusa sa Kabilang Buhay maging sa makamundong buhay.
- c) Ang mga karapatang ito ay malawak at umaangkop ayon sa likas ng tao, umaalinsunod ayon sa kanyang kahinaan, kapangyarihan, karukhaan, kahirapan, kayamanan, karangalan at kahihyan.
- d) Ang mga karapatang ito ay angkop sa bawa't tao na nasa ilalim ng Islamikong pamamahala at batas maging anuman ang kanyang kulay, lahi, relihiyon, wika at katayuan sa lipunan.
- e) Ang mga karapatan ng tao ay hindi nagbabago sa anumang panahon, pook o kalagayan at pangyayari. Sinumang tao o lipunan ay hindi makapagbabago ng mga ito.
- f) Ang mga karapatang ito ay sapat upang makapagpatayo o makapagtatag ng isang lipunan na naghahandog ng isang mabuti at marangal at wagas na buhay sa bawa't mamamayan. Ang mga karapatang ito ay sumasagisag bilang Habag mula sa Allah at nakalaan para sa kabutihan ng sangkatauhan. Ang mga karapatan ng tao ay nagsisilbing gabay sa pananatili ng politikal, panlipunan, moral at pangkabuhayang karapatan ng sangkatauhan.
- g) Ang mga karapatan ng tao ay nakahangga at umaayon sa mga pangunahing batas at prinsipyo ng Islam. Ito ay hindi nakasisira sa kapakanan ng lipunan at sa kabutihan nito. Halimbawa, ang kalayaan sa sariling opinyon at ang pananalita ay nagbibigay katiyakan o pangangalaga sa bawa't mamamayan. Bawa't mamamayan ay may karapatang ipahayag ang nasa kalooban at may karapatang ipamahagi ang katotohanan na walang pag-aalinlangan. Lahat ay may karapatang magbigay ng makatuwirang pagpapayo sa kapwa, hanggang ang mga payo ay para sa kabutihan ng lahat. Ang payo na ibinibigay ay

maaaring tungkol sa pangmateryal na paksa o pang-relihiyong gawain. Mayroong hangganan na hindi maaaring lumagpas upang maiwasan ang di kanais-nais na kalagayan sa isang lipunan.

Ang kalayaan para sa makabuluhang pakikipagtalakayan ay nararapat batay sa kaalaman at magandang payo. Ang Allah ay nagsabi:

{Mag-anyaya ka sa Landas ng iyong Rabb (Panginoon) ng may karunungan at mabuting pangangaral, at makipagtalakayan ka sa kanila sa paraang siyang higit na mainam. Katotohanan, ang iyong Rabb (Panginoon) ang Siyang higit na nakakaalam sa sinumang naligaw sa Kanyang landas, at Siya ang higit na nakakaalam sa mga napatnubayan}. (Qur'an 16:125)

Tumalima sa lahat ng pagkakataon sa mga pangunahin at mahahalagang prinsipyo ng Islamikong pananampalataya katulad ng paniniwala sa Allah bilang Nag-iisang Diyos na dapat sambahin, ang katotohanan tungkol sa mensahe ng Allah na ipinagkatiwala sa Huling Propeta (Muhammad ﷺ) at sa lahat ng makabuluhang paksang nakaugnay sa buhay ng tao.

Iwasan ang paggamit ng mga kalayaan sa paraang nakasasakit sa kapwa maging ito ay sa larangan ng materyal na pangkabuhayan o paksang relihiyon katulad halimbawa ng panghihiya sa tao, pagkalat ng mga nakakahiyang balita o mga lihim ng isang tao, paninirang puri o paghamak sa kapwa. Ang mga ganitong masamang gawain ay nakakasira sa ugnayan ng tao sa lipunan. Ang Allah ay nagsabi:

{Katotohanan, yaong mga nagugustuhan nilang kumalat ang kahalayan sa mga naniwala, sa kanila ay may nakalaan na isang masakit na kaparusahan sa mundo at sa Huling Araw. At ang Allah ay nalalaman Niya, samantalang kayo ay hindi ninyo nalalaman}. (Qur'an 24:19)

ANG PALIWANAG SA MGA MALING PARATANG TUNGKOL SA MGA KARAPATAN NG TAO SA ISLAM

Ang mga sumusunod na paksa ay mga paratang o bintang na nauukol tungkol sa Relihiyong Islam at sa mga tagasunod nito, ang mga Muslim. Aming tatangkaing ipaliwanag ang mga ito ayon sa kanilang kahalagahan at pamumuna sa abot ng aming kakayahan at kaalaman.

UNANG PARATANG:

Ang **Islamikong Batas**, na inihandog ni Propeta Muhammad ﷺ mula pa noong labing apat na siglo na nakararaan ay mahigpit sa karapatan ng tao magpahanggang ngayon. Ang Islamikong Batas sa ngayon ay isang di-nakauunlad na relihiyon na hindi angkop sa nagbabagong kabihansan ng makabagong daigdig, na nagbibigay ng malaking kapakinabangan sa pangangailangan ng tao.

Ang Paliwanag at Kasagutan:

Ang Islam ay iba kaysa sa mga naunang relihiyon. Ang mga nagdaang relihiyon ay humahalaw lamang tungkol sa pang-ispirituwal na buhay- ang ugnayan ng tao at ng kanyang Tagapaglikha, ang Allah. Samantalang, ang Islamikong Batas ay malawak, ganap at angkop sa nagbabagong takbo ng buhay sapagka't ito ay umaayon sa bawa't panahon, sa bawa't pook at sa bawa't lahi o angkan ng tao. Karagdagan pa nito, ang Islam ay hindi lamang pang-ispirituwal na relihiyon kundi pang-materyal din, sapagka't ang Islam ay relihiyon na nagsasaayos ng ugnayan ng tao sa kanyang lipunan at maging ugnayan sa ibang tao at ibang bansa. Hindi katulad ng relihiyong Judaismo, ang Islam ay hindi

nakahangga sa isang naturang uri ng tao. Ang Islam, hindi katulad ng Kristiyanismo, sapagka't ang huli ay nakaugnay kay `Isa (Hesus) na hayagang sinabi niya: **“Ako ay hindi isinugo maliban sa mga naligaw na tupa ng Israel.” Mateo 15:24**

At sinabi rin ni `Isa (Hesus) sa kanyang labing dalawang disipulo na kanyang pinili upang ipantay sa labing-dalawang tribo ng Israel:

“Sa kanilang labing-dalawa, si Hesus ay nagtungo at nag-utos sa kanila at sinabing: Huwag kayong tutungo sa landas ng mga Gentiles at sa anumang lungsod ng Samaritans. Nguni't kayo ay magtungo sa mga naligaw na tupa ng Israel.” Mateo 10:5-6

Samantalang ang Islam ay ipinahayag bilang Habag para sa Sangkatauhan. Ang Allah ay nagsabi:

{At hindi ka Namin isinugo (O Muhammad ﷺ), kundi bilang Habag para sa mga nilalang}. (Qur'an 21:107)

Samakatuwid, ang Islam ay Binubuo ng Dalawang Pananaw:

Ang **Unang Pananaw** ng batas ng Islam at ang mga alituntunin nito ay isinaayos ang ugnayan ng tao sa kanyang Tagapaglikha, ang Allah. Ang pananampalataya, paniniwala, iba't-ibang uri ng pagsamba at mga batas tungkol sa pamana ay mayroong matatag na batayan na hindi maaaring baguhin, dagdagan o sirain. Ang mga ito ay permanente at matatag na batayan maging sa anumang panahon, sa kaninumang tao at saan mang lugar at pagkakataon o pangyayari. Halimbawa, ang pagdarasal (Salah), ito ay mayroong sariling patakaran, ritwal at alituntunin. Walang sinuman ang makapagpapabago ng mga prinsipyo ng Pagdarasal. Halimbawa pa ay ang Zakah (Kawanggawa), ito ay permanente rin at matatag at di maaaring baguhin. Karagdagan pa nito, ang batas sa Pamana-ang mga taong narapat tumanggap ng pamana mula sa kanilang magulang, kapatid, amain at iba pang kamag-anakan, sila ay mayroong permanenteng bahagi ng pamana na walang makapagpapabago nito ng sinuman sa ilalim ng Islamikong lipunan. Ganyan din ang ibang uri ng pagsamba sa Islam.

Ang **Ikalawang Pananaw** ng batas ng Islam ay nauukol sa pagsasaayos ng ugnayan ng tao sa kapwa tao at sa kanyang lipunan. Ito ay tuwirang ugnayan ng tao sa kapwa tao at pamayanan. Ang mga alituntunin at kautusan nito ay nakatala sa pangkalahatang anyo sa batas ng Islam. Ang detalyeng pamamaraan ay hinayaan upang ito ay iugma sa nagbabagong kaunlaran ng lipunan. Sa ikalawang pananaw na ito ang mga alituntunin o regulasyon ay maaaring baguhin o isunod sa mahigpit na pangangailangan ng lipunan, subali't ang pagbabago nito ay nararapat na sumailalim sa mga paham (iskolar) at mapananaligan sa larangan ng Islamikong Batas. Ang **Shura**, o ang prinsipyo ng Sanggunian ay isang halimbawa. Ang prinsipyo ay binanggit ng Qur'an, nguni't hindi binigyang detalye ang pagsasagawa at pagpapatupad nito sa Islamikong lipunan. Ang pinto ay bukas para sa mga paham (iskolar) at mapagkakatiwalaang Muslim na suriin at pag-aralang mabuti ang suliranin batay sa Sanggunian at para sa ikabubuti ng mamamayan, lipunan at pamayanan batay sa kanilang pangangailangan bawa't panahon at bawa't lugar. Halimbawa, anumang angkop sa isang henerasyon ay maaaring di angkop sa isang henerasyon. Ang pamamaraan ng pagsusuri ng mga paham (iskolar) ay isang paglalarawan lamang kung gaano kalawak ang sakop ng Islam sa lahat ng panahon at lugar.

IKALAWANG PARATANG:

Ang ibang tao na hindi ganap na nakauunawa sa katotohanan ng Islam na maaaring sila ay iskolar o kaaway ng Islam, ay nagpapatang na ang Islam ay walang paggalang sa **Karapatan ng Mga Babae**. Ang walang paggalang na ito, na kanilang sinasabi, ay hayag na sumasalungat sa karapatan ng tao.

Ang Paliwanag o Kasagutan:

Ang katayuan ng Shariah (Islamikong Batas) sa mga di-Muslim na naninirahan sa Islamikong lipunan, ay matuwid at malinaw. Ang Qur'an at maging ang Sunnah ng Propeta ﷺ ay naglalarawan na ang kalayaan

ng relihiyon ay nakahanda sa lahat ng kasapi ng lipunan (mamamayan) sa ilalim ng Islamikong pamahalaan. Hindi kinakailangan ng Islam ang sapilitang pagyakap ng sinumang di-Muslim sa Relihiyong Islam. Ang Allah ay nagsabi:

{At kung naisin lamang ng iyong Rabb (Panginoon), katiyakan naniwala na ang sinumang nasa lupa, lahat sila na magkakasama. Kung gayon, mapipilit mo pa kaya ang sangkatauhan hanggang sa sila ay maging mga mananampalataya?}. (Qur'an 10:99)

Ang kalakalang pakikipag-ugnayan sa mga di-Muslim ay pinahihintulutan sa Islamikong lipunan. Ang pagkaing ipinag-uutos sa kanila ay pinahihintulutan din para sa mga Muslim. Katotohanan pa nito, pinahihintulutang pakasalan ng isang Muslim ang isang babaing Hudyo o Kristiyano. Alalahanin na ang Islam ay nagbibigay payo ng isang mabuting pangangalaga sa pagtatatag ng isang kaaya-ayang pamilya nguni't sa kabila nito ang Islam ay nagbigay pahintulot na maaaring pakasalan ng lalaking Muslim ang babaing Hudyo o Kristiyano. Ang Allah ay nagsabi:

{Sa araw na ito ay ipinahintulot sa inyo ang mga mabuti, at ang pagkain ng mga yaong pinagkalooban ng Kasulatan (mga Hudyo at Kristiyano) ay ipinahintulot sa inyo, at gayundin naman na ang inyong pagkain ay ipinahintulot sa kanila, at (ipinahintulot din sa inyo) ang mga babaing dalisay mula sa mga babaing mananampalataya, at ang mga babaing dalisay mula sa mga yaong pinagkalooban ng Kasulatan (mga Hudyo at Kristiyano) na nauna sa inyo, kapag maibibigay ninyo sa kanila ang kanilang mga dote, habang naghahangad kayo ng kadalisayan, hindi kayo nangangalunya nang lantaran at hindi rin kayo kumukuha ng mga kalaguyo. At sinuman ang magtakwil sa Pananampalataya (Islam), sa gayon, katotohanang mawalan ng saysay ang kanyang gawa, at siya sa Huling Araw ay mapabilang sa mga talunan}. (Qur'an 5:05)

{Hindi kayo pinagbabawalan ng Allah sa mga yaong hindi nakipaglaban sa inyo tungkol sa relihiyon, at hindi nagtaboy sa inyo

mula sa inyong mga tahanan, na pakitunguhan ninyo sila ng mabuti, at pakisamahan ninyo sila ng makatarungan. Katotohanan, ang Allah ay minamahal Niya ang mga makatarungan}. (Qur'an 60:08)

Subali't, ang mga di-Muslim na naghahasik ng digmaan laban sa Islam at mga Muslim ay mayroong ibang pakikitungo ayon sa Batas ng Islam. Ang Allah ay nagsabi:

{Tanging ang ipinagbabawal lamang sa inyo ng Allah ay yaong mga nakipaglaban sa inyo sa relihiyon, at nagtaboy sa inyo mula sa inyong mga tahanan, at nakipagtulungan sa pagtaboy sa inyo, na inyong tangkilikin sila bilang mga kapanalig. At ang sinumang tumangkilik sa kanila bilang kapanalig, samakatuwid, ang mga iyon, sila ang mga mapaggawa ng kamalian}. (Qur'an 60:09)

Tunay nga na ang Islam ay nagkaroon ng isang hakbangin tungkol sa kalagayang ito. Pinahihintulutan ng Islam ang makipagtalakayan sa mga di-Muslim sa larangan ng relihiyon sa paraang kaaya-aya, makatuwiran at magandang pamamaraan. Ang Allah ay nagsabi:

{At huwag kayong makipagtalo sa mga Angkan ng Kasulatan (mga Hudyo at Kristiyano) maliban sa paraang siyang higit na mabuti, puwera lamang sa mga yaong gumawa ng di-makatwiran mula sa kanila; at inyong sabihin: Pinaniwalaan namin ang ibinaba sa amin at ang ibinaba sa inyo; at ang aming Diyos at ang inyong Diyos ay iisa; at kami ay sa Kanya sumusuko bilang Muslim}. (Qur'an 29:46)

Higit pa rito, ang Allah ay nagbigay aral sa mga kasapi ng ibang relihiyon. Ang Allah ay nagsabi:

{Sabihin mo (O Muhammad ﷺ): Ano sa palagay ninyo sa inyong mga pinapanalanginan bukod pa sa Allah? Ipakita nga ninyo sa akin kung ano ang nilikha nila sa lupa? O mayroon ba silang naibahagi sa mga kalangitan? Dalhan ninyo ako ng isang aklat na una pa rito, o ng nalalabing kaalaman, kung kayo nga ay naging tunay na mga tapat!}. (Qur'an 46:04)

Katotohanan pa nito, babanggitin namin ang isinalaysay ni Sir Thomas

Arnold, isang Kristiyanong paham (iskolar) na sumulat ng isang aklat na may pamagat na, ‘Call to Islam’. Sinabi niya: “Batay sa magandang ugnayan naitatag sa pagitan ng Kristiyano at Muslim mula sa mga Arabo, ating mahuhusgahan na ang pamimilit ay hindi isang pangangailangan upang yumakap ang isang tao sa Relihiyong Islam. Si Propeta Muhammad ﷺ ay nakilahok sa isang kasunduan mula sa mga tribong Kristiyano. Higit pa rito, si Propeta Muhammad ﷺ ay binalikat ang tungkuling pangalagaan at pagkalooban ng kalayaan ang mga di-Muslim na isakatupran ang kanilang mga rituwal na pangrelihiyon. Sa katotohanan, pinahintulutan niya ang isang pari ng simbahan na gampanan ang karapatan at kapangyarihan nito ng may kapayapaan at kaligtasan.”

Ito ay sapat na upang bigyang liwanag ang maling paratang laban sa karapatan ng tao sa Islam. Sa pangkalahatang pagpapasiya tungkol dito, ito ay nagsasabing: Ang mga di-Muslim ay may karapatan sa anumang karapatang nauukol sa amin (Muslim). Sila (di-Muslim) ay napag-uutusan din kung ano ang iniuutos sa amin (Muslim). Ang pananalitang ito ay nagpapatunay na walang alinlangan na walang pagkakaiba ang sinuman na namumuhay sa ilalim ng Islamikong lipunan.

IKATLONG PARATANG:

Ang pagpapatupad at **Paglapat ng Batas sa Pagpaparusa sa Islam**, ito ay tinatawag sa Arabik na **Hudud**. (Ang pahayag nila) ay isang malupit at di makataong gawain. At ito ay lumalagpas sa karapatan ng tao.

Ang Paliwanag at Kasagutan:

Una sa lahat, ating ilarawan na ang krimen at pagpatay sa Islam ay nahahati sa dalawang uri:

1. Ang mga krimen ay mayroong kaukulang parusa ayon sa Batas ng Islam. Ang mga krimeng ito ay ang pagpatay, pangangalunya, pagnanakaw, pag-inom ng alak, maling pagbibintang laban sa

pangangalunya o ibang imoral na gawain at pakikipag-away laban sa mga Muslim o pananakit at pananakot sa kanilang lipunan.

2. Ang mga krimen na walang kaukulang parusa ayon sa Islamikong Batas. Ang pinuno ay binigyan ng kapangyarihan na magtakda ng parusa sa ganitong krimen batay sa kapakanan ng mamamayan at lipunan. Ang mga ganitong parusa ay tinatawag na “Pangaral o Babala”.

Ang mga krimeng mayroong tiyak na kaparusahan ayon sa Islamikong Batas ay nahahati din sa dalawang uri:

1. **Unang Uri:**

Ito ay tumutukoy sa mga krimen na nakaugnay sa personal na karapatan ng tao katulad ng pagpatay, pag-atake sa isang tao na nagbunga ng sakit sa tao (gaya ng naputol ang kamay, o paa, o napilayan), o paratang ng pangangalunya. Ang parusa ng ganitong krimen ay maaaring bumaba o mabawasan kung ang biktima (taong nagsampa ng daing) ay binawi ang kaso sa pamamagitan ng pakikipagkasundo. Ang parusa sa ganitong krimen ay magiging **Ta’zeer** (parusa na naglalayong bigyan ng disiplina ang nasasakdal).

2. **Ikalawang Uri:**

Ito ay tumutukoy sa parusa na nakaugnay sa pagsuway sa kautusan ng Allah at sa ibang itinakdang kautusan ng Islam. Ang mga krimeng ito ay ang pag-inom ng alak, pangangalunya at pagnanakaw. Ang parusa sa mga nabanggit na krimen ay hindi maaaring bawiin kahit na ang nagsampa ng daing ay bawiin ang kaso sa korte.

Ating suriin ang mga batayan ng Islam sa pagpapatupad ng **Hudud** (Batas sa Pagparusa):

Ang Hudud ay angkop lamang sa isang tao na nasa tamang gulang, at nasa tamang pag-iisip.

1. Ang Hudud ay ipagwawalang bisa kung sakaling ang ebidensiya ay hindi sapat o kaya kung ito ay hinala lamang. Ito ay batay sa

isang Hadith (salaysay) ng Propeta ﷺ na nagsabing: **“Itigil ang pagpapatupad ng parusa na batay lamang sa panghihinala.”**

2. Ang Hudud, ayon sa Islam, ay nararapat lamang para sa mga krimen na ginawa na sinasakop ng limang mahigpit na pangangailangan ng tao sa buhay.
3. Ang Hudud ay pinatutunayan sa pamamagitan ng pag-amin ng nasasakdal. Ganoon pa man, posible ring bawiin ang pag-amin. Ang pahayag lamang ng mga lalaki ang tinatanggap sa kaso ng Hudud.
4. Ang mahalagang layunin ng pagsasagawa ng ganitong parusa ay upang turuan ng isang mabuting aral ang mga kriminal na huwag gawin ang bagay na magbubunga ng pangamba o takot sa lipunan. Walang sinuman ang dapat makialam o humadlang sa anumang karapatan ng tao, samakatuwid ang parusa ay nagsisilbing proteksiyon upang makatiyak na ang karapatan ng bawa't mamamayan ay mapangalagaan. Sa ganitong paraan, ang buong mamamayan sa lipunan ay nakadarama ng kapayapaan at kaligtasan.

Bagama't ang Islam ay nagbibigay babala na isang masakit na parusa sa kabilang buhay sa mga taong gumagawa ng iba't-ibang uri ng krimen hindi naman agad na nilalapatan ng pasura dito sa mundo. Lahat ng tao sa Islamikong lipunan na sinuway ang mga batas at mga alituntunin ng Islam ay pumapailalim sa ganitong mga parusa. Mayroong mga tao sa anumang lipunan na hindi maaaring pigilin ang kanilang mga gawang krimen maliban na sila ay sapilitang pigilin sa kanilang masamang gawa laban sa lipunan. Kaya, ating mapapansin na ang Islam ay tinitingnan nito ang karampatang parusa sa bawa't krimen. Ang **Qisas** o ang Batas ng Pagkapantay-pantay ay isang makatarungang parusa, at ito ay akma lamang sa isang pumatay ng kanyang kapwa. Ang Allah ay nagsabi:

{O kayong mga naniwala! Ipinag-utos sa inyo ang Qisas (batas ng pagkapantay-pantay sa pagparusa) sa kaso ng pagpatay; ang malaya para sa malaya, at ang alipin para sa alipin, at ang babae para sa babae....}. (Qur'an 2:178)

Gayon pa man, kung ang pamilya ng biktima ay nagbigay patawad sa nakapatay, ang parusa ay babawiin. Ang Allah ay nagsabi:

{...Datapuwa't ang sinumang nabigyan ng pagpapatawad ng kanyang kapatid kapalit ng isang bagay (blood money), kung gayon, hayaang isunod ito sa kagandahang-asal, at ibigay sa kanya (sa kapatid ng biktima) na may kahusayan...}. (Qur'an 2:178)

At tungkol naman sa pagputol ng kamay ng magnanakaw. Ang Allah ay nagsabi:

{At ang lalaking magnanakaw at ang babaing magnanakaw, ay inyong putulin ang kanilang mga kamay bilang kabayaran sa mga kinita nila, isang huwaran na kaparusahan mula sa Allah. At ang Allah ay Makapangyarihan, Matalino}. (Qur'an 5:38)

Ganoon pa man, ang Islam ay hindi naglalapat ng parusang pagputol ng kamay sa magnanakaw maliban sa mga kondisyon at pangyayari. Una, ang pagnanakaw ay nararapat sakop ng itinakdang hangganan. Pangalawa, ang ninakaw na bagay ay nararapat na nasa pangangalaga o nasa nakapinid na lalagyan. Ikatlo, ang pangyayari ng pagnanakaw ay isang panghihinala lamang o ang dahilan ng pagnanakaw ay bunga ng kahirapan o karukhaan, sa ganoong mga dahilan, ang magnanakaw ay hindi nararapat putulan ng kamay. Ang pagnanakaw ay isang maselang krimen sa lipunan. Kapag ito ay kumalat sa buong lipunan, ang mga mamamayan ay magkakaroon ng pangamba at takot. At bunga nito, ang kapayapaan at kaligtasan ng mga mamamayan ay maglalaho. Bukod pa dito, kapag ang magnanakaw ay nahuli, maaari siyang magpumiglas o tumakas at dahil sa ganitong kalagayan maaaring makagawa pa ito ng panibagong krimen katulad halimbawa ng pagpatay. Samakatuwid, ang krimeng ito ay nararapat na harapin sa paraang maayos at matatag. Kapag ang magnanakaw ay nakapag-isip-isip na ang kanyang kamay ay mapuputol, maaaring kanyang iiwasan ang masamang gawaing ito. Kaya, ang yaman at kaligtasan ng pamayanan ay mapangangalagaan.

Ang Islam ay nagtakda rin ng tiyak na parusa na tinatawag na **Hirabah** -

isang krimen na isinasagawa sa ilalim ng pananakot sa pamamagitan ng sandata (ang parusa nito ay bibigyang paliwanag sa mga sumusunod na halimbawa). Isang halimbawa ng Hirabah ay: panunulisan (pagtambang sa mga dumadaan at sapilitang kinukuha ang mga salapi at ari-arian), pagpatay, panloob o puwersahang pagpasok sa mga mapayapang tahanan at pananakot sa mga inosenteng mamamayan. Ang pinagkasunduang parusa ay batay sa nasasaad sa Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi: **{Tanging ang kabayaran ng mga yaong nakikipagdigma sa Allah at sa Kanyang Sugo, at naghahasik sa lupa ng kasamaan: Na patayin sila, o di kaya ay ipako sila, o di kaya ay putulin ang kanilang mga kamay at mga paa sa magkasalungat na panig, o di kaya ay itapon sila sa kalupaan. Iyon ang mapapasakanila na kahihyan sa mundo, at mapapasakanila sa Huling Araw ang isang malaking parusa; maliban sa mga yaong nagbalik-loob sa pagsisisi bago kayo magkaroon ng kakayahan (sa pagdakip) sa kanila. Kaya, dapat ninyong maalaman na tunay ngang ang Allah ay Mapagpatawad, Maawain}. (Qur'an 5:33-34)**

Ang Parusa ay inilalapat ayon sa likas at masamang bunga ng isang krimen. Kung ang isang magnanakaw ay nakapatay at nagawang agawin ang salapi ng biktima, ang parusa ay kamatayan o pagpako sa magnanakaw sa krus. Kung ang magnanakaw ay nakuha niya ang salapi lamang nguni't hindi niya ito pinatay, ang kanyang kamay ay puputulin. Kung ang magnanakaw ay nakapatay at hindi naman nakuha ang salapi, ang parusa ay kamatayan. Kung ang magnanakaw ay nagawang takutin ang mga mamamayan nguni't wala namang pinatay, siya ay nararapat itapon sa labas ng kanyang bansa.

Karagdagan pa nito, ang Islam ay nagtakda rin ng parusa ng paghahagupit sa mga lalaking walang asawa na nagkasala ng pakikiapid. Ito ay batay sa kautusan na nakatala sa Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{Ang babaing mangangalunya at ang lalaking mangangalunya, ay hagupitin ninyo ang bawa't isa sa kanilang dalawa ng tig-iisang daang hagupit. At huwag kayong makuha ng awa sa kanilang

dalawa, sa relihiyon ng Allah, kung tunay ngang kayo ay naniniwala sa Allah at sa Huling Araw. At hayaang makasaksi sa pagpaparusa sa kanila ang isang pangkat mula sa lipon ng mga Mananampalataya}.
(Qur'an 24:02)

At para naman sa mga may-asawa, babae man o lalaki, na nagkasala ng pangangalunya, ang pagbato sa kanila hanggang mamatay ay siyang parusang ipalalaspang sa kanila. Ang parusang ito ay ilalapat lamang kapag ang mga itinakdang kondisyon ay ganap na naipatupad. Ang may-asawa, lalaki o babae ay maaaring batuhin hanggang mamatay sa dalawang pagkakataon:

- **Ang hayag at tuwiran na pag-amin.**

Walang sapilitan upang makamantan ang pag-amin ng isang kriminal. Bukod dito, ang paglilitis ay hindi isinasagawa pagkaraan ng unang pag-amin o hayag na pagtanggap ng kasalanan. Ang pag-amin ay nagkakaroon lamang ng bisa kapag ito ay inulit ng apat na beses, apat na pagkakataon ng pagpupulong sa korte. Ang hukom sa lahat ng pagpupulong at sa bawa't pag-amin ay binabaling ang mukha at nagpapahiwatig ng di pagsang-ayon dito. Katotohanan pa nito, ang hukom ay maaaring mag-alay ng mga kondisyon, salita na maaaring magbigay ng pagpigil sa pag-amin nito at pagpapayuhang suriing mabuti ang pag-amin. Ang Hukom ay maaari pa rin niyang sabihin sa nasasakdal ng ganito: “Maaaring hinalikan mo lamang siya o hinawakan (pisikal) nguni't hindi naman aktwal na nakagawa ka ng pangangalunya. O maaaring niyakap mo lamang ito na wala namang aktwal na pakikipagniig.” Ang lahat ng ito ay bukas na pintuan upang bawiin ng nasasakdal ang kanilang mga pag-amin. Ito ay batay sa Sunnah ng Propeta ﷺ na kanyang ginawang ang isang babae (mula sa tribo ng Ghamidi) ay nagpumilit na parusahan dahil sa katatagan ng pag-amin nito ng aktwal na paggawang pangangalunya at siya ay buntis bunga ng pakikipagniig nito. Kaya, kung ang nasasakdal ay nagpumumilit sa pag-amin, ang pagbato sa kanya ay isasagawa. Kahit na sa oras ng pagbabato, kung ang taong

binabato ay tumakbong papalayo upang takasan ang pagbato sa kanya, ito ay pagpapahiwatig ng pagbawi ng kanyang pag-amin. Sa ganoong kalagayan, ang pagbato ay ititigil.

• **Ang pangangailangan ng apat na makatarungang saksi.**

ang apat na makatarungang saksi ay nararapat na kilala sa pagiging makatotohanan sa kanilang mga pananalita at pag-uugali. Ang apat na saksi ay nararapat na patunayan ang tunay na naganap na pakikipagtalik (ibig sabihin kanilang aktwal na nakita na ang ari ng lalaki ay nasa ari ng babae). Ang ganitong kalagayan ay makikita lamang kung ang dalawang nasasakdal ay hayagang ginawa ang pakikipagtalik, nagpakita ng walang paggalang sa batas at dangal ng Islamikong lipunan. Sa kaso ng panghihinala lamang na ating nabanggit na nauna, ang parusa ng pagbato ay hindi maaaring isagawa. Ito ay batay sa isang Hadith (salaysay):

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Itigil ang pagpapatupad ng parusa na batay lamang sa panghihinala.”**

Ang pangangalunya at pakikiapid ay hindi isang pansarili o pribadong pagkilos. Katotohanan, ito ay isang pagsuway sa mga karapatan ng Islamikong lipunan. Maraming masamang ibinubunga ang ganitong imoral na gawain. Ang mga sumusunod ay mga halimbawa ng mga bunga ng ganitong masamang gawain:

1. Ibinababa nito ang pagpapahalagang panlipunan at prinsipyo ng lipunan at ang mga mamamayan nito. Kasunod nito, ang paglaganap ng mga sakit at maaaring ang mga inosenteng mamamayan ay mahawaan ng mga mapanganib na sakit.
2. Ang pagsasalamuha ng angkan. Ang isang bata ay maaaring iugnay sa iba kaysa sa kanyang tunay na ama at maaari ring ang bata ay alisan ng dangal bilang pag-uugnay sa kanyang tunay na ama. Ito ay nagbubunga rin ng suliranin sa pamana. Yaong hindi nararapat na pamanahan ay nagkakaroon ng mana at yaon namang nararapat bigyang pamana ay nawawalan ng pamana.

3. Pagkakaroon ng mga uri ng mamamayan na inaalisan ng pagmamahal sa kanilang mga magulang, angkan at pamilya at maging ang pagkakakilanlan ng pamilyang kinabibilangan. Ito ay nagkakaroon ng sikolohikal na sakit at pangangamba. Kasunod nito, maaaring magkaroon ito ng paglayo o pagkasuklam sa lipunang kinasasapian.

Ang pagiging ama o ina para sa bata ay katulad ng isang bansa. Ang bata ay umaasa ng kapayapaan paglingap, kaligtasan, pangangalaga, kaligayahan at kabuhayan sa kanyang sariling magulang.

Ang Islam ay nagtakda ng paghahagupit bilang parusa para sa pagbibintang o pagpapatang sa iba ng kasalanang pangangalunya o pakikiapid. Ang Allah ay nagsabi:

{At yaong mga nagpapatang (ng pangangalunya) sa mga malinis na babae, at pagkatapos ay wala silang madala na apat na mga saksi, magkagayon, hagupitin ninyo sila ng walumpung hagupit; at huwag kayong tumanggap mula sa kanila ng anumang pagsaksi kahit na kailan, sapagka't ang mga yaon, sila ang tunay na mga palasuway}. (Qur'an 24:04)

Ang layunin ng pagtatag at pagpapatupad ng ganitong parusa ay upang pangalagaan at panatilihin ang magandang moral sa lipunan at pangalagaan ang pribadong buhay ng mga inosenteng mamamayan. Ang paratang na may bahid ng kasinungalingan ay isang masidhing suliraning panlipunan na nararapat sikaping lutasin at tanggalin sa lipunan. Ang dangal ng tao ay lubhang mahalaga. Sino man ang magtangkang makialam sa pribadong buhay ng isang mamamayan ay nagkakaroon ng masamang ganti sa iba. Sa ibang pagkakataon, ang masamang paratang ay nauuwi sa krimeng pagpatay, pagpatay sa taong nagsimula ng kaguluhan. Samakatuwid, ang Shariah (Islamikong Batas) ay nagtakda ng ganitong parusa laban sa taong nagbigay paratang kung siya ay hindi nakapagbigay ng sapat na patunay sa pangyayari.

Lahat ng uri ng parusa sa Relihiyong Islam ay nagbigay patunay sa pananatili ng karapatan ng tao sa isip, sa gawa at sa paglalarawan ng banal na katarungan at pagkapantay-pantay.

Ang Islam ay hindi nakatuon sa pisikal na parusa lamang kundi ito ay nagbibigay pansin din sa sikolohikal na parusa. Ang maling pagpapahayag (false testimony) ng pagsasakdal, halimbawa ay hindi tatanggapin. Ito ay nagpapahiwatig ng pagiging tiwali, hindi normal at masamang gawa laban sa batas ng Islam. Ang tanging pang-unawa na maibibigay sa isang taong nagpapatang ay ang makita siyang nagsisisi at nagbalik loob sa Allah at binago ng ganap ang kanyang pag-uugali. Muli, ang lahat ng ito ay ginawa upang mapanatili ang mga karapatan ng tao. Ang Allah ang higit na nakakaalam.

Ang Islam ay nagtakda rin ng parusa laban sa lahat ng uri ng nakalalasing at naglalako ng bagay na nakalalasing. Ang pag-inom ng alak o paggamit ng mga ipinagbabawal na gamot ay mayroon ding parusa ayon sa Shariah (Islamikong Batas) sa pamamagitan ng hagupit. Malaya ang tao na kumain at uminom ng anumang nais niya. Malaya siyang magdamit sa anumang nais niya nguni't ito ay nararapat na nasa hangganan ng batas ng Allah. Ipinagbawal ng Allah ang ilang uri ng inuming nakalalasing, mga laman ng hayop at malalaswang pananamit na nagiging sanhi ng panlipunan at moral na suliranin. Ang Islam ay nagbabawal para sa isang mananampalataya na kumain ng laman ng patay na hayop, dugo ng anumang hayop, ang baboy at mga hayop na kinatay para sa pag-aalay nito sa mga diyus-diyusan. Walang eksaktong parusa sa mga ganitong uri ng pagsuway sa Batas ng Allah, nguni't sinuman ang nakagawa ng ganitong pagkakasala ay nararapat na humingi ng kapatawaran sa Allah at magsisi at magbalik loob sa Kanya at lisaning ganap ang ganitong masamang gawa. Nguni't kung siya ay nahuli na hayagang ginagawa ito, siya ay lalapatan ng kaukulang pagdidisiplina batay sa kabutihan ng buong lipunan at mamamayan. Ang tao ay pinagbabawalan ng anumang nakalalasing na inumin na hindi lamang nagbubunga ng masama sa kanyang sariling katawan, isip at pamilya, nguni't higit sa lahat, ito ay nagbubunga ng masama sa kabuuan ng lipunan. Kaya nga ayon sa Islam, ang alak at anumang nakalalasing ay tinatawag na "Ugat ng Kasamaan". Ang paghagupit sa isang manginginom ay itinakdang parusa sa Islam

upang bawasan ang paggamit ng mga nakasasamang bagay. Ang layon nito ay upang pangalagaan ang tao at ang kanyang sarili; ang kanyang kayamanan, kaisipan at katawan. At ito ay upang alisin din ang anumang panganib na kasusuungan sa buhay pang moral, kabuhayan at panlipunan ng isang tao. Ang ilan sa mga masamang bunga ng abusong paggamit ng nakalalasing na inumin ay ang mga sumusunod:

- Ang isang lasing ay maaaring makagawa ng pagkakasalang pakikiapud o pangangalunya, at ng panggagahasa sanhi ng pagkalasing.
- Ang ‘addict’ o taong lulong sa bawal na gamot ay nagiging inutil na mamamayan ng lipunan. Maaaring gumawa ito ng isang imoral na gawain upang makakuha lamang ng mga ipinagbabawal na gamot sa pamamagitan ng pagnanakaw o anumang krimen.
- Ang kayamanan at panahon ay naaaksaya na nagkakaroon ng masamang bunga sa pamayanan at lipunan.
- Ang lipunan ay napagkakaitan ng anumang kaunlaran o pagsulong ng dahil sa isang “addict”. Ito ay pagpapahiwatig ng pang-aabuso sa karapatan ng lipunan.
- Ang isang ‘addict’ ay pansamantalang wala sa kanyang sariling pag-iisip o katinuan. Sa ganitong kalagayan maaari siyang humantong sa isang malagim na pangyayari. Sinumang tao na nasa ilalim ng ipinagbabawal na gamot ay maaaring umasal na parang hayop at maging makahayop ang mga kilos at ugali. Hindi pinahihintulutan o hinahayaan lamang ng Islam ang ganitong asal. Kaya, ang Islam ay nagpasiya ng isang malawak at pangkalahatang alituntunin ng Shariah (Islamikong Batas) na nagtatakda ng kaukulang parusa katumbas ng kasalanang ito. Ang Allah ay nagpahayag ng kaukulang parusa. Siya ay nagsabi:

{At ang kabayaran ng masama ay masama rin na katulad nito...}. (Qur’an 42:40)

{At kung magparusa kayo, samakatuwid, magparusa rin kayo ng katulad sa ginawang pagpaparusa sa inyo...}. (Qur’an 16:126)

Gayon pa man, ang Islam ay hindi isinasagawa ang parusang ito, bagkus iniiwang bukas ang pintuan para sa kapatawaran upang isaalang-alang ang personal na karapatan at pananakit. Ang Allah ay nagsabi:

{...Bagkus, hayaan silang magpatawad at magpaumanhin. Hindi ba ninyo naiibigan na magpatawad ang Allah sa inyo? At ang Allah ay Mapagpatawad, Maawain}. (Qur'an 24:22)

{...Datapuwa't sinuman ang nagpatawad at nakipagkasundo (sa kanyang katunggali), magkagayon ang kanyang gantimpala ay nasa Allah...}. (Qur'an 42:40)

Ang Islam ay hindi naglalayong maghiganti sa isang nagkasala at hindi rin nagtatakda ng masakit na parusa ng dahil lamang sa karahasan at kalupitan ng nagkasala laban sa mga mananampalataya. Ang pangunahin at mahalagang dahilan ng parusa ay upang mapanatili ang karapatan ng mga mananampalataya sa Islamikong lipunan. Naglalayon ding mapanatili ang kapayapaan at kasarinlan at bigyang babala ang sinumang gumagawa ng mga kasamaan na mag-isip muna ng ilang ulit bago isagawa ang mga masasamang gawain laban sa lipunan. Nais ng Islam na linisin ang Islamikong lipunan mula sa lahat ng uri ng katiwaliang gawain. Kung ang isang mamamatay tao ay napag-isipan na siya ay papatayin sa pagpaslang niya sa isang tao, kung ang isang magnanakaw ay nakapag-isip na ang kanyang mga kamay ay puputulin ng dahil sa pagnanakaw, at kung ang isang nangangalunya ay nakapag-isip na siya ay hahagupitin, kung ang nagpapatayang ay nakapag-isip na siya ay makakalasp ng masakit na parusa ng paghahagupit, silang lahat ay magkakaroon ng takot na gawin ang mga masasamang gawa. Samakatuwid, ang Islamikong lipunan ay ligtas at mapayapa. Ang Allah ay nagsabi:

{At mayroon kayo sa Qisas (pantay-pantay na pagpaparusa) na (mapayapang) kabuhayan, O kayong mga may pang-unawa; baka sakaling magkaroon kayo ng kabanalan}. (Qur'an 2:179)

Maaaring ang iba ay magsabi na ang mga itinakdang parusa sa Islam ay

malulupit. Ang kasagutan ay simple lamang: Lahat ng tao ay nagkakaisa na ang mga krimen ay lubhang nakasasama sa lipunan. Lahat ng tao ay nagkakaisa at sumasang-ayon na ang mga krimen ay dapat sugpuin at ang mga taong gumagawa ng kasamaang ito ay dapat parusahan. Gayon pa man, ating ihambing ang katotohanan kung alin ang mabisang paraan para sa pagsugpo ng mga krimen, ang Batas ba ng Diyos o ang Batas na ginawa lamang ng tao?

Ang mga parusa ng Islamikong Batas ay maaaring malupit sa paningin ng mga nakakakita nito, nguni't ito ay makatarungan, praktikal at makatuwirang parusa kapag sinuring mabuti. Ang mga Islamikong parusa, sa tulong ng Poong Maykapal-Allah, ay sapat upang pawiin ganap ang lahat ng uri ng krimen mula sa Islamikong lipunan. Ang katuwiran ay nag-uutos at nangingibabaw na bago mag-alay ng kabaitan sa isang kriminal, nararapat na ang karapatan ng biktima ay ipagkaloob at hindi dapat kalimutan. Ang isang masama o tiwali na tao ay dapat tanggalin mula sa lipunan katulad din na ang isang sakit sa katawan ay dapat alisin upang ang katawan ay manatiling malusog at malakas. Ang ilang hindi nakauunawa sa Islam ay nagbigay paratang na ang Islamikong lipunan ay malupit na lipunan. At pinararatangan din na ang mga parusa at batas nito ay malupit. Karagdagan pa nito, ang ibang media ay nagpapalabas at naglalarawan ng mga mamamayang nasa ilalim ng Islamikong lipunan na putol ang kamay o paa, o di kaya ay may permanenteng kapansanan o mga taong hinagupit sa araw araw. Ang iba ay maaaring mag-isip o magbigay haka-haka na ang parusa sa Islam ay isinasagawa at ipinapatupad sa araw araw. Dapat malaman ng lahat, na sa kasaysayan ng Islam, mayroon lamang ilang pagkakataon na ang pagbato hanggang mamatay ang naitala at naipatupad. Ang mga pagkakataong ito ay bihira at isinagawa lamang ng dahil sa kahilingan mismo ng mga nagkasala na umamin ng kanilang pagkakasala at nagpahayag ng pansariling pagnanasang lapatan ng parusang pagbato hanggang kamatayan. Ang mga ganitong tao ay nagnais na maging malinis mula sa kasalanang ito.

IKAAPAT NA PARATANG:

Ang parusa na itinakda ng Islam sa **Taong Nagpasiyang Lisanin Ang Islam** bilang kanyang pamamaraan ng buhay, ay tuwirang pagsuway laban sa Karapatan ng tao. Ang Karapatan ng tao ay nagbibigay katiyakan ng kalayaan ng Relihiyon sa lahat ng tao. Bukod dito, ang parusa ay sumasalungat sa pahayag ng Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{Walang sapilitan sa relihiyon...}. (Qur'an 2:256)

• Ang paliwanag at kasagutan:

Ang Shariah (Islamikong Batas) ay nagtakda ng parusang ito sa isang tao na tumalikod sa Islam bilang kanyang pamamaraan ng buhay at itinakwil ang lahat ng batas at alituntunin, batay sa isang Hadith (salaysay).

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ipinagbabawal na kitlan ng buhay ang isang Muslim maliban kung siya ay nakagawa ng isa sa tatlong bagay: 1) Ang lalaki o babae na nagkasala ng pangangalunya. 2) Kung siya ay nakapatay ng kapwa niya Muslim. 3) Kung siya ay lumisan sa Islam (hayagan niyang itinakwil ang Islam at hayagan din niya itong binabatikos) at lumayo sa kanyang pamayanang Muslim.”** (Al-Bukhari at Muslim)

Karagdagan pa nito, batay sa isang Hadith (salaysay).

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sinuman ang nagbago at tumalikod (sa Islam bilang kanyang relihiyon), siya ay dapat patayin.”**

Subali't, ating isaalang-alang ang dalawang mahahalagang bagay tungkol sa pagtalikod ng isang tao sa Islam.

- Ang pagpatay sa isang taong tumalikod sa Relihiyong Islam (apostate) ay nagsasaad na ang taong ito ay binabatikos at tinatakwil niya ang Islam nang hayagan sa publiko. Ang taong tumalikod sa Relihiyong Islam ay katumbas ng pag-aalsa sa ilalim ng Islamikong lipunan. Kung ang isang tao na “apostate” ay isinaloob at sinarili lamang

niya ang pagtalikod sa Islam at hindi niya inihayag ito, hinahayaan na lamang ito sa kapasiyahan ng Allah. Ang Allah ang ganap na nakaalam kung sino ang tunay na naniniwala at tumatakwil sa pananampalatayang Islam. Ang mga Muslim ay pinagbabatayan ang paghuhukom, paglilitis at ibang bagay at ipinaubaya na lamang ang katotohanan sa Allah.

- Ang isang tao na tumalikod sa pananampalatayang Islam ay maaaring bigyan ng tatlong sunod-sunod na araw bilang pagkakataon na bumalik sa ilalim ng Islam. Ang mga maalam (iskolar) na Muslim ay inaatasang magbigay ng paliwanag sa taong ito na ang pagtalikod ay malaking kasalanan sa Allah. Kung siya ay nanumbalik sa Islam siya ay malaya nguni't kung siya ay nagpasiyang tumalikod na pagkatapos ng paliwanag, siya ay lalapatan ng parusang kamatayan. Ang pagkitil sa buhay ng ganitong tao ay isang kaligtasan sa mga mamamayang namumuhay sa ilalim ng Islamikong lipunan.
- Ang pagpapahayag ng pagtalikod sa Islam ay hindi tinatanggap sa Shariah (Islamikong Batas), sapagka't ito ay nagpapahiwatig na hindi pagbigay galang sa kanyang isinumpang tungkulin at pananagutan sa kanyang pananampalataya. Kung ang isang tao ay hindi niya pinanatili ang kanyang pananagutan sa Islam, siya ay itinuturing na higit na masama kaysa sa isang walang pananampalataya. Ang Allah ay nagsabi:

{Katotohanan, yaong mga naniwala, pagkaraan ay nagsitakwil ng pananampalataya, at muling naniwala sila, pagkaraan ay muli namang nagsitakwil sila ng pananampalataya, at pagkaraan ay mas lalo pa nilang dinagdagan ang pagtakwil sa pananampalataya; hindi marapat sa Allah na magpatawad sa kanila at hindi rin Siya mamatnubay sa kanila ng landas}. (Qur'an 4:137)

- Ang pagtalikod sa Islam bilang pamamaraan ng Buhay ay katumbas ng malisyosong propaganda laban sa Islam. Higit sa lahat, ang

pagtalikod sa Islam ay isang malaking kahihyan sa Islamikong lipunan at sa pamayanan nito. Ang pagtalikod nito ay magbibigay ng panghihina sa mga mamamayan na sumapi o yumakap sa Islam bilang pamamaraan ng buhay. Ang pagtalikod sa Islam ay nangangahulugan na ang pagyakap niya sa Islam ay isa lamang pagsubok at walang katapatan sa kanyang pananagutan sa pamamaraan ng buhay nito. Samakatuwid, itong pagtalikod niya ay isang tangka ng pag-atake sa Islam sa kanyang kalooban. Kaya, ang parusa nito ay itinakda ng Allah, ang Ganap na Nakakaalam.

- Ang Islam, sa kabilang dako, ay nagnanais sa mga ‘apostate’ na pag-isipang mabuti at bigyan ang sarili na pag-aralan ito nang ganap. Sila ay napag-utusang mag-usisa, magsuri at pag-aralan ng may katapatan ang lahat ng aspeto ng Islam bilang pamamaraan ng buhay bago yumakap sa Islam at manumpa ng kanyang pananagutan. Kung ang pagyakap ay kusang loob, ito ay kaaya-aya at mabuti. Kung hindi naman, ang masakit na parusa ay hindi makapagbibigay ng maliit na pagkakataon para sa isang tao na nais lamang paglaruan ang Islam at nais lamang manubok sa Islam.

Karagdagan pa dito, hindi itinuturing ng Islam ang pagtalikod sa pananampalataya bilang personal na bagay. Ang pagtanggì sa Islam bilang pamamaraan ng buhay ay hindi pag-iiba o pagbabago ng relihiyon ng isang tumalikod sa Islam (apostate), bagkus ito ay ang di-pagtanggap sa kabuuang batas at pamamaraang buhay ng Islam. Kaya’t ang pagtalikod na ito ay katiyakang makakapinsala at makakasira sa buong sistema at hindi lamang sa isang taong tumalikod sa Islam. Tulad ng naipaliwanag sa una, itinuturing ng Islam ang pagtalikod na ito bilang paghihimagsik o panunuligsa sa loob ng prinsipyo nito at nag-aanyaya ng katiwalian sa Islamikong pamayanan. Hindi tinatanggap ng Islam ang makasalanang gawain na ito na nagdudulot ng kaguluhan at kasamaan sa pamayanan. Sa katunayan, ito ay walang kaibahan sa mga makabagong prinsipyong pampolitikal sa ngayon, na nagtuturing bilang isang ilegal na gawain ang mga nagku-‘coup-de-tat’ (mga

gumagamit ng dahas) o ibang pamamaraan upang mapabagsak ang kasalukuyang pamahalaan. Bukod dito, ang mga paghihimagsik na mga gawain laban sa pamahalaan ay itinuturing na malubha at maselan na siyang kadahilanan ng pagpatay, pagpapakulong at pagtapon sa mga miyembro ng mga nanghihimagsik. Sa katunayan pa nito, ang mga di-sumasang-ayon sa umiiral na prinsipyong pampolitikal ay maaaring pinahihirapan ng labis sa katawan at kaisipan at ang kanilang mga pag-aari o kayamanan ay nakukumpiska. Bukod dito, ang mga miyembro ng pamilya o kamag-anak ng mga nasangkot dito ay sumasailalim at nakararanas ng panliligalig at pang-aabuso.

IKALIMANG PARATANG:

Ang Pagpigil sa Babaing Muslim na Mag-asawa ng Lalaking di-Muslim ay isang pagsuway laban sa karapatan ng tao lalo sa kanyang pansariling kalayaan na nagbibigay laya sa isang tao na mag-asawa sa kaninuman.

Ang Paliwanag at Kasagutan:

Ang Islamikong pangangatuwiran at pang-unawa sa paghihigpit sa kalayaang mag-asawa ay upang mapanatili at mapangalagaan ang pamilya sa Islamikong lipunan. Ang Islam ay naglalayon na pangalagaan ang pamilya laban sa pagkawasak nito sa pamamagitan ng diborsiyo dahil sa kaibahan ng relihiyon sa pagitan ng mag-asawa. Ang asawang lalaki ay maaaring magpakita ng isang matibay na pahiwatig ng di paggalang sa pananampalataya at prinsipyo ng paniniwala ng asawang babae, sapagka't iniisip niya na siya ay higit na dapat mangibabaw at sundin bilang pinuno ng tahanan. Karagdagan pa nito, ang asawang babae ay maaari ding makadama na siya ay mahina at maramdamin tungkol sa kanyang pananampalataya.

Sa tatlong kasong sumusunod ay ipaliliwanag ang dahilan. Gayon pa man, lahat ng tatlong kaso ay nag-ugat mula sa iisang prinsipyo na ating tinukoy sa naunang pangungusap.

Kaso Bilang: 1.

Ang lalaking Muslim ay nag-asawa sa isang walang paniniwala sa Diyos. Ipinagbabawal ito ng Islam, sapagka't ang Islamikong pananampalataya ay hindi tinatanggap ang kawalan ng paniniwala. Ang buong pamilya ay maaaring patuloy ang pakikipagtalo tungkol sa paksang ito na ang wakas ay diborsiyo. Ang diborsiyo ay isang kinamumuhiang gawain sa paningin ng Allah. Samakatuwid, hindi iniutos ng Islam ang pag-aasawa na kung saan ang asawang lalaki ay hindi nagpapakita ng anumang pagsasaalang-alang sa prinsipyo ng Pananampalataya ng kanyang asawang babae at sa pamilya nito. Kasunod nito, ang suliranin ng pag-aasawa ay mauwi lamang sa diborsiyo na ang bunga ay pagpanaw din ng Islamikong pamilya.

Kaso Bilang: 2.

Ipinahihintulot ng Islam sa lalaking Muslim na mag-asawa ng isang Kristiyano o Hudyong babae, sapagka't tinatanggap ng Islam ang mensahe ni `Isa (Hesus) bilang Propeta at Sugo ng Allah. Tinatanggap din ng Islam ang mensahe ni Musa (Moises) bilang Propeta at Sugo ng Allah. Samakatuwid, ang isang Kristiyano o Hudyo ay maaari niyang panatilihin ang kanyang relihiyon na walang mabigat na kahaharaping suliranin. Bagama't, mayroong kaibahan sa prinsipyo ng pananampalataya at paniniwala, ang pag-aasawa ay magpapatuloy at ang pamilya ay uunlad kung ang lahat ay maisasaayos sa pagitan ng mag-asawa sa kapahintulutan ng Allah.

Kaso Bilang: 3.

Hindi pinahihintulutan ng Islam na ang babaing Muslim ay magpakasal sa isang lalaking hindi Muslim, sapagka't ang Kristiyano o ang Hudyo ay hindi tinatanggap ang pagiging Propeta ni Muhammad ﷺ. Katotohanan, ang isang ganitong tao ay maaaring magsalita ng anumang masasakit na paratang tungkol sa Propeta ng Allah, ang ganitong kalagayan ay magbubunga ng galit o suklam sa pagitan ng mag-asawa. Sa bandang

huli, ito ay mauuwi lamang sa diborsiyo. Batay dito, pinipigil ng Islam ang pag-aasawa na mauuwi lamang sa diborsiyo.

IKAANIM NA PARATANG:

Ang **Pang-aalipin sa Islam** ay sumasalungat sa Islamikong konsepto ng pagkapantay-pantay ng tao at ganap na kalayaan. Ito rin ay isang panghihimasok sa karapatan ng tao.

Ang Paliwanag at Kasagutan:

Nais naming ilarawan ang katayuan ng Islam laban sa pang-aalipin. Hindi tinatanggap ng Islam ang sistemang pang-aalipin, sapagka't ang pagkakaroon ng kakaibang panlipunan at pangkabuhayang kalakaran o kalagayan ng lipunan ang siyang sanhi ng pang-aalipin bago dumating ang Relihiyong Islam. Ang kabuuan ng lipunan, noon, ay umaasa sa sistemang pang-aalipin sa pangangalaga ng kanilang kabuhayan at panglipunang pangangailangan. Katotohanan, ang sistemang pang-aalipin ay hindi lamang laganap sa 'Arabian Peninsula' kundi ito ay laganap sa mundo. Karagdagan pa nito, ang sistemang pang-aalipin ay ganap na kinikilala at sinusunod ng mga naunang relihiyon. Ito ay nakasaad sa Bibliya:

“10. Pagka ikaw ay lalapit sa isang bayan upang makipaglaban, ay iyo ngang ihahayag ang kapayapaan doon. 11. At mangyayari, na kung sagutin ka ng kapayapaan, at pagbuksan ka, ay mangyayari nga na ang buong bayang masusumpungan sa loob ay magiging sakop mo, at maglingkod sa iyo. 12. At kung ayaw makipagpayapaan sa iyo, kundi makikipagbaka laban sa iyo, ay kubkubin mo nga siya. 13. At pagka ibinigay ng Panginoon mong Diyos sa iyong kamay ay iyong susugatan ang bawa't lalaki niyaon ng talim ng tabak. 14. Nguni't ang mga babae at ang mga bata at ang mga hayop, at ang buong nasa bayan, pati ng buong nasamsam doon; at kakanin mo ang samsam sa iyong kaaway na ibinigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos. 15. Gayon ang iyong gagawin sa lahat ng bayan

totoong malayo sa iyo, na hindi sa mga bayan ng mga bansang ito. 16. Nguni't sa mga bayan ng mga taong ito na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos na pinakamana ay huwag kang magtitira ng may buhay sa anumang bagay na humihinga. 17. Kundi iyong lilipulin sila..." (Deuteronomio 20:10-17)

Sinusunod ng Islam ng unti-unti at ang mahabang pagbabalak na alisin at pawiin ang pang-aalipin mula sa Islamikong lipunan. Katulad ng pagbabawal ng lahat ng uri ng nakalalasing na alak. Ang alak at mga inuming nakalalasing ay hindi ipinagbabawal ng Islam kaagad, bagkus ito ay ginawa sa marahang hakbangin.

Sa unang hakbangin, ang Allah ay nagpahayag mula sa Banal na Qur'an. Siya ay nagsabi:

{Nagtatanong sila sa iyo tungkol sa nakalalasing at pagsusugal. Sabihin mo: Mayroon sa dalawang ito na malaking kasalanan at mga kapakinabangan sa mga tao; datapuwa't ang kasalanan ng dalawang ito ay higit na malaki kaysa sa pakinabang nito...}. (Qur'an 2:219)

Gayon pa man, nang dahil sa pagtanggap ng mga tao sa Islam bilang kanilang pamamaraan ng buhay at relihiyon, ang Allah ay nagpahayag ng isa pang paalala. Siya ay nagsabi:

{O kayong mga naniwala! Huwag kayong lumapit sa Salah (pagdarasal) habang kayo ay lasing hangga't hindi ninyo nababatid kung ano ang inyong sinasabi...}. (Qur'an 4:43)

Kaya, nang ang kanilang pananalig at paniniwala ay naging matibay na sila ay nagsimulang matuto at pag-aralan ang Islam ng maayos, pagpapakita ng paggalang at pagsunod sa mga Kautusan ng Allah at ang mga aral at payo ng Sugo ng Allah. Ang Allah ay nagbigay ng ganap na pagbabawal para sa alak at sugal. Kaya, ang Allah ay muling nagpahayag. Siya ay nagsabi:

{O kayong mga naniwala! Katotohanan, ang nakalalasing, at ang sugal, at ang mga rebulto (imahen), at ang mga busog o palaso (na ginagamit sa pagtuklas ng kapalaran) ay marumi, mula sa gawain

ni Shaitan (Satanas). Kaya't iwasan ninyo siya, baka sakaling kayo ay magtagumpay}. (Qur'an 5:90)

Ang Islam ay may sinusunod na patakaran upang pawiin ang pang-aalipin mula sa Islamikong lipunan. Ang Islam ay hindi agad-agad nagutos na ganap na alisin ang pang-aalipin, bagkus ay matalinong inubos ang lahat ng pinagmumulan ng pang-aalipin. Ang Islam ay naglalayon na maabot ang antas na kung saan ang lahat ng mga gawain ay maglalaho ng ganap. Nagsimula ang Islam sa pamamagitan ng pagpapalaya ng kanilang mga isip at puso. Sila ay inutusang maging matatag, malusog at may kakayahan sa kalooban. Sila ay tinuruang alisin sa kanilang mga sarili ang damdaming panghihina at magkaroon ng dangal sa kanilang mga puso at isip para sa kanilang alipin sa pamamagitan ng pagtawag sa kanilang mga alipin bilang mga kapatid. Ang pang-aalipin ay hindi nanatiling ganap sa Islamikong lipunan.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang inyong manggagawa ay inyong mga kapatid. Iniatang ng Allah sa kanila ang paglilingkod sa inyo. Sinuman ay mayroong isang kapatid na naglilingkod sa kanya, nararapat na ito ay kanyang pakainin katulad ng kanyang kinakain, bihisan katulad ng kanyang pananamit at huwag ipagawa sa kanya ang gawaing hindi kayang gawin. At kung ito ay ipagagawa sa kanila, dapat silang tulungan.”** (Al-Bukhari)

Higit pa nito, itinatag ng Islam ang karapatan ng buhay para sa isang alipin.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sinumang pumatay sa isang alipin ay dapat ding patayin. Sinumang pumutol ng ilong ng isang alipin, ang kanyang ilong ay dapat ding putulin. At sinuman ang nag-alis ng ari ng alipin, ang kanyang sariling ari ay dapat ding alisin.”** (Al-Bukhari at Muslim)

Nag-uutos ang Islam sa mga Muslim na maging mabait at mabuti sa kanilang mga alipin at mga katulong. Ang Allah ay nagsabi:

{Kaya, sambahin ninyo ang Allah, at huwag kayong magtambal sa

Kanya ng anupaman, at maging mabuti sa dalawang magulang, at sa mga kamag-anak, at sa mga ulila, at sa mga mahihirap, at sa kapitbahay na kamag-anak, at sa kapitbahay na hindi kamag-anak, at sa kaibigan na katabi sa paglalakbay, at sa naglalakbay (na kinapos ng panustos sa daan), at sa pag-aari ng inyong mga kanang kamay. Katotohanan, ang Allah ay hindi Niya minamahal ang sinumang naging mapagmataas na mayabang}. (Qur'an 4:36)

Patunay pa nito, isinasaalang-alang ng Islam ang damdamin ng mga alipin na may dangal, kaya naman ipinag-uutos sa mga mayroong alipin na huwag ipadama sa kanilang mga alipin ang kalagayan ng mga ito bilang alipin.

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Ang isang tao ay hindi dapat magsabi ng: ‘Ito ay aking alipin’, o ‘Ito ay aking katulong.’ Bagkus, ang dapat niyang sabihin: ‘Ito ay aking kasamang lalaki’, o ‘Ito ay aking kasamang babae’.”**

Gayon pa man, ang pagkaalipin, ayon sa aral ng Islam ay nakahangga lamang sa pisikal ng pagkaalipin at hindi sa kaisipan o pilosopikal. Ang isang alipin ay may karapatang panatilihin ang kanyang sariling pananampalataya kung nais niyang gawin ito. Karagdagan pa nito, ang Islam ay nagtakda ng pinakamagandang halimbawa ng makataong pagkapantay-pantay sa pamamagitan ng kabutihan o kabanalan. Samakatuwid, wala sa pagiging malaya o pagiging alipin ang batayan ng makataong pagkapantay-pantay maliban sa antas ng kanyang kabutihan at kabanalan. Ang pagkakapatiran sa Islam ay siyang naging tanikalang umuugnay sa pagitan ng isang alipin at ng kanyang pinaglilingkuran. Ang Islam ay nagbigay pa ng isang hakbangin upang mailarawan ang isang dakilang halimbawa. Nang si Zaid bin Harithah ay pinakasal sa kanyang pinsang si Zainab bint Jahsh, isang marangal na babae mula sa angkan ng Quraish. Ang aliping ito ay binigyan din ng isang katayuan bilang pinuno ng mga mandirigma na binubuo ng mga dakilang kasamahan ng Sugo ng Allah.

Mayroong sinusunod na dalawang pamamaraan upang alisin ang

pang-aalipin sa Islamikong lipunan at tuparin o isagawa ito sa kaaya-ayang pamamaraan upang maiwasan ang anumang di kanais-nais na ibubunga nito sa lipunan. Ang mga pamamaraang ito ay hindi nagbunga ng anumang hidwaan sa lipunan, pagkamuhi na maaaring mamagitan sa iba't-ibang antas ng tao sa Islamikong lipunan o kaya naman ay nagkaroon ng masamang bunga sa panlipunan o pangkabuhayang aspeto.

Ang Unang Pamamaraan:

Alisin ang anumang pinagmumulan ng pang-aalipin na laganap sa isang panahon batay sa kasaysayan ng Islam. Ang mga pinagmumulan ng pagkaalipin ay ang mga sumusunod:

Iba't-ibang uri ng digmaan na kapag ang isang panig ay nagapi o nalupig, ang mga mandirigma nito ay maaaring mapatay o madakip, at kasunod ay pagkaalipin ng mga ito.

1. Kung ang isang tao ay may salaping pagkakautang at walang kakayahang bayaran ito, ang taong may utang ay magiging alipin ng pinagkakautangan.
 2. Ang mga ama na may gawang ipagbili ang kanilang mga anak, lalaki man o babae.
 3. Ang pansariling hangarin. Kung ang isang tao ay may masidhing pangangailangan, kanyang ipinagbibili ang sarili upang makamantan ang kanyang pansariling hangarin.
 4. Ang mga gawaing pirata, pang-aagaw (kidnap) ng mga tao. Ang mga ganitong tao ay ginagawang alipin.
 5. Ang parusa sa mga krimen sa pamamagitan ng pagpatay, pagnanakaw at pangangalunya na ipinapataw sa mga gumagawa nito. Ang kriminal na tao ay magiging alipin ng biktima o ng pamilya ng biktima.
 6. Ang panganganak ng mga babaing alipin bagama't ang ama nito ay isang malayang tao.
-

Ito ay mga ilan lamang sa pinagmumulang dahilan ng pagkaalipin na matatagpuan sa buong mundo bago pa dumating ang Relihiyong Islam. Kaya naman, ipinagbawal ng Islam ang mga pinagmumulan ng pang-aalipin. May dalawang di-nasasakop sa prinsipyong ito na nalalabi:

1. Ang mga nadakip sa panahon ng legal na digmaan na ipinahayag ng isang namumunong Muslim. Gayon pa man, hindi lahat ng nadakip o nalupig ay itinuturing na alipin. Ang ilan sa mga ito ay pinalalaya at ang ilan naman ay binabayaran kapalit ng kalayaan. Ito ay batay sa pahayag ng Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{Kaya, kapag nakaharap ninyo yaong mga nagtakwil ng pananampalataya, kung gayon tigpasin ang mga leeg hanggang sa kapag marami na ang napatay ninyo sa kanila, inyong higpitan ang mga gapos. Kaya, maski alin sa pagpapalaya pagkaraan niyon o pagtubos, hanggang sa mailapag ng digmaan ang mga pasanin nito. Gayon nga, at kung nanaisin lamang ng Allah, tiyak na matatalo Niya sila, nguni't upang subukin lamang Niya ang iba sa inyo sa pamamagitan ng iba. At yaong mga nasawi sa Landas ng Allah, kailanman ay hindi Niya hayaan na maglaho ang kanilang mga gawa}. (Qur'an 47:04)

Bagama't ito ay nangyari sa mga unang panahon ng Relihiyong Islam. Ang mga kaaway ng Islam ay nagtangka na pigilin ang kaunlaran nito at ipinalaganap sa iba. Ang mga di-Muslim noong panahon na yaon ay ginagawang bilanggo ng digmaan ang mga nadakip na Muslim. Ganoon din ang ginawa ng Islam sa mga di-Muslim.

2. Ang namanang alipin, sa kabilang dako, ay isang batang isinilang sa dalawang aliping magulang. Ang ganitong bata ay itinuturing na alipin. Nguni't kung ang nakaanak sa isang babaing alipin ay ang kanyang pinaglilingkurang amo, ang anak ng ganitong ugnayan ay isang malayang bata na nakaugnay rin ang lahi nito sa kanyang ama. Sa ganitong kalagayan, ang babaing alipin ay tinatawag na "ina ng bata" na hindi pinagbibili o ibinibigay pang-regalo, bagkus siya ay magiging malaya kapag ang kanyang amo ay namatay.

Ang Ikalawang Pamamaraan:

Ang isa pa ay nakaugnay sa pagpapaunlad ng mga pamamaraan ng pagpapalaya mula sa pagkaalipin. Noong simula, ang tanging paraan ng kalayaan ng pagkakaalipin ay kung ito ay pinahintulutan ng kanyang amo na palayain ang isang babaing alipin. Ang isang alipin, bago pa dumating ang Islam, ay itinuturing na alipin sa buong buhay niya. Ang isang amo na magpapalaya sa kanyang alipin, ay kailangang bayaran siya ng kaukulang pananalapi na pinagkasunduan.

Hinihiling ng Islam ang pagpapalaya ng mga alipin sa pamamagitan ng magandang loob o kusang loob ng mga nagmamay-ari ng alipin at ang pagkakaroon ng kasunduan ng mga alipin at ang kanilang mga amo sa pamamagitan ng pagbayad ng kaukulang salapi para sa ganap na kalayaan ng mga ito. Binuksan ng Islam ang lahat ng pamamaraan bago pa man bigyang karapatan ang mga may ari ng alipin na palayain ang kani-kanilang mga alipin ng walang papasaning tungkuling pananalapi at binuksan din ang pagpapalaya ng mga alipin sa pamamagitan ng mga sumusunod na hakbangin at kautusan, gaya ng mga sumusunod:

• Ang Pagsisisi at Pagbabayad ng Kasalanan:

Sa pagpaslang ng di sinasadya, ang Islam ay nagtakda ng kabayaran sa pamamagitan ng pagpapalaya ng isang mabuting mananampalatayang Muslim at ito ay karagdagan pa sa pagbabayad ng Diyah (blood money) sa pamilya ng biktima. Ito ay batay sa isang talata ng Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{At hindi marapat sa isang mananampalataya na pumatay ng isang mananampalataya maliban sa pagkakamali, at sinuman ang nakapatay ng isang mananampalataya nang hindi sinasadya, kung gayon, magpalaya ng isang alipin na mananampalataya at magbayad ng Diyah (blood money) na ibigay sa kanyang pamilya, maliban kung ipaubaya nila bilang kawanggawa...}. (Qur'an 4:92)

- **Ang Pagsisisi at Pagbayad sa Panlalait sa Asawa.**

Ang Allah ay nagsabi sa Banal na Qur'an:

{At sa mga yaong naghahambing ng likod ng kanilang mga ina sa kanilang mga asawa, pagkaraan ay binabawi nila ang kanilang sinabi, ay marapat na magpalaya ng isang alipin bago sila magtalik. Gayon nga pinapaalala sa inyo iyon. At ang Allah sa anumang ginagawa ninyo ay Nakababatid}. (Qur'an 58:03)

- **Ang Pagsisisi at Pagbabayad Para sa Hindi Pagtupad sa Pangako:**

Ang Allah ay nagsabi sa Banal na Qur'an:

{Hindi kayo papanagutin ng Allah sa walang katuturan na mga panunumpa ninyo, nguni't papanagutin kayo sa inyong sinasadya na mga panunumpa; kaya ang katumbas na kabayaran nito ay pagpapakain ng sampung mga mahihirap, mula sa katamtaman na ipinapakain ninyo sa inyong pamilya; o di kaya ay pagbibihis sa kanila; o di kaya ay pagpapalaya ng isang alipin. Datapuwa't sinuman ang hindi makahanap, kung gayon, pag-aayuno ng tatlong araw. Iyon ang kabayaran ng inyong mga panunumpa kapag nakapanumpa kayo, kaya pakaingatan ninyo ang inyong mga panunumpa. Sa gayon, ipinapaliwanag ng Allah sa inyo ang Kanyang mga Tanda, baka sakaling kayo ay magpasalamat}. (Qur'an 5:89)

- **Ang Pagsisisi at Pagbabayad Para sa Pagtigil sa Pag-aayuno sa Panahon ng Ramadan:**

Ito ay batay sa isang Hadith (salaysay) na nangyari sa isang tao na tumungo sa Sugo ng Allah at nagsabing: “O Sugo ng Allah, ako ay nagkasala.” Ang Sugo ng Allah ay nagtanong sa tao: “Bakit?” Ang tao ay nagsabi sa Sugo ng Allah na siya ay nakipagniig sa kanyang asawa sa araw ng pag-aayuno sa buwan ng Ramadan. Ang Sugo ng Allah ay nagtanong: “Mayroon ka bang alipin na maaari mong palayain?” Ang tao ay umiling. Muli, ang Sugo ng Allah

ay nagtanong: “Ikaw ba ay may kakayahang pananalapi upang magpakain ng anim na pung taong dukha?” Ang tao ay nagsabi na wala siyang kakayahan. Habang ang lalaking ito at ang ibang naroroon ay nangakaupo, isang basket na puno ng sariwang datiles ang ipinagkaloob sa Sugo ng Allah. Hinanap ng Sugo ng Allah ang lalaki na nakagawa ng bawal na pakikipagniig sa asawa sa panahon ng Ramadan at ito naman ay lumapit sa kanya. Ang Sugo ng Allah ay nagsabi sa kanya: “Dalhin mo ang mga datiles na ito at ipamigay mo sa mga mahihirap bilang iyong kawanggawa upang mabayaran (ang iyong kasalanan).” Ang lalaki ay sumagot: “O, Sugo ng Allah! Isinusumpa ko sa Allah na wala ng higit pang mahirap sa buong lungsod ng Madinah maliban sa aking pamilya.” Nang marinig ito ng Sugo ng Allah, siya ay tumawa na halos nakita ang kanyang bagang at kapagdakay nagsabi: “Kung gayon, dalhin mo ang datiles na ito at ipakain mo sa iyong pamilya.”

Kung sakaling ang isang nagkasala ay wala namang alipin, siya ay maaaring bumili ng isang alipin at pagkaraan ay palalayain niya ito bilang kabayaran sa kanyang kasalanan.

• **Ang pagpapalaya ng isang alipin ay pinakamabuting kawanggawa sa paningin ng Allah.**

Ito ay batay sa pahayag ng Banal na Qur’an. Ang Allah ay nagsabi:

{Datapuwa’t hindi siya nagsikap na tahakin ang matarik na landas. At ano nga bang alam mo, kung ano ang matarik na landas? (Ito ay pagpapalaya ng alipin)}. (Qur’an 90:11-13)

Ang mga aral at mga salita ng Propeta ﷺ sa paksang ito ay maituturing na mga pampasigla at pangganyak sa mga tao upang kanilang palayain ang kanilang mga alipin para sa landas ng Allah.

Sinabi ng Propeta ﷺ: “Sino man ang nagpalaya ng isang alipin ay magkakamit ng gantimpala ng pagpapalaya ng isa sa bahagi ng kanyang katawan mula sa apoy ng Impiyerno.” (Muslim)

Karagdagan pa nito, ang Propeta ﷺ ay nagsabi: **“Dalawin ang maysakit, pakainin ang nagugutom at palayain ang nagdurusang alipin.”** (Al-Bukhari)

- **Ang pagpapahayag ng pagpapalaya sa isang alipin**

Kung ang nagmamay-ari ng alipin ay nagpahayag o nagbigay ng isang salita ng pagpapahiwatig ng pagpapalaya sa kanyang alipin maging ito man ay isang pagbibiro, ang isang alipin ay kagyat na magiging malaya.

Ito ay batay sa isang Hadith (salaysay).

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Mayroong tatlong bagay na kapag ito ay inyong sinabi maging ito man ay biro o totoo, kayo ay nangako sa inyong sarili na dapat ninyong tuparin. Ito ay ang: Pagdidiborsiyong sa inyong asawa, pagtanggap ng kasal (sa isang babae) at ang pagpapalaya ng isang alipin.”** (Al-Bukhari)

- **Ang pagpapalaya sa isang alipin sa pamamagitan ng huling habilin.**

Isa sa pamamaraan ng pagpapalaya sa isang alipin ay sa pamamagitan ng pagbanggit sa Huling Habilin ng isang malapit nang mamatay. Ang Huling Habilin ay maaaring nakasulat, ipinahayag sa pamamagitan ng salita, o paghabilin sa isang pinagkakatiwalaang tao. Kung ang amo ay nagpahayag sa anumang pamamaraan na ang kanyang alipin ay malaya na kapag siya ay namatay, ang kalayaan ng kanyang alipin ay makakamit niya pagkaraang ang amo ay namayapa na. Samakatuwid, bilang paunang paalala, ang Relihiyong Islam ay nagpipigil na ipagbili o ipamigay ang naturang alipin pagkaraang ipahayag ng kanyang amo ang kasunduang pagpapalaya nito. Kung ang aliping babae ay pinagkalooban ng ganitong pangako at siya ay nagkaroon ng pakikipagtalik sa kanyang amo, ang anak na naging bunga ng pakikipagtalik ay ganap na malaya rin sa oras na siya ay isilang. Kung gayon, ang babaing alipin ay hindi maaaring ipagbili o ipamigay sa kaninuman, bagkus siya ay nararapat na bigyang laya.

- **Ang pagpapalaya ng alipin bilang Zakah.**

Ito ay batay sa Banal na Qur'an na nagbibigay kautusan tungkol dito. Ang Allah ay nagsabi:

{Katotohanan, ang mga Sadaqah (ubligadong kawanggawa) ay para lamang sa mga nangangailangan, at sa mga mahihirap, at sa mga manggagawang naatasan na maglikom nito, at sa mga nahihilig ang kanilang mga puso (sa Islam), at sa pagpapalaya ng mga bihag (o alipin), at sa mga may pagkakautang, at sa Landas ng Allah, at sa naglalakbay na kinapos ng panggastos. Isang katungkulan mula sa Allah, at ang Allah ay Maalam, Matalino}. (Qur'an 9:60)

- **Ang kabayaran ng pagsampal sa mukha ng alipin.**

Narapat na bigyang kalayaan ang isang alipin kung siya ay nakaranas ng pagsampal mula sa kanyang among pinaglilingkuran.

Batay sa isang Hadith (salaysay).

Sinabi ng Propeta ﷺ: **“Sino man ang nanampal o nanakit sa kanyang alipin sa (bahagi ng) mukha nito, ay narapat na magbayad ng pagkakasala sa pamamagitan ng pagpapalaya sa kanya.”** (Al-Bukhari)

- **Ang kasunduan ng alipin at ng kanyang pinaglilingkuran.**

Ito ay tungkol sa isang situwasyon na ang isang alipin ay humingi ng isang kahilingan sa kanyang amo na bilhin nito ang kanyang kalayaan sa pamamagitan ng pagbayad ng kaukulang salapi na kapwa nila pinagkasunduan. Kapag ang isang alipin ay humingi sa kanyang amo ng isang kasunduang pagpapalaya, ang kasunduang ito ay narapat na isakatuparan. Sa ganitong pamamaraan, ang isang alipin ay mayroong kalayaan na mamili, magtinda, makipagkalakalan at maghanapbuhay upang makapag-ipon ng sapat na salaping ibabayad para sa kanyang kalayaan. Kung gayon, ang pagtrabaho niya sa kanyang amo ay nangangailangan din ng kaukulang sahod. Karagdagan pa nito, ang Islam ay nananawagan mula sa mga mayayamang Muslim at sa Islamikong

lipunan na magbigay kawanggawa para magkaroon ng kakayahang mabigyang laya ang isang alipin. Ang Allah ay nagsabi:

{...At yaong mga (alipin na) naghahangad ng kasulatan (para sa kanilang kalayaan) mula sa pag-aari ng inyong mga kanang kamay, sa gayon, sumulat kayo sa kanila, kung inyong napagtanto na may kabutihan sa kanila...}. (Qur'an 24:33)

Sa maikling salita, hindi pinahintulutan ng Islam ang pang-aalipin, bagkus ito ay nagtatag ng mga batas at alituntunin na nagbibigay ng malaking tulong upang higpitan ang mga pinagmumulan ng pang-aalipin at tinutulungan ang mga alipin upang maging malaya habang buhay.

Ang 'Ministry of Justice' sa Kahariang Saudi Arabia ay nagtatag ng tatlong pagtitipon (symposium) sa buwan ng Safar (taong 1982). Ang ministro ng Hukom at ang mga mapananaligang iskolar at guro sa mga mataas na pamantasan ay lumahok kasama ng apat na kilalang iskolar sa bansang Europa:

1. Ang dating Foreign Affairs Minister ng Ireland at ang Kalihim ng European Legislation Committee;
2. Isang kilalang iskolar ng Oriental at isang guro ng Islamic Studies.
3. Isang pinagpipitaganang iskolar ng Batas at Director ng Human Rights Magazine na inilalathala sa Pransiya.
4. Ilang kilalang mambabatas ng Appellate Court ng Pransiya.

Ang mga iskolar ng Kahariang Saudi Arabia ay nagpaliwanag tungkol sa konsepto ng Islam bilang pamamaraan ng Buhay sa paraang paghahambing ng iba't-ibang konsepto ng ibang mamamayan, paglalarawan ng mga pangunahing batas ng Islam at ang mga detalyadong batas ng mga pangunahing kautusan at prinsipyo. Ang mga iskolar ay nagpaliwanag din tungkol sa Shariah (Islamikong Batas) na siyang nagpapanatili para sa kabutihan ng mga mamamayan. Ipinaliwanag din nila ang kahalagahan, ang kabutihan at magandang bunga ng mga parusa sa Islamikong Batas. Ipinaliwanag nila na ang mga parusa ay

sadyang makatuwiran upang mapanatili ang kapayapaan, kaligtasan at kapanatagan ng lipunan. Ang mga parusang ito ay nagpapababa ng bilang ng mga krimen sa lipunan.

Ang mga taga Europa ay nagpahayag ng paghanga sa mga paliwanag na ipinagkaloob ng mga iskolar na Muslim na tumalakay sa iba't-ibang parusa. Karagdagan pa nito, hinangaan nila ang konsepto ng Karapatan ng tao sa Islam.

Si **Ginoong Mile Pride**, ang pinuno ng European delegasyon ay nagsabi: “Mula rito sa lugar na ito at mula dito sa bansang Islamiko, ang karapatan ng tao ay nararapat na ipahayag at ipalaganap sa lahat ng tao sa buong mundo. Ang mga iskolar na Muslim ay nararapat na ipalaganap ang mga di pa nalalamang karapatan ng tao sa iba't-ibang bansa. Katunayan, dahil sa kamangmangan tungkol sa mga karapatan ng tao at kapos na kaalaman tungkol sa mga karapatang ito, ang dangal ng Islam at ang batas ng Islam at pamamahala nito ay nasisira sa mata ng ibang bansa.”

ANG HULING PANANALITA

Sa huli, ako ay nagtitiwala na lahat ng paksang inilathala sa aklat na ito ay mga panimulang pakikipagtalakayan tungkol sa Karapatan ng tao sa Islam. Ako ay umaasa at dumadalangin na ang pagpapaliwanag na ito ay maging daan para sa mga nagnanais na malaman ang katotohanan tungkol sa Islam.

Ako ay nananawagan sa mga mambabasa ng aklat na ito na higit pang dagdagan ang pag-aaral ng Islam bilang isang pamamaraan ng buhay sa pamamagitan ng mga mapananaligang Muslim. Ang mga mambabasa ay pinagpapayuhang pag-aralan ang mga pinagmulang batayan ng walang namumuong pag-aalinlangan.

Nais kong bigyang-diin sa mga Muslim na nag-aanyaya sa iba na pumasok sa Islam, na maging matapat sa kanilang layunin. Ang kanilang gawain ay hindi dapat mabahiran ng anumang pansariling kapakinabangan. Higit sa lahat, sila ay dapat gumawa para sa kasiyahan ng Allah upang makamtan ang kaligayahan sa Kabilang Buhay. Ang isang kasamahan ng Sugo ng Allah minsan ay nagsabi nang siya ay tanungin kung bakit siya nakilahok sa pakikibaka sa Landas ng Allah, **“Kami ay naparito upang palayain ang tao laban sa pagsamba sa kapwa tao at upang sila ay ilayo sa di-makatarungang dulot ng ibang relihiyon, at tanggapin ang Katarungan ng Islam.”** At para sa gantimpala sa Kabilang Buhay, kaming mga Muslim ay naniniwala na mayroong dalawang permanenteng kalagayan sa Kabilang Buhay. Ito ay ang Paraiso at Impiyerno. Ang Jannah (Paraiso) ay ang pinagpalang gantimpala mula sa Allah ng dahil sa pagsunod sa kanyang mga Kautusan.

Ang Allah ay nagsabi sa Banal na Qur’an:

{At ang sinumang maghangad pa bukod sa Islam ng relihiyon,

samatuwid, hindi kailanman matatangap ito mula sa kanya, at siya sa Huling Araw ay kabilang sa mga talunan}. (Qur'an 3:85)

{Katotohanan, yaong mga naniwala at gumawa ng mga kabutihan, nakalaan sa kanila ang mga halaman ng Firdaus (Paraiso) bilang pananahanan. Mananatili sila roon; hindi na sila maghahangad mula roon na ilipat pa}. (Qur'an 18:107-108)

Sa kabilang dako, ang Allah ay nangako ng Impiyerno sa mga sumuway sa Kanyang kautusan at sa mga sumasamba sa iba bukod pa sa Kanya. Ang pahayag na ito ay matatagpuan mula sa Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{Katotohanang ang Allah, hindi Niya mapapatawad na tambalan Siya, datapuwa't mapapatawad Niya ang anuman bukod doon sa sinumang Kanyang naisin, at sinuman ang magtambal sa Allah, samakatuwid tunay na nakagawa siya ng napakalaking kasalanan}. (Qur'an 4:48)

At ang Allah ay nagbigay babala pa:

{Katotohanan, yaong mga nagtakwil ng pananampalataya mula sa Angkan ng Kasulatan, at ang mga mapagtambal, sa Apoy ng Impiyerno mananatili sila roon. Ang mga iyon, sila ang pinakamasama sa mga nilalang}. (Qur'an 98:06)

Simula nang dumating ang Relihiyong Islam, ang mga kaaway nito ay laging nagtataguyod ng pakikipaglaban tungkol dito at ang pakikipaglaban ay patuloy hanggang sa ngayon. Ang ganitong mga elementong anti-Islam ay lumikha ng iba't-ibang paraan upang ipagpatuloy ang paghasik ng kasiraan sa Islam. Subali't ang kanilang mga pagtatangka ay nagbunga ng walang kabuluhan. Maaari nilang iligaw yaong bulag sa katotohanan nguni't ang taong makatuwiran at bukas ang kaisipan ay mananatiling susunod sa batas ng Islam. Ang isang taong maliwanag ang kaisipan ay matagumpay niyang mabibigyan ng kaibahan at pagitan kung ano ang tama at mali. Katotohanan pa nito, maraming marurunong na tao mula sa ibang relihiyon ang yumakap sa Islam bilang kanilang pamamaraan

ng buhay. Ito ay isang patunay sa kadakilaan ng Islam bilang relihiyon at pamamaraan ng buhay at pinatunayan na ito ay pananampalatayang nagmula sa Nag-iisang Diyos. Ang Allah ay nagbigay katiyakan na ang Banal na Qur'an ay Kanyang pangangalagaan para sa Sangkatauhan. Ito ay nasasaad sa Banal na Qur'an. Ang Allah ay nagsabi:

{Katotohanang Kami, Kami ang nagbaba ng Dhikr (Qur'an), at katotohanan, na Kami ay tiyak na mangalaga rito}. (Qur'an 15:09)

Tayo ay mag-iiwan ng isang aral mula sa Hadith (salaysay) ng Propeta ﷺ. Sinabi niya: **“Ang pinakamamahal na tao ng Allah ay yaong napakikinabangan (ng iba). Ang pinakamamahal na gawain para sa Allah ay ang kasiyahang naibibigay sa isang (kapuspalad at nagdadalamhating) Muslim o di kaya ay pawiin ang hirap ng isang nagdurusa o bayaran ang kanyang pagkakautang o pawiin ang kanyang gutom (sa pamamagitan ng pagbibigay ng maayos na pagkain). Higit na mabuti para sa akin na lumakad na kasama ang aking kapatid na Muslim upang gampanan ang kanyang pangangailangan kaysa mananatiling mag-isa sa loob ng Masjid (Moske) sa buong isang buwan. Sino man ang pumigil ng kanyang galit (sa mundong ito), ikukubli ng Allah ang kanyang mga masamang gawain. Sino man ang pumigil ng kanyang galit sa kabila ng kanyang kakayahang manakit ng kapwa sanhi nito, pupunuin ng Allah ang kanyang kasiyahan (kaligayahan) sa Araw ng Paghuhukom. Sino man ang humayo upang suportahan ang ebidensiya ng kanyang kapatid na Muslim, ang Allah ay pangangalagaan Niya ang mga paa nito sa Araw na ang mga paa ay nahihirapan. Tunay na ang masamang pag-uugali at kilos ay sumisira sa mabuti at banal na gawain katulad ng sukang sinisira ang (tamis ng) pulut-pukyutan.”** (At-Tabarani at Ibn Abu Dunya)

Paunawa Mula sa Mga Tagasalin ng Tagalog:

Ang mga isinaling talata mula sa Banal na Qur'an at sa mga Hadith at Sunnah ng Propeta ﷺ ay mga pawang paliwanag ng mga tagasalin na

inaakalang pinakamalapit sa pagpapakahulugan. Ang mga orihinal na Salita ng Allah (ang Qur'an) at ang mga Hadith at Sunnah ng Propeta ﷺ ay makikita lamang sa mga orihinal na Arabik na pagkasulat.

Nawa'y tanggapin ng Dakilang Allah ang aming hamak na pagsisikap at patawarin kami sa aming mga pagkakamali. **Ameen**

Lahat ng papuri at pagsamba ay nauukol lamang sa Allah, ang Panginoon ng mga Daigdig at nawa'y purihin at itampok ng Allah ang pagbanggit sa Kanyang Propeta ﷺ, sa kanyang pamilya at sa lahat ng kanyang mga tagasunod.

Kung nais ninyong tumanggap ng anumang kaalaman tungkol sa Islam huwag mag-atubiling makipag-ugnayan sa amin:

Email: alsheha2@gmail.com

مركز أصول
OsoulCenter
www.osoulcenter.com

IslamHouse.com

eDialogue

Interested in ISLAM?
Join For a Free Private Live Chat

edialogue.org

For more details visit
www.GuideToIslam.com

contact us :Books@guidetoislam.com

عرض تعريفي عن مركز أصول
ومجلاته ووطنه.. مشاهدة ممتعة لك

www.osoulcenter.com

To Download This Book, please Visit:

OSOUL
STORE

Download
the book

مركز أصول
Osoul Center
www.osoulcenter.com

www.guidetolislam.com